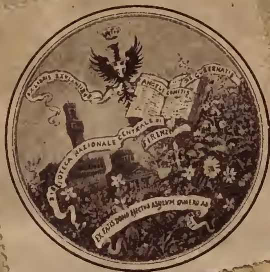
A. Di Gennaro.

Prima e rarissima Edizione
di questa Opera Classica

ſ. 50.

NB. Le pag. 81. 82. 83. 84. sono collo-
cate fuori di posto. il Esemplare
è intiero, con esservi più la Tavola
19.ª sotto nuova numerazione
pag. 1–10. –

fr. 12.50

ANGELI COMITIS
DE GUBERNATIS
BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE DI
FIRENZE
EX FATIS DOMO EJECTUS ASYLUM QUAERO AB

Q. SECTANI

SATYRÆ

Nunc primùm in
lucem editæ.

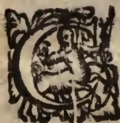

Apud Trifonem Bibliopolam
in Foro Palladio

MDCXCVI.

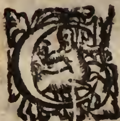
TYPOGRAPHVS LECTORI.

Vm diu, multùmq; mecum ipse cogitassem, studiose Lector, Q. Sectani Satyras non mediocri emolumento esse Amanuensibus eas exscribentibus; tametsi Auctor nondum finem iræ suæ imposuerit, me nihilominus continere amplius non potui, quin meis typis impirmendas curarem. Non tam enim Sectanum Philodemus, quàm nos odimus homines isto nobis quammaximè perniciales. Propterea ne credas quæso, licèt a vero haud procul sit, nos turpis alicuius lucri gratia motos ad hoc forsan animum adduxisse nostrum. Fateor quidem æquè in nobis summa cum paupertate,

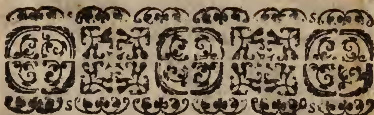
TYPOGRAPHVS LECTORI.

Vm diu, multùmq; mecum ipse cogitassem, studiose Lector, Q. Sectani Satyras non mediocri emolumento esse Amanuensibus eas exscribentibus; tametsi Auctor nondum finem iræ suæ imposuerit, me nihilominus continere amplius non potui, quin meis typis impirmendas curarem. Non tam enim Sectanum Philodemus, quàm nos odimus homines isto nobis quammaximè perniciales. Propterea ne credas quæso, licèt a vero haudprocul sit, nos turpis alicuius lucri gratia motos ad hoc forsan animum adduxiße nostrum. Fateor quidem æquè in nobis summa cum paupertate,

ac in diuitibus eum rerum omnium copia non iunctam esse auaritiam: quæ tamen non adeò sane nostram, vti horum occæcat mentem, vt ad flagitia quæq; nos ducat, atque adeò non aliqua nobis virtutum semina relinquat, vt modò de inimicis nostris Amanuensibus vlcisci non valeamus. Qualiscunq; igitur (ne te magis morer) noster hic labor fuerit, vel quem nobilis, ac laudabilis vindictæ stimulus, aut dulcis lucri cupido, vel aliquid aliud agitauerit, gratus, acceptusque tibi fiet: erroresq; quos fato nescio quo maligno euitare nunquam possumus, ignosce. Vale, & benè tibi sit, si diuinum Q. Sectani ingenium venereris, æternùmq; vt eius nomen, ita ipsum quoq; viuere cupis: sin minus, perpetuò male.

Q. SE-

Q. SECTANI SATYRA PRIMA.

IBam fortè ſacri nemoris viſurus Aſylum,
Arcadiæ nuper quò conceſſere Camenæ
Vnanimes. Longo pertæſum calle ſalutat
A læua Philodemus, homo mihi nomine tantùm
Notus: & oh, dixit; tota quæſitus in Vrbe
Vt belle occuris! ſimul & contingere dextram.
Et palpare humeros cœpit, nomenq; ſodalis
Impoſuit, geniumq. meum quaſi curuus adorat.
Quorsū hęc? mecum aio. meditantē reddere verba,
Officioq; pari iam reſpondere paratum
Occupat ille prius. Via, quæ te ducit ad vmbram
Parhaſiæ, ni fallor, ſiluæ, hæc eſt: vbi doctus
Dyndimus, & fruſtrà Lalage dilectus Iolas
Æquore cùm primùm tinget vaga lumina Phœbus
Innocuos luſus, & blandæ Amaryllidis iras
Cantabit viridis circum myrteta theatri.
Centum ibi Paſtores aderunt, centumq; videbis
Succenſos ſtimulis animos, & laudis amore.
Ne fueris hic tu (bibulæ quod proximus auri
Ingerit: & voluens ter circum lumina) quando

Nemo, ait, importunus adeſt, qui dicta relegat,
Vt noſtri eſt moris, conabor, ne tibi falſa
Imponat rerum ſpecies ſub imagine veri:
Quemq; bonum faciles animum, mentemq; dedere
Dj tibi, ſi pateris, pulſa feritate levabo:
Sunt etenim noſtro cognatæ pectore quædam
Recti particulæ, divinaque ſemina honeſti.
Quæ niſi ſeu ſapiens cultor, ſeu *lumen* amicum
Impellat tubuliſque ſuis erumpere cogat
Fœda ſitu marcent & corde putreſcit agreſti
Pars animæ melior. *Nunquam natura novercam*
Induit: æqualis Margitæ, æqualis Achilli.
Sed quia caudato docilis parere magiſtro,
Huic fuit everſor Trojæ, currumq; ſuperbus
Terruit Iliades regali funere matres,
Et laribus patriis auulſa trophæa refixit.
Hic ego reſpicio in vultum dicentis, & ora
Tergo manu, ſpiſſa quæ ſparſerat ille ſaliua,
Dum furit, & toto largus pulmone caleſcit
Dicturus quoque neſcio quid: Sed cominus inſtat,
Nec juuat ire modò ocyus, interdum retro ſenſim
Ferre gradum: tenet, & me oculis diſtringit apertis,
Ac majore tuba ſermonem orditur, & inquit.
Maxima pars hominũ pallet formidine Divûm,
Dum templa, & ſacræ quatiuntur fulmine turres:
Nec pudet ante aras, delubraq; ſurda paciſci
Mille animam votis, tuti velut otia Cæli
Sollicitent caſus, noſtræq; pericula vitæ.
Hos ego, non tantùm pecudes ratione carentes,
Expungo ſapientum albo, quos vana coercet
Relligio, cæcàq; ſuperſtitione laborant.
Num ſanus fuit ille, Iovi qui fervida primus
Tela dedit, flammamq; ſacram, noſtriſq; minacem
Frontibus impoſuit dextram, mentemq; ſeueram
Quælibet humani ſcrutantem crimina cordis?
Haud equidem credo: ſed rerum inſcitia tor ſit.
Principio mortale genus, gelidoq; medullas
Terrore implevit: noſtra eſt dementia Cælum,
No-

1. *levo pro ſublevo.*

Noſtraq;de Cælo fecit formido Tonantem,
Ima quòd aſſultent telluris,quòd mare Cauro
Frendat,& obſtantes rumpant vaga fulmina nubes,
Si bene quis noſcit cauſſas, rerumq; figuras
Deſinit ulterius mirari; nec trabe fractà
Naufragus extremis rediens mercator ab Indis
Divorum caligas votivo perlinet auro.
Scilicet aut nullus Deus eſt, aut immemor uſque
Quidquid agant homines,tutuſq; idemq; beatus
Ambroſiæ latices,& longa oblivia potat:
Nec noſtro aut fletu,noſtràq;cupidine, & irà
Flectitur. At clamant Salii veh numina lædis:
Si tibi fortè placet laribus vicina puella.
Seu puer intonſus, ſeu vis non publica formæ
Molle jecur fixit:nempe altum fœdat olenti
Rana polum vrinà,cimexq; elephanta momordit.
At mihi compreſſis p operabant verba labellis
Iuſſa diù ſtare, & ventoſum calcibus utrem
Tantùm non petit, qui dictis læpere numen,
Telaq; non ſtolidi potuit meruiſſe Tonantis. (bar]
Vnde cucurbitula hæc eſt? quo meců ipſe loque-
Orta parentes? Deos qui temnit, qui mare Cælo
Miſcet, nec ſecum conſtantia verba profatur?
Ni fallor,Calabrum veſanæ audacia frontis
Accuſat,taboq; occulis ſtillantibus acri,
Et blattis, tineiſq; genà corroſus utraq;
Omnibus oſtendit quàm ſit non integer intus.
Senſerat ille prius,quas vento jecerat,offas,
Nec capicis nutu nobis,dictiſq;probari:
Attamen expectas perfricta è fronte pudorem?
Ante verecundus fornix,pudibundaq; lena,
Quàm Calaber. Sequitur,prēsàq;manu, oh ſate,
Temporibus,que is nulla fides!ſi perlita cocco(dixit
Lana tibi placet, & comitum longiſſimus ordo,
Si ſella,& curru vectari turbidus alto,
Indue Romanos mores, dediſce vereri,
Quas tibi dictavit de relligione puſillo,
Fabellas,puero genitrix!, & anicula nutrix.
Sed quoniam recta audire,& meliora recuſas,
Primo diſce loco quædam civilia vitæ

Præcepta, atque animo ſapiens nunc adhibe puro:
Nos etenim [puto noſti] docti ſumus, & quos
Socratica cœpi tractandos molliter arte;
Sordibus emergunt vulgi, totaq; probantur
Vrbe, faber veluti, qui duro è marmore nymphas
Et teneram fingit ſtantem prope ſtatna Dianam.
Pauca tibi dabo, quæ teneas: his tramite recto
Quoquo voles ibis. Multos cole pronus amicos
Et magnos, quibus eſt aliquid corradere: lucrum
Si deerit, mora nulla, alios pete: ſemper habebis
In promptu cauſſam ſocio ſi cernis amore
Pectora coniungi, pulcraq; cupidine mentes,
Tu propera, & tacitus, quę ſint aptiſſima cerne
Semina diſſidii: alterius mox defer in aures
Hauſto quæ ſocius dixit, fecitq, Falerno:
Et mendas animi retege, vt meretrici s'amorem.
Iactus talorum, rixas, finxiſſe iuuabit
Multa, vbi vera tibi deſunt, quæ opponere poſſis.
Cùm ſemel illueris furti vo pectora ſelis,
Cœperit & tenerum diſcordia rumpere fœdus,
Nunc, atque illum verbis palpa, & gnauus vtrumq;
Junge tibi. *Pyladi carus dũ viuit Oreſtes, (ſtes*
Nec Pylades lucro eſt, nec quidquã donat Ore-
Hoc quoq: praeſtabit multum, ſi nætus amicum
Et iuuenem, & tumidum fortunæ diuite cenſu
artè coles. lauda indoctum, ſi carmina gaudet
Pàngere: Virgilius, Naſo. mollisq, Catullus
Iudice te cedant primas: nec Lesbia iactet
Neue Corinna ſuum vatem, nec paſtor Alexis.
Mane nouo dum ſtertit adhuc reſupinus, & efflat
Heſternæ ſordes cenæ, crudumq. Falernum
Ante fores perſta: & ſi poſtulat ille matellam,
Tu prior ingredere, officiiſq. puer, caue, vincat.
Quærere tunc placeat, longa num membra quiete
Soluerit, an varia turbarit imagine mentem
Somnus: mox animus dictis, & pectora mulce,
Dum ventrem exonerat: narra ſi contigit vſquam
Vrbe noui viduam prægnantem fecit haruſpex
Pontimius toto dum monſtrat ſidera cælo

Fau-

Fausta: Ducéq; aliquem spondet Regemq; maritum
Gellia, cui natos septem, totidemq, puellas
Lucina indulsit iuueni nupsisse Batyllo
Dicitur, & cani nulla est reuerentia cunni:
Septingenta Lupo debet Sertorius, omnes
Ille tamen vicos lustrat, mollesque cathedras,
Et geminos agitat media de nocte caballos.
Quin ludis, scenæque vacat dum paupere mensa
Durum mordet olus grandis cum coniuge nata,
Et rarus vacua suspirat nummus in arca.
Dic etiam sacri quid agant prope marginis vndam
Arcades, & silua profugos migrare propinqua
Finge tibi auditum. Nullum fit deniq; dictum,
Aut factum, tota quod non quæsieris Vrbe,
Quæsitumq. tuo studeas narrare sodali.
Nec tibi turpe puta tabulas, cerasq; loquaces
Clam ferre ad dominã, diues quas scripsit adulter.
Hoc tamen, vt facias, moneo, persæpè rogatus.
Difficiles aditus, & aperta pericula cernat
Ille, licet non sint: differ vadimonia. longas
Necte moras, lenta sic flamma tortus amator
Plus tibi debebit cùm dulcis venerit hora.
Sunt etiam nõnulla, quibus --. me mingere sodes
Permitte. vt libet expecto. sed me quoque venter
Vrget. eam obscuri quà flectitur orbita vici.
Commodior locus hic. sequar. Ast ego currere cepi.
Atque vtraq; manu femoralia laxa tenebam
Non aliter, quàm si lactucæ, & lubrica malua
Arida pulsarent humenti viscera succo.
Sic tandem euasi petulantis vulnera linguæ,
Et Diuùm euersorem hominem, sanctiq; pudoris.
Seruatamq; animam puduit debere lattinæ.

SATYRA
SECUNDA

HOc etiam, Philodeme, tuis, stultissime rerum
Ampullis deerat, mentisq; furoribus, ut, quæ
Scripta tuos mordent non falso, carmina, mores,
In titulum laudesq; tibi cessisse putares.
Nascitur a Satyrâ si gloria, gloria probri
Hæc est, digna quidem Calabris accrescere fastis.
Sed quoniam tibi, vane, places, populiq; per ora
Traduci gaudes tunicati murmura vulgi
Empturus famæ pretio, faciam ut sale multo
Insulsum caput aspergam, calamoq; revellam,
Quæ tibi de medio jecore exierat, caprificum.
Quamvis nulla meas commendet gratias musas,
Nec Latio sermone loquar, multaq; notandus
Menda sub ferula merear pallere magistra,
Dicite, Grammatici, quæ sit pro crimine pœna
Digna meo, quoties curto pede syllaba peccat?
Sed lex interea veniat Scatinia contra,
Et petat Ædilis quæ sit tibi caussa dolendi,
Thelephus ingenuo cùm te non respicit ore,
Et quoties Carinus abest, cui flosculus ævi
Purpureas dubia pingit lanugine malas.
At tu nil trepidas sub judice: præmia poscis
Quin potius: doctâ nam spargis *Luce* tenebras,
Et molles fingis juvenes magnosq; Poetas
Esse iubes: cupiant tantùm, manibusq; teratur
Pindarus assiduis, & mucida frusta Lucreti,
Protinus è Cælo descendit flavus Apollo
Imberbes hædera vultus redimire paratus.
Cum nil putidius versus scribente cinædo;
Tu tamen exultas quid distet ab inguine laurus
Nescius, in triviis carmen componere natus.
At nuper tumidus rheda vectaris in una
Cum Tito, & Cythiso, Nomeutaniq, nepote
Hinc atque inde patens speculis, vultuq, supino

In-

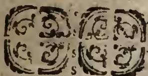
Invidiam nimbo madidis facturus amicis,
Quorum sævæ Vrbis spurc s terit ungula vicos:
Nos tamen ipse prius detecta fronte salutas
A longè, jactasq. manus, gestisq. videri.
Oh pulcher, lepidusq. simul! facis esse beatos
Quos cernis, nutuq. procul dignaris honesto:
Longo nimirum prognatus sanguine Patrum.
Congestoq. potens centeno Consule censu
Arbiter es populis, & vultu fata ministras.
Credimus hoc omnes, qui te natalibus ortum
Novimus angustis aliena viuere quadra:
Quin latrat incassum stomachus, nisi mẽse peracto
Plena Tarentino fe[?]inet epistola soldo.
Venturus Romam porta transiuit eadem,
Quam subiisse solent Tiberino colla capistro
Debita, ab Eruscis mœstè comitanda galeris.
Hoc mihi sufficia, nec multum scire laboro,
In speculum faciem cur tantùm, stulte, procaris:
Ipse tuam, & falsi placeant mendacia vitri:
Cur jactes pueri septem trieteridis ævum
Dum tibi luxuriat tetro gravis hircus in ore,
Armentiq. ata vus non fassos computet annos.
Infelix formæ stud um, quæ nara maligno
Sidere non madidum panẽ, aut unguenta meretur!
Illa surburbanis potius figatur in hortis,
Obsceniq. vices subeat lasciua Priapi,
Villicus ut cupidos possit terrere columbos
A cicere, atque fabis, & Stoica prandia crescant.
Sed quis terre queat numeros, & verba sonantem
Græcorum assiduè? duo vel tria nomina sunt, quæ
In scholis didicit nondum barbatus Achiuis,
Et tamen infelix tanto sub judice Homerus
Vapulat, & misera nutant in fronte corollæ!
Pergama quid prosunt, quid cæde piatus Achilĩ
Patrocius Hectorea: si post tot sæcula famam
Eripuit Calaber, nec dicitur amplus heros?
Græculus hæc audet forsan majore cachinno
Dignus dum totam ducit per compita nonam,
Et matutinus, vespertinusq. pererrat
Garrulus, & comites adhibet, creditq. videri

Antistes Themidis iuri legomq. peritus
Cùm numquam vetulo cognatas Codice blattas
Depulerit; moresq. arrodant undiq. Baldum.
O toga, quæ sacrum vestis pudibunda bidental,
Si te Romani tangit iactura decoris
I, precor, immundis augere pecu lia verpis.
Nam satius nummo prostabis fenoris uno
Pendula per vicos, & rupto marcida filo
Quàm sordes ignaua pati, dicique per vrbem.
Te phaleras tardis prebere, & ephippia onagris.
Fallimur. Ecce liber Coruini punice mundus,
Perque manus volitat multo circumlitus auro,
Desuper & cultae ridet membrana tabellae.
Auctor quis? Philodemus erat. date serta, Camœnę,
Insano capiti, Satyro sed qualia Phœbus.
Non hic diuinæ dictat præcepta poesis
Sed stertit, caules & fixa finciput aure
Somniat, & scribit. calamum quis temperet olli,
Dum sibi blanditur, dum corda inflata perurit
Verborum vrtica, & scabies mala nata loquendi?
Te contra, Endymion, voces effundit amaras
Testaturq. Deas, & rustica Nomina siluæ.
Non oculi Phœbe, telumq. Cupidinis, illum
Ridicula appendix postremaq. pagina tangit.
Scilicet immeritam non parcis perdere chartam,
Et regnare putas si cum Pedone susurrans
Crispulus, aut amens Rullus tibi dixerit, ohe
Macte animo, Philodeme, nouos meditare triũphos.
Roma tua est, violę iamiam nascuntur in hortis,
Blanda Palatini quas educat aura Fauoni,
Vt tibi demissa substernant fronte colorem.
Te cupiunt proceres, nullaq; sileris in aula.
Oh miser egrota putruit cui mente sal illum!
Aude Aliquid Petria dignum. triclinia mapps
Fas spoliare manus calices, cocleria, lances
Carpere, nec noctu niteant impunè lucernæ,
Argutumq. leuis fugiat nec cantharus vnguem.
Sed mentem nunquam subeat tàm dira libido
Scribendi. non hęc meruere piacula chartę.
Mitior est illis scomber, murena, piperq;

Et

Et crucus, & betæ, manibusq. salarius unctis,
Quam uecors ualamus digito tractatus inerti.
Si sapis, & teneras post hac dimitte sorores,
Et leges, magnumq sophos, nec diuitis aulam.
Vllius ingredere. At quid agam? cape tutus amici
Consilium raucoq, comes accede bagoe,
Odrysias vendit qui cassus lumine clades,
Atque albam in circo docuit saltare catellam.
Sit mitis tibi cura ferę uultuq; magistro
Pręcipe ut ostendat pueros quos micturientes
Inuenit lecto genitrix, iniussaq. gutta
Decepit miseros, medioq; sopore fefellit.
Hæc græcos audire sonos (mirabile dictu!)
Et citharam discet, te præceptore ferire.
Discet & arguto capitis deprendere nutu
Qui ligurit patinas, vno qui grandinat haustu
Cecuba, quiq. domi pulcra cum coniuge dormit.
Sic [quod summa boni est) plausus, risumq. parabis:
Crustula sic poteris corradere, & æra minuta
Dum capiet stolidum meritoria bellua vulgus.
Aut fora te videant, vbi nuda, & candida signa
Quattuor effundunt spatioso flumina labro.
Illic ingenio, & quà polles Græculus arte
Vtere, & attoniti suspendas ora popelli.
Sed placeat pictem (non est res ardua) telam
Elata monstrare manu, turbamq. ciere.
Atque vbi se in gyrum collegerit, exere vocem.
Hæc est Quartillæ effigies: formosa puella
Dilexit nimiùm succensa libidine ephebum,
Contempsitq. nunc. llam torua flagellat
Tesiphone & frustra clamantem mugilis intrat.
Quæ mala nõ peperit sæuæ indulgẽtia matris!
Pro penso speculum tractat, festisq. diebus
Inspectura procos pendet Quartilla fenestris,
Et laudat cultos iuuenes, laudatur ab illis:
Nec genitrix tantos audet compescere luxus.
Interea gemmas, & munera pronuba amoris
Portat anus: *Durę pacontur munere porta*,
Et sanctus pudor inde fugit: sed vindicis ira
Numinis ante diem, primaq. ætate peremptam
Ad

Ad nigros jubet ire lacus, & Tartara. Matres,
Discite non speculum, sed pensum tradere natis:
Nec fora, sed festis subeant delubra diebus.
Mox sequere, & virga tangens ex ordine casus
Quotquot erunt narra. Præcisam fulmine dextram
Ciconio, sacras dum ferro irruperat ædes
Impius argentum rapturus, & aurea vasa:
Percussumque caput Cottæ, qui gutura patris
Jam senis inva sit scelerato barbarus ense,
Et tumidi frustra nudantem pondera ventris
Calcauit grauidam nono jam mense sororem.
Hæc tibi mirificis poterunt augere figuris
Argillam figulli spurcare coloribus apti
Dum liniunt: vdis non coctum fictile pennis.
Ipsa tamen fient cari istrumenta lucelli,
Atque etiam plausus: positis nam currere cistis
Vmbricium, Maculonem, Tongillumq; videbis,
Quiq; pyrum, dulcesq; nuces, & coctona vendunt.
Hec tantùm, Philodeme, tui sperare iubentur
Ingenii vires, curta & prudentia: doctum
Vsque huc te noui: quòd si maiora parabis
Non deerunt ventris crepitus, fæ viq; cachinni
In faciem, crebras imitataque dextera vuluas.

S A-

SATYRA
TERTIA.

ECce iterũ ventoſus adeſt Philodemus, & auras
Eructat ſtomacho crudus, date pocula, Muſæ,
Cardiaco, tumidam quæ diro en corporem peſtem
Expurgare queant. Medicæ non iſcius artis
Ipſe quoque accedam, collyria pacua daturus.
Eia age fer calamum, Ligurine: en tertia ſurgit
Pagina, & inſonti creſcet damnoſa papyro.
Sed trepido: nam clara phalanx vmbone coruſco
Fulminat, & ſacri qui dicor carminis auctor
Vltra Sauromatas, & barbara littora Ponti
Expellor. Nimium ſæuis. Philodeme: ſodali
Parce tuo nefis veniant qua parte ſagittæ:
Vnde tamen veniant, tutto iaciuntur ab arcu.
Et vacuos ridet, quibus vreris ipſe, furores.
Illum non teneri frangit vindicta cinędi,
Nec pauet acreas ſellas, & ludrica regna,
Queis tantùm vesane tumes, populumque coerces.
Quin ſatyræ ſatyram addo. Tu præputia duces
Interea, & ſpiſſo motu, dulcique ſaliua
Subtus palliolum leuam laſſabis amicam.
Scribimus hęc animo dociles, ſtudioque iuuandi,
Si patitur morbus dextram, curamque medentis:
Sed vereor, tanto ſcateat ne puſtula tabo.
Vt deſperatæ potius nocitura ſaluti
Mollia Cyrrhæi ſudent opobalſama trunci.
Stultitiæ, mihi crede, tuę non vltima pars eſt,
Inuidię Satyram tribuiſſe. Accede parumper,
Dum vacat, & noſtra placeat, Philodeme, Camęnas
Dignari auditu; expectent Labeo, Cythiſusque.
Inuidiæ, fortaſſe patet longæua tuorum
Nobilitas, medioque foro pater æneus, & quæ
Pallidulis Impleni vmbris alabaſtra ſorores?
Sed clamans mater gelidi prope fluminis vndam
Dum tondet pecudes, reſolutaque pondere ventris
Te

Te fertur genuisse. cadit cum forpice lana
Protinus e manibus, gemitumque dedere capellæ.
Nam grauis illa tui quo mense anguilla colubris
Iungitur, & striges coeunt, nigroque camino
Lurida squallentes celebrant connubia laruæ
Lucinam extimuit venturi præscia partus.
Inuideant tibi nunc tria nomina Græcule vecors.
Nasceris e cæno, vilisque insignia gentis
Marra fuit, patrioque in stemmate fulget aratrum.
Verius hoc nemo Pastor describitur Arcas,
Qui pecus vmbroso didicit compellere saltu
A puero. *At titulos Regina pecunia donat,*
Et genus, & proauos, sordesq. parētis honestat
Vera quidem narras: *fului imperiosa metalli*
Hæc datur in nobis, semper dabiturq. potestas.
Hæc mihi nota prius. loculum sed consute sodes.
Nil sonat, hic vacuasque inflat vesica crumenas;
Nec tibi sunt caligæ, nec tritus cimice lectus.
Nec toga, nec foculus, vilis nec cantharus esset,
Quo caules oleo possis cenare perunctos.
Longa nimis fœdi colerent Sabbata verpi,
Tunc Bacon manibus caderet, frustràq. doleres.
Dilectum Rome nimium distare Tarentum.
Vix igitur Maculo, quem fornice nata Suburræ
Enixa est meretrix obulo vulgata pudorem.
Quique locat nasum purgandis sæpè latrinis.
Diuitiasque tuas. & magnos inuidet hortos.
Inuenit tandem quà liuida pectora feruent
Inuidia, fas est audire. Potentior auro
Virtus, & recti studium, Cyrrhæque voluptas
Innuocua hoc genuit plebeio in corde venenum,
Nec patitur nostrum subcrescere nomen in aula.
Mentis inops genio quantum blandiris ineptè
Ipse tuo, tenuesque placent fabricata per auras
Castella, & lubrico substructæ puluere turres
Plenius, ac melius scribit præceptor Amillus,
Quæ pueri discant, & cedro dignior esset
Hircorum barba impexa, & vindemia Rulli
Bucolica alternisque tuis sermonibus. ergo
Quas fœdas, misera noctes vigilante lucerna

Non minio po hac, auro nec perline chartas,
Quidquid & illud erit psallendum trade bagoæ.
Infans iam didicit, muliercula Budam,
Strigoniumque canit residens in codice pollex.
Historiam tu conde nouam; quà notus in Vrbe
Auriculas linias vulgi, & suffragia captes.
Sed meminisse iuuat, cùm magnos inter ephebos
Enormis facies, & stercore fœda canino
Fulgebat populo spectante, plebe togata,
Ceu fulgec patulo siccus petasunculus auro
Diuitis in cœna Vlpidis, & potoris Amalthi,
Conu uæq dolent spurcat lamina lardo.
Illa dies solito formosior extulit undis
Lumina, & umbrosis adstarunt collibus omnes
Arcades attoniti, uomeret dum carmina rauco
Gutture, & obsceno cruciceret uerbà palato
Credideram Sol manare poetica mella,
Atque aliquid tanta dignum nouisse corona.
Verùm ubi compositis siluit suspensa labellis
Turba, cauo stertens Numen deducitur antro.
Pan erat ille uacans nimium, nec pocula dignus
Lambere, quæ cupido miscet pincerna Tonanti
Si Calabro uati patientes commodat aures.
Post hæc indignis uirgo religata catenis
In scenam trahitur. Dextra tenet illa tabellam,
Qua nemus, & cuitæ glebæ, qua flumina, & urba
Cernere erat, pedibus nudis animosa uirago
Insistit globulo. Sequere ò Ph lo deme. uoluptas
Magna oritur nobis, densique adstare uidemur,
Parua ubi uenali pendet anabathra tigillo
Artificisque manu risu excipienda mouentur
Corpora, quæ, tenui quanuis sint pendula filo,
Non anima credas humana, aut uoce carere.
Haud aliter stulto mistens contraria nexu
Apponis uario fumantem pulte catinum,
Ridiculasque facis coram saltare figuras,
Mẽbra quibus desunt, & uox quoq. consona mẽbris,
Sed melius scurræ, mimi, pupęq. loquuntur.
Panto labusque docet, quæ sint discrimina uitæ
Mortalis. quæ sint uitanda. quid utile, quid non,

Quam

Quàm tuus ille Deus, cui molle rumpere somnos
Niteris. I, balatro, atque homines imitare pusillos,
Vt ridenda minus recitare poemata passis.
Hactenus inuidiæ non es. vt credo daturus
Carmina, quæ passim laudat studiosa iuuetuns;
Nullus enim turpem faciem, corrosaque mure
Inuidet ora tibi, censum, pittiamue, genusue,
Non calamum, vançque tuæ del ria mentis.
Ni forsan sancti, & tuti sub iudice mores
Impia sacrilegæ reuocant fastidia plebis.
Credo equidem, roseo nam te non pellicit ore
Thelephus, & Cythiso delibas oscula tantùm
Officii caussa tenso nec pallia pene
Subsultant, quoties contrectas pollice amico
Vernantem, & crebro læuem sine pumice malam.
Quin sceleris purus violas secreta sodalis;
Nocte domos subiisse soles, corrumpere seruos,
Velatùmque stola Quartillæ lambere cunnum.
O nasci dignum, quo nondum debilis æuo
Arg Illa meliore homines natura creabat!
Non benè nos inter vitæ tam sancta moratur
Simplicitas luxus, scortilla. atque alea pernox
Nos tenet, & mundæ victus, nidorq; popinæ.
Sed te nil horum mouet, & contingere mentum
Sæpe putas Titi, dum tractas mollius inguen,
Dulcis, & ambiguæ placet ignorantia dextræ.
Quò me Phœbe rapis? prudentiins attrahe lora:
Scilicet & tempus veniet. cùm tecta, foresque
Ornantur lauro, spuicoque colore fenestræ
Cùm percussa leui respondet bractea vento,
Et captiua nitet croceo candela papyro.
O ego Castalio nunquam de fonte liquores
Gustassem, & sicco transissem pocula lobro!
Tunc etenim tumidus sacro Philodemus ab ostro,
Atque Tarentina, quam fabricat ipse tiara
Dilatas sumet nostro de carmine pœnas,
Et quicunque meas dignatus lumine musas
Risit Iperboreos exul mittetur ad axes.
Iam tenet ipse manu calamum, ceramque capacem
Qua propscriptorum scribuntur nomina, iamque
Car-

Carnifici ſerò, & media de nocte locutus
Et quid, ait, ceſſas? opus eſt tibi cannabe multa,
Vt funeſta graues ſuſpendant tigna choreas.
Quid gemis Vlpidi? comites tibi ſortis iniquæ
Nō deerunt. Trahitur manibus poſt terga reuinctis
Ecce Lupus, ridetque alieno liber ab ære,
Et miſero illudit medio Sertorius vngue:
Venit & Arcturus ſparſis a fronte capillis,
Vt ſolet, & laxa male pes fulcitur aluta:
Gargiliuſque ſuæ diſcedens multa puellæ
Committit, timidúſque lares, & numina adorat
Fornicis. oh quanta eſt miſerorum turba! Fabullus,
Criſpulus, & Capito, Tullus, Quintilius omnes,
Ad Centum cellas operi damnantur, & Vrbem
Fruſtra reſpiciunt, oculiſque abeuntibus optant.
Ipſe quoque expellor. Teneræ mea gaudia Muſæ,
Voſque valete diu Nymphæ, nemoriſque receſſus
Parrhaſii. tonat ecce tonat Philodemus ab arce
Tarpeia, multumque inflatus imagine Regni
Exul abi, clamat: laurus, & ſerta profana
Non benè defendunt veſanam a fulmine frontem.
Iam propero. Liceat tantùm mihi dulce malorum
Solamen, comiteſque fugæ portare Lucreti
Carmina, nec patiar te, Pindare amate, manere.
Oh mihi ſi ſaltem Bacon Verulamius eſſet
Exiliis ſocius! quàm forti pectore ſyrtes,
Extremaſque plagas, & in hoſpita littora ferrem!
O Caput, ò melius ventoſa cucurbita? faſces,
Roſmuleaſque ſolent collo laſſare ſecures,
Græcula quos Romam Prouincia mittit alumnos.
Tu poteris ſacras Regni contingere victas
Illotis manibus? crede hoc, ſi Roma Deorum
Vltima cura foret. Veniat ſignanda lapillo
Sardonico expectata dies: quid deinde? culinæ
Præficiet dominus Philodemum, aut hordea mulæ
Cribrare, & phaleras bullaſque pollire iubebit.
Hę tuæ erūnt artes. Pueris nunc diuide molles
Caſtaneas, fetaque hædos a matre rubentes
Vilis vbi crepitat lenta ſartago fauilla,
Incruſtatque macro Romana palatia fumo!

Re-

Rectius hoc, propiusque tibi. quàm mente futurum
Concipere Imperium, Scauros, Saliosque creare.
Atque inter caros partiri munera amicos,
Munera, quæ Rullum titillant, & Labeonem,
Et qui gibboso feriebat nubila dorso,
Dum ciet alatos centum super astra iugales
Rore Caballino pastos, falsisque cicadis.
Hæc coria, vt libuit, taurinis follibus infla.
Exilium, syrtes, laqueos, ergastula, fustes,
Ceteraque attonite narrabis somnia plebi
Ad madidas statuas, grauiori digne catena,
Quam tua post talos quatiebat munica Virgo.

SATYRA
QVARTA.

MAnè nouo Baldi frustra vigilantè lucerna
Dũ stertit Labeo, Putilũq. incuruat amator,
Et pretiosa fouet Saltorum culcitra rhonchos
Membra toro abripui, Bizantinaque lacerna
Indutus Pimplæ Nymphas ad plectra vocabam:
Venerat unque manus tritus de more libellus
Nescioquis nugarum, contractusque legebam.
Nam rore Autumni, matutinisque pruinis
Frigidula intrabat malè sartas aura fenestras.
Ecce Lupus, cunctas qui torquet amore puellas,
Inter cirratos quo non præstantior alter
Flectere Romano geminos temone iugales,
Ante oculos steterat, destraque amplexus amicum,
Ecquid, ait, tibi cum libris, Calabroqu. Bione
Semper & exterto calamo, promptisque papiris?
Crede mihi. tanti non est Philodemus, vt altum
Eripiat tibi somnum & dulcia tempora perdat.
Quin precor, vt satyra abstineas, & vindice musa.
Ille etenim linguæ pedicas, moresque nocentes
Exuit, & veterem Philodemum. sacra Deorum
Festa colit. vetitis, obseruandisque diebus
Pisciculos macra nunquam cenare patella
assuetus, stomachum murię persundit aceto,
Et gula conspecto suspirat auara macello.
Quoquo loco surgat templorum discere limen
Incipit, & paruos sub pollice digerit orbes
Frassineæque sonat fluxu pia destra corollę.
Euripides, Xenophon, & quidquid fæcis Acheã
Peius olet, quodque ipse furens portare solebat,
Vt legeret, si fortè Deũm delubra subiret
Carminibus cessere sacris, mæstæque Sioni
Sæpius illacrymat, dum regia culpa piatur,
Sanctaque Iessæi laudat suspiria vatis.
Denique cum Superis egit se mitius, & iam

Anti-

Antiquum vano ſpoliauit numine Fatum,
Dilectumque iubar luciſque crepuſcula damnat
Semina virtutum, quæ noſtro in pectore naſci
Credidit, vt læto Gallæ naſcuntur in horto
Cauliculi, quos Phœbus amat, luſtrarque diurna
Lampade. Tela etiam in Pœnā fabricata nocentum
Reſtituitque Ioui mentem, nec ſtuppea fingit,
Aut conflata putat ſquammoſo Numina gypſo.
Hinc eſt, quod molles ſocios, malidā que tabernā
Deuouet, & primo repetit ſub veſpere tectum
Conſcius in chatho quantum peccauerit vno.
Fruſtra illum Cythiſus ſubluſtris noctis in umbra
Expectat plenis numeroſo corde tabellis,
Atque anima toto re patita in margine ceræ.
Tu quoque mæſta doles, & dulci ſaucia cura
Quæris lenonem fruſtra Quartilla togatum.
Quòdque magis ſtupeas, faciem nō amplius ornat
Conſilio ſpeculi, fictoſque in fronte capillos,
Hirta quibus dederat Satyrorum barba decorem,
Parciùs excruciat buxo, falluſque decembres,
Et quotquot flauas conſurgere vidit ariſtas
Declinat ſapiens teneri contagia menti.
Te quoque, Rulle, fugit, maturæ vinitor vuæ,
Et ſpurco damnat fluitantia carmina muſto.
Carmina, quæ quondam noſtris Paſtoribus ipſe
Laudarat nimium, ſalſis magis apta tuendis
Anguillis, fieri queis poſſet penula oliuis.
Quin etiam ueſana manu diſcerpſit utraque
Somnia Lucreti: nec te tua, Pindare, laurus
Protegit: & Bacon fato exalauit eodem
Triſtem animam. Craſſo digeſta uolumina libro
Voluuntur, tabulaſque legit peccare uetantes,
Et clamoſa uagis ſucceſſit Curia muſis:
Iura, forumque placent, & barbara nomina diſcit
Cauſidicus, quid rides? vidi ego, rapula nuper
Cùm peteret notum Philodemi limen, & ora
Percutiens miſeram ſeſe viduamque vocabat,
Cui ſublata fuit furto gallina: ſed ipſe
Commiſerans caſum lacrymas abſtergere iuſſit,
Conſultuſque prius Cini reſponſa paratos

Addu-

Adducit teſtes, & iudicis ante tribunal
Impiger exclamat galli patronus abacti.
Non hæc parua quidem: verùm maiora ſuperſunt
Argumenta viri, factus nam ſanior aulam
Deſeruit, procerumque fugit conſortia, quanuis
Eg regium ſuſpiret vatem, & habere ſuorum
In numero Proculeius amet. Non uellera cocco
Aſſyriaque ſtudet depingere murice lanas
conſilio adiutus Cinnæ, vafrique cuculli:
Ambiguiſque notis anceps, & certa repulſæ
Littera longinquum formidat adire Tarentum.
Nos quoque terrore exilii, ſponſique capiſtri
Abſoluit. Gaudere iuuat: nam ſemper in ore
Littor erat, laque vſque, & prompto remige puppis.
Deniq: ieiuni cenſus, ſeſeque fatetur
Plebeiæ gentis, turpem, ſine corde, notandum
Omnibus, & vix aptum humeris efferre locatis
Sandapilas, emptoque lutare cadauera amomo.
Ergo nouum calamo Philodemum parce ferire:
Nulla oritur tibi laus à carmine ſplendida, quando
Virtus deleuit veteris vegia culpæ.
Tunc ego ſubridens vultus ad verba reuoluo,
Excuſſiſque manu chartis, quas forte tenebam,
O Lupe quàm vereor, dixi, ne debilis vſu
Decipiat te rerum ætas! vtinam ſaperet! ſed
Conſuetudo mali tenet illum, & tramite curuo
Labitur in præceps. Quanuis ſit fabula vulgi
Non ne vides quanto perfuſus puluere anhelet
Cum Tito, & Cythiſo dum deuorat axe citatò
Flaminam? quò non Philodemus? vbique
Importunus adeſt, recitat, ſibi plaudit, amatque
Muſarum con iux, pulcher, lepiduſque videri,
Quæ modò non auſus nemoroſæ mænia Cyrces
Dum colit, & tetrico faneſtat gutture manes
Te legoni! ſanctæ procul ò diſcedite Muſæ
Quà reſonat peluis, crambeque recocta Bionis
Verberat articulas, & Tuſcula ſigna fatigat.
Hæc tamen inſano damus, atq. ignoſcimus vltro,
Dum mihi non vendat peregrino codice nugas,
Quas nuper Batauis excudit femina preſis

Ma-

Magnum trans Alpes nomen factura Bioni,
Et quis feri e quert meditantem somnia, quæ vix
Antulla, & mammæ solitus lallare Cicerrus
Crederet? elleborum nostro Ligurine poetæ
Funde precor deli at enim. Quo mense libellum
Edidit? an poterat tam parvo tempore longas
Ire redire vias? quo nomine publica lucis
Iura sibi quærit, viduamque meretur inemptam?
Illam mendacem gracilis membrana fatetur
Et certæ, vernæque notæ nimiumque fidelis
Littera, quæ numeris respondet. Frigora Rheni
Ah te ne lædent; viduæq. fruaris amore,
Felix Endyimion, quanvis doleat tua Phœbe,
Et doleat curuo, qui glabra Poemata dorso
Nocte laborauit, tanquam Plus emerit æquo
Ne scombris tunicæ desint, piperique cuculli.
Hæc ego non petiar salua mihi mente, nec ullus
Nobis verba dabit, calami tentigine rumpor:
Et peream, murca si non grauiore fricabo
Sinciput hoc asini, donec cruor effluat, atque
Horrida dectracta fument caluaria pelle.
Cerne Lupe(hæc inter manibus sublata pependit
Cortina, atque omnes stabant ex ordine Musæ,
Cerne, inquam, strigiles, cultros cum forfice runcas
Et sale conditum feruensque in pixide acetum,
Quæque sacræ miscent largo cratere sorores,
Pharmaca si nescis Philodemo multa parantur,
Quæ licet inuitus potet, Rulloque propinet,
Ipse etiam Arcadiæ miseratus Apollo ruinam
Accurrit, viresque mihi jaculumque ministrat,
Quo pereat Calaber Tiberino in littore Python.

SATYRA QVINTA.

QVò rapis Vlpidi? propera. vicina taberna est.
Hic vbi desidiæ cultrix tunicata iuuentus
Pensitat in trutina, & naso suspendit adunco
Bellorum casus. Pars altera Cæsaris arma,
Altera Gallorum sequitur. Fauet ille feroci
Apino iuueni, Porcasque & claustra tueri
Imperat Italiæ. Magnis hic classibus æquor
Nauigat, & Regi minitatur fata Britanno.
Ingredere, ò sodes. forsan rediisse iuuabit
Serò domum. Vt libet, ingredior, comitéq; secutus
Cocceium video, Nouium, doctumque Fabullum,
Atque Tigellinum, Pansam, Tarpasque minores,
Et cum Malthino Barrum. Bombycina mappa
Implicat his læuam. summis digitisque tenebant
Eictilia, & tum dis sufflabant pocula buccis.
Pocula ab Odrisio multùm laudata Tyranno.
Cursitat hnc illuc calidæ malus institor vndæ;
Emungens loculos, & vafra callidus arte
Obseruat madidum labrum, nigramque saliuam.
Proxima sed crebris resonabat cella cachinnis;
O age quid cessas? recita Ligurine. coronam
Versiculis recreas, quoties Philodemus in illis
Dulce, & grande sonat. Perculsus nomine tanto
Accedo propriùs. cupidis Ligurinus habebat
Præ manibus chartã, numerusq. in margine Quintus
Inspectus turbæ plausus, risumque ciebat
Dum sedeo tacitus, sitientiq; ore Camœnas
Expecto, Barrus, pereat: mihi, Barrus, amici,
Sit pudor, exclamat, Satyro, musasque salaces
Audire, & plausus alienæ impendere famæ.
Vrbanas vltra leges, finemque decoris
Tendit opus, crescitque nouo de carmine carmen.
Quòd si tantus amor scribendi, gloria maior
Nascitur auctori, si fretus Appolline destro

Indicat vitio bellum & sale perfricet Vrbem.
Forsan materies deerit, cùm pumice vultus
Læuiget Alcimus, corioque indutus odoro
Gentiles jactet digitos, flavisque capillis
Conspiciendus eques agitet carpenta, Varalli
Qui nuper stabulis muli vilissimus ungem
Infusis mundabat aquis nigraque farnia
Vix auidos stomachi poterat compescere morsus?
Cùm spado patricio tanquam de sanguine clarus
Femineas intret sera de nocte cathedras
Garrulus, atque duos Reges ostendat amicos,
Acceptasque legat fesso cursore tabellas?
Dein calamum poscat, puerumq;objurget inertem,
Et cubito innixus discordes mitiget aulas
Consiliis, totus pacando lassus in Orbe?
Quid memorem quātis medicauerit ora venenis,
Et quantum referat de fornice Gellia, cujus
Dimidium labri, nasusque in pixide dormit,
Induit & dentes, ut serica, mane, repostos?
Aspicit hæc, discitque genis foliata parare
Filia jam grandis, septumque sub re recusat
Cœnobii, horriduloque comas velare cucullo.
Digna tamen fragili pertransseo crimina, sexu,
Cōmunis quem stringit amor, studiumq;placendi:
Sed peccat Lausella, & plusquam femina peccat,
Vendere quæ potuit torquem, patriosq;smeragdos,
Atque nouæ centum flauos donare monetæ,
Efferat ut nigrum tacitus vespillo maritum.
Hæc sale Lucilii, Venusina digna lucerna
Hæc sunt, At contrà malè lex Scatinia surgit,
Inguinibus Calaber si quid peccauerit udis:
Nam Philodemus homo bonus est, & pollice læuo
Vtitur, ut fugiat stantes in fornice mœchus,
Castalidumque queat contingere purior amnes.
Finierat Barrus, quem toruo lumine figens
Sulcius, & medium protendens callidus unguem
In vultus, gratamur, ait dulcissime Barri,
Quod tibi contigerit magni tutela Bioni,
Conscia mens scelerum, patiens quem fecit amicū
Carinus, tremulæque nates, Titique mariscæ.

Sed

Sed, qui non laudat Parthorum bella, superbum
Insulsumque caput Philodemi deuouet Orco,
Et meritò. Testes ò formosissima Tempe,
Et iuga Telegoni, viridique iu margine Nymphæ,
Quas ille enormi toties sermone coegit
Mingere, dum crocitat latebrosæ tædia linguæ,
Ferre nequit mundi qui pondera sustinet, Arlas,
Centaurusque sibi concham, cornuque marinum
Credidit ablatum Calabrum dum tinnit aennum,
Respexitque suam carioso lumine dextram,
Altaque curuatis nutabat villa caminis.
Quì lepor, & qualis perfricta in fronte venustas!
Gratia quanta cui dum cornicatur ineptè,
Os hiat, ut crudæ bouis! Oh mihi largus
Si foret hic pulmo, nasisque ti menda matella,
Aut uetulus venter, ruptique omenta caballi!
Quàm benè dicentis rictus, fœdasque linirem
Terque quaterque genas! non his meliora meretur
Vnguēta, atq: rosas: petit hunc tibi crinis amomum.
Certè ego, qui nuper campis, Cæloque Latino
Vrbanis fessus studiis, curisque fruebar,
Ferre diu nequi. Philodemus more Dianæ
Succintus nitida cùm figit arundine damas
Saltitat huc illuc, atque omnia nauseat æquè,
Ac diues Monalus, quem raptat eburnea biga,
Cùmque habeat faciem qualem non vellet habere,
Apposuit nigrum cui Prætor theta, furores
Quertillæ laudat, laterique innixus adhæret
Hermopillæ, & dexteram gradienti porrigit vltrò
Officiosus homo. Quis sermo? Bioois in ore
Semper habet erambe, mensasque Bione coronat,
Rancidulumque facit serò cenare Bionem.
Boletum potius comedam, gelidasque cicutas,
Et nostro potius sapient aconita palato,
Quàm tuus iste Bion toties, Philodeme, recoctus:
Tu tamen exultas, Rullo palpante bilibre
Ingenium, Superisque negas concedere primas,
Cùm de litterulis agitur, Grajisque Camœnis,
De Ioue grammaticus si fiat Iuppiter ipse,
Addit & insanæ Titus calcaria menti.

Et Cythisus dextraque nitens Thelesinus ebur[illegible]
Quæque lacernatæ ceuent tibi semper amicæ.
Has inter medius prandes, frangisq. trientes,
Et culpas viuo signatas Consulæ trullas.
Nec nisi Setinum laudas, Chiique senectam
Aut patrios iactas diffusum rure liquorem.
Sis etiam leporis dulces scrutarier armos.
O ostreaque, & vitulę cerebrum, clunesque palumbi,
Quæquæ siligineis pinguescunt crusta farinis.
Miratur frugi stomachus, dominæque culinæ
Ignarus timidusque dapes interrogat vnde,
Et qua parte fluant, teque vnum iam putat esse,
Qui lambunt Cæli patinas de plebe Deorum.
Quid facies cari cùm sportula cessat ephebi,
Atque Tarentinæ nondum venere Calendæ,
Exiguoque tibi tepet olla domestica farre?
Octobres properate dies & perlita musto
Tempora, quæ vacui rugas extendere ventris
Sufficiant, rabidique famem pacare Poetæ.
Iam satis est, Sulci. frustra me vincere tentas.
Nil mihi cum pueris, nec multum scire laboro
De cute quid faciant Titus, mollisque Cuminus,
Et quantus Circes ficus nascatur in hortis.
Quanquam vanus homo noster Calaber, tamen ille
Doctrina Cynico, & Stoica menta reliquit
Post se. Qui melius, constanti pectore anhelat
Pindaricos æstus, schola nam doctus Achæa
Grande sonat, totasq. sapit cum Helicone sorores.
Nil ne referre putas, quòd nuper femina tanti
Mota viri fama lucem donauerit vltrò
Sermoni egregio, quo sospite vindicat æuum
Endimion? oh belle quæso dic mihi, sodes,
Quanti emit viduam? nugas cudisse meracas
Si gratis uoluit, digna est amittere dotem
Iussu Prætoris. sed parua mole libelli
Iam properent dominæ contingere mœnia Romæ.
Et plaudat reduci Vmbticius Maculoq. Bioni
Expectatus ades: scombrum nam strigora mordent
Rugosumque piper tunicam suspirat, & alec
Nudus trans Tiberim feda putrescit iu orca.

Endy-

Endymion, miſerere gari, vuluæque ſuillæ,
Vt ſperata tuis ſaltem cocus oſcula chartis
Delibet. Renuis? fies conuiuia blactis.
Hic ridere omnes ſonituque explodere Barrum,
Qui malè ſuſceptam Calabri defendere cauſam
Ceſtitit. Aſſurgunt Nouius, Tarpæque gemelli,
Cocceiuſque rogat Ligurinum, vt craſtinus adſit
Lecturus Quintam. rouco nam murmure turris
Vicina admonuit cenæ, dulciſque grabati.

SATYRA

SEXTA.

POstremum, Philodeme, precor dignare laborē,
Si vacat, & nostras pacato lumine musas
Respice. scribendi nondum consumpsimus iram,
Inq; dies messis vitiorum vberrima surgit:
Sed pudet auriculas numeris torquere latinis,
Obscurisq. iocis. Etruscæ cura puellæ
Iam post hac Philodemus eris, uernoque lepore
Versiculos faciam, quos docti Næuuia cunni,
Et Quartilla legat, nulloq; interprete Galla.
Porticus Agrippæ malè nititur alta columnis,
Balneaq. & thermas Latij monimenta decoris
Lactucæ insultant, betæ, lætique coronant
Cauliculi, & statuas rumpit caprificus equestres.
At nos ruderibus priscùm, senioq; iuuabit
Sermone eruere, & cineres, coluisse sepulcri?
Haud equidem. Patrios mens est attingere fontes,
Et mea verba loqui, puero quæ sedula nutrix.
Et soror, & mater docuit, cùm poscere mammam.
Cùm poma, & uini cyathum suxisse uolebam.
Interea grates quas tu, Pilodeme, rependes
Ingenio Auctoris, dum nec mercede coemptus,
Nec studio famæ fecit tibi nomen in æuum?
Nam periturus eras fœdocum corpore. nec te
Ætas uiuidior, quàm fungi uita manebat.
At nunc ignauus fati, bustoq. superstes
Temporis inuidiam superas, & in ore uirorum
Plurimus immitis contemnis uulnera Parcæ.
Te Bataui cupiunt uicturis tradere chartis,
Ne quid nugarum, pereat, multaq. notatus
Margine uenturos possis recreare nepotes.
Quodq. tuo multùm genio blanditur, & optas.
In scolam uenies. puerum tractabere dextra
Ipse capillatis risum facturus ephebis.
Sed ne discipulos permissa licentia musæ

Pelli-

Pelliceat, tenerosq. lues contaminet annos;
Sub Patribus duris tyronum, & Rhetore nigro
Ad morum normam & sæuæ castraberis usum
Grammaticæ. nostro de codice peni abibit
Expunctus, læuesq. genæ, Litiq. mariscæ,
Fœdaq; purgatis migrabit uulua papyris.
Quoquo loco imberbes tractas, Philodeme, cinędos
Præceptor sapiens subitò noua uerba reponet,
Et docilem manibus faciet palpare catellam,
Vt solet. & rauci canis hæc erit illa Bagoæ,
Callidus in circo quam tu saltare iubebas.
Læua sed & pellex, nimiumq; domestica amica
Carminibus delenda meis, ne pronior ætas
In uitium Venerem discat, uirtute relicta.
Quodq. magis doleo, nostra, Quartilla, camœnas
De seris, & uidui plorant sine lampade uersus.
Scilicet horridulus nimium, sæuusq. magister
Irasci solitus cunno te radere chartis
Nititur, & longis sequitur tua facta lituris.
Vos quoq. Telegoni, qui surrexistis in hortis,
Octobres fici calamus festinat acutus
Vellere; sed plantis ignoscet forsan amicis.
Ergo age testiculis positis, iussuq. seuero
Parte tui meliore carens, Philodeme, pudicam
Intrabis scholam, serisq. legendus in horis
Centum cirratos unguem corrodere coges.
Quando erit, ut cultis auro, minioq. tabellis
Discipulis pensum fias, niueocq. teraris
Pollice? sed uereor, ne sis iniussa dolendi
Caufsa, quibus placuisse cupis, nam uerbera palmæ
Sæpius accipient, & lora cruore madebunt
Abstruso quoties occurrit syllaba metro,
Et ueteres docto redolet sermone Latinos.
Angitur ecce Pætus, primoq. in limine adhæret
Territus, audito Philodemi nomine, & inquit,
Quid uox ista sonat? certe hunc nec sacra lauauit
Vnda, nec in nostris colitur; legiturue Calendis.
Nescio quis fuerit, Surgit tunc sede magistrà
Cratylus. & pexà barba, digitisq. gubernans
Coruinam uocem, memori, puer, accipe mente:

Quæ referam, Preceptor ait. Dum prisca fuerunt
Tempora, & inocuę seruiret Roma Tiarę,
Venit ab oppidulo laceris malè nixus alutis
Gręculus esuriens (neq. enim confidere amæno
Littore Parthenope siuit versutia linguę,
Atq. sodalitium. Res est penes acta Tribuni.
Principio ingenium, & Graias iactare Camœnas,
Assumptaq. toga, meritoria figere cœpit
Oscula liminibus Procerum, seruoq. potentes
Grassari obsequio, donec spe turgidus altà.
Confidensq. sui sortisq. oblitus auitę,
Et patrię, rhedà tunicatum urgere popellum.
Inuidià alterius sensim macrescere famę;
Conspuere in mores: odiis committere amicos,
Et quę me fari prohibet reuerentia. Tandem
Inuentus, fatuo qui responsare paratus Castalio
Stolidam frontem perfudit acero,
Atq. illum ficto Philodemum nomine dixit.
Hoc notum satis est, nec nobis excidet unquã.
Scire tamen cupio, cur uilis homuncio tantùm
Creuerit, ut laqueos, syrtes ergastula, fustes
Gargilio Tulloq. aliisq. indicat amicis,
Tarpeiaq tonet sceptro sublimis ab Arce?
O Pęte, nonne vides artem, satyræq. colore m?
Plorat Gargilius, fateor, doctusq. Fabullus,
Crispulus, & Capito, sed vanę somnia mentis
Lacrymulis rident, & ludicra regna Bionis.
Nanq. Tarentino dominator vellere murex
Vix duos, vel tres ridiculos morboq. calentes
Occipitis spe donorum lactauit inani.
Nunc age quis Titus fuerit, mollisq. Cuminus,
Telephus, & Cythisus? nam sępius ista notaui
Nomina. Quam benè percõtaris! nomina sunt hęc,
Inuitus satyrę quę quondam miscuit Auctor
Purus ab offensa (quis enim traduceret illos
Ordine patricio natos virtutis alumnos,
Et quos laudaret liuorq.) sed nimis arcti
Compede deuincti fuerant, Calabroq. fauebant.
Ne ve diu ramosa lues hęret ephebis,
Hęc data mordaci spumantia pocula succo

Ægro-

Ægrotis animis, placuitq. salubris amaror;
Nam sensim pueri Titus, Cythiusq Bionis
Nudavere latus. nec sordida verbula curat
Telephus, & fœdum ridet Thelesinus amante
Ipse etiam Rullus, nuper qui creuerat arte
Laudandi, repetit politas in fœnore laudes,
Et puduit dixisse, hic par non tota videbit
Europa ingenium, nec Phæbus vidit uterq.
Cratyle parce, precor. qui Rullus vinitor? oh
Rullus erat medicus, mimas, cantator, aliptes,
Amens præsertim, frustra cui tota nataret
Anticyra in cyathis. Hic dum fauet usq. Bioni
Perdidit unciolam cerebri, comitemq. sequutus
Per iuga Parnassi pecudes, hircosq pilosos
Heroas fecit, mustoq· madentia labra,
Et tribus amissis luxit sine fine capellis.
Hoc tibi sufficiat. nunc si quid fortè videtur
Obscurum, fare impiger, & te prętereat nil.
Sunt equidem diuersa, quibus malè tutus & aceps
Detineor, quare Bacon, & scripta Lucretj,
Pindarus, atq. alii culpantur, quos mihi doctus
Euganeus lapso nuper laudauerat anno
Auctores? nimis alta petis, nec viribus istis
Apta tuis, studiose puer, sed, si iuuat, audi
Quę referam. Multos olim Philodemus amicos
Excoluit, vilemq. omnem demisit ad usum
Seruile ingenium, ut caperet sibi quos fore lucro
Credidit. Hos inter famam meruisse Poetę
Nil màgis optauit. sed natus Apolline lęuo
Mancos versiculos ęgrè, nugasq. recentes
Vendebat populo quanuis membraoa libellum
Discolor, & multus celebraret carmina pumex.
Quid faceret? chartas cœpit laudare Pelasgas,
Rancidulosq. sonos, atq exemplaria Gręca
Prędicat e Cœlo de lapsa, & mente proterus
Quod magis ignorat, solus vult scire videri.
Hinc ardet Titus. Cythiusq. docente Bione
Non intellecto festinat basia Homero.
Hinc sacer est factus Carinos Pindarus,
Sola tenet pluteum pedonis imago Lucreti.

Scilicet has nebulas miseris Philodemus ocellis
Offudit, doctumque aliorum inscitia fecit.
Artibus his recto deduxit tramite mentes
Subdolus, & longo muscas captare labore
Edocuit: Testis Labeo, qui sub duce tanto
Aerium virtutis iter, fumumq; secutus
Grajorum de Causidico, iurisq: perito
Græculus est factus, solas & quærere kappas
Nititur, & gammas, iotàq; senescit in uno.
Indolis eximiæ iuuenis Malthinus in Vrbem
Venerat & dotes animi præstantia formæ
Tam bellè augebat, magnos ut posset honores
Sperare, & propius violæ meruisse colorem.
Sed vetat Euripides, scabiesq: insana Lucretj,
Quæ longas misero consumit turpiter horas:
Cùmq: superba foret placanda fauoribus Aula,
Et studiis legum, totus scriptoris Achiui
Marcet in amplexu, dilecto ut codice discat
Nil sapere & sortis præuertere dona paratæ.
Aspicit hæc, iugulatq; suos impune sodales,
Et quod Prætoris, quod cognitione Tribuni
Indiget, in meritum Philodemus computat, & se
Iactitat artificem formatoremq: iuventæ.
O vafrum indoctumq: simul! nunc, Cratyle, novi
Cur Grçcos tantum scriptores verberet Auctor
At nunc scire velim, cur Tuscula signa, nec una
Rupta Bionæo cecidit sermone columna?
Hoc, Pete, nil melius patuit: nam carmine multo
Passim ridetur stolidæ petulantia linguæ,
Quæ fuit accitis æstu, stomachoq; matronis.
Hæc ego perlegi decies, deciesq: notaui.
Insulsum Calabri fastum, qui rure Latino,
Vt molles Begum pueri, pilenta fatigat,
Et saturejano præbet poppisma caballo
Assuetus tortà defendere cannabe talos.
Quàm benè lasciuit Satyrus, Musæq: iocosæ
Perfricuere cutem salibus! sed quando Poetæ
Incidit hic sermo, quæso, mi Cratyle? nomen
Illius. & Patriam fas sit mihi discere: nunquam
Hactenus audiui, quanquam sit dignus, ut ævum

Aspiciat serum, nostrasq. feratur ad aures.
Dicam quod potero, mihi quæ Gorgoniu; olim
Ecidit in scholis puero satyrasq; legenti.
Author, ut accepi (nec vana est fama) Latino
Sanguine prognatus Sectanus nomine, vultus
Oblongi, modici census, & fraude remota
Cultor amicitiæ, lætas conduxerat ædes
Exquiliis procu à turba, strepituq. rotarum.
Ille etenim bijuges odit, qui fronte superba
Purpureos quatiunt lemniscos, tectaq. fugit,
Quorum Campano resouabat pinna metallo,
Contentusq: sui nudas Helicone puellas
Sæpius accibat calamo: nam Pastor & ipse
Acadiæ dulci gaudebat murmure laudis.
Non tulit hoc Calaber, feruentq. ardore noceudi
Sectanum populo ridendum præbet, & alta
Ambitione tumens, vulgo se prędicit ortum
Dissectà ceruice Iouis, culpatq. Mineruam:
Nunc loquitur secreta, & quæ non audiat ipse
Sectanus, quanuis præsens, dextràq: prehensum
Dimouet à turba Labeonem & garrit in aurem:
Nunc cubito tangit Malthinum, oculisq. retortis
Sanguineis, animi vesanos indicat ęstus
Sollicitus, ne forte cadant de fronte corollę,
Quæsitoq. sibi sedeat novus incola regno.
Hinc odii caussæ; nam quis toleraret iniquum
Inuisumq; caput superis, & triste bidental,
Mille fibris ouium, quod non Ergenna piaret?
Addidit & calamo pondus, satyrisq; calorem
Carceribus sacris incustodita iuuentus,
Qua perfrictus homo de fornice verba docebat
Fœda loqui, testasq: nouas impleuit odore.
Obsceno virtus olli, pietasq: videtur
Simplicitas animi vultus malè consona formæ:
Nec juuenem laudat, nisi quem lasciua perurit
Flamma, deumq: colit pœna, donisq: carentem.
His ubi flagitiis Philodemum vidit ouantem
Sectanus, totamq: afflari crimine Romam,
Exarsit virtutis amans, & moris honesti
Publicus assertor, nobisq: exempla reliquit,

Quo plectenda modo Calabri dementia cordis,
Si novus exiret tradux Philodemus ab Orco.
Hæc, pete, ne pereãt, scribes in marmore, sed iam
Tarda est hora, domum repetas, mox cetera disces.

SATYRA
SEPTIMA.

Sed non Ascræo suspendi cymbala trunco,
Velatisq. comitis ad Pimplæ flumina dixi
Grande sacramentum, positas ut sumere cordas
Esse nefas credam. faciles ignoscite Musæ,
Si strictis iterum cogor sæuire flagellis;
Nec ruptæ fidei me postulat actio, quando
Inuito extorquent aliena piacula carmen.
Postremum cecini, fateor, Philodeme, laborem,
Atque ignaua diu molliuit feria dextram,
Vt melior fieres, calamo parcente: sed obstant
Natura, & patrio nati sub sidere mores,
Coctaq. præsertim Calabro precordia limo,
Vtque ea prætercam, quę non sunt crimina nostra,
Quæq. puer misero sorbillat ab ubere matris,
Ossea me terret facies quocunq. lapillo
Durior, & silice, & calybe inuictoq. adamante:
Han si mille fabri, nudusq incude Pyracmon
Tunderet exigua libarent verbera crustam.
Scilicet hac fronte, hac dura ceruice subisti
Ædilem, & timidis inter Prætoria talis
Clam noctu ingressus leges iura omnia clamas,
Euersamq. fidem, ni vilis acinacis ictu
Sectanus pereat. lata est sententia lictor,
I, propera, & tortà ad palum tere cannabe guttur.
Sed quis Sectanus scriptor satiræ? unus, & alter
Arguitur, quorum nemo de fonte liquores
Castalio potare ausus, laurumq. momordit:
Nempe hic addictus lucro non turpe putauit
Ferre iugum, & dulces pro libertate ducentos
Carpere, coccineum patiens aptare cucullum,
Doctus & ad dominum digitos flexisse, lacernam.
Ille solet veteres, & quas fuligo tabellas
Commendat, tota impatiens mercarier Vrbe;
Callet & artificem solo deprendere odore.

Num poterit doctas ad plectrum cogere Musas,
Qui statuas, Polyclete, tuas, culpatq. labores
Praxitelis, pensatq. manu facta æra Corinthi?
Quiq. legit Patrum responsa, & iura Senatus
Consulti, iuratq; sacri per nomina Baldi?
Hæc benè cum noscas, & sit tibi cognitus Auctor,
Inq; oculis habeas, veteres, Philodeme, sodales
Traducis? Calabræ tanta est petulantia frontis!
Exclamare libet: Modicà mercede Tribuni,
Emite versutæ mendacia subdola buccæ.
Et delatori sit sportula curta Poetæ:
Nam vos decipiet gens fallere docta, bifonti
Ingenio, & sanctas faciet peccare secures.
Quo sequor in centum mutatem Protea vultus?
Accusator eras nuper, fascesq; severos.
Gaudebas tractare manu lictoris amicus,
Nunc Comœdus agis, ludis scenæq; vacantem
Indulges animum, resolutaq; pectora curis;
Sic olim rigidos Romana orchestra Catones
Spectavit, timuitq; Remi turba improba nasum:
Censorem morum; sed tu perfrictus in orbem
Erigis audaces vultus, oculisq; procaris
Pulpita, quæ nuribus fulgebant culta Latinis:
Quòdq; magis miror non, te tabulata morantur,
Vltima, ubi molles maturant ova columbæ,
Et vicina lapæ pellundat tegula cristas;
Sed de nobilium gradibus, tignoq; secundo,
Quam sequeris, pendere solet, generosaq; frustra
Corda petit iaculum, si fluxit ab ordine quinto,
Nec sexta obtutu dignaris fulcra coronæ.
O si Romuleis iterum dare iura Theatris
Lectius, Oceanusve queat, quàm credo migrares
Hinc longe! surgat Calaber, quid stulte moraris?
Eia surge, inquam. Min' tu istud ais? tibi: cur non?
Surge, & in extremo sedeas, Philodeme, tigillo.
Sed quoniam leges periere, & crimine Fati
Mixtus eques servo, Proceres cerdonibus adstant,
Et cum Tongillo spectant aulea Metelli,
Et coram Lepidis eructat scurra Falernum,
Te palpare audes, & prima sedila turpi

Ambitione tenes; cubito rixaris, & illum,
Atq; hunc expungis; cunctis conuicia iactas
Garrulus, & podium longis clamoribus imples.
Nunc quereris, tibi plus æquo constare papyrum,
Quæ referat valuas, & densas milite portas;
Nunc Cælo insultas, si frontibus unà reductis
Scena minus celer est, aut si testudine cordas
Durius intorto percussit pectine dextra.
At si forte tuos titillant carmina lumbos,
Atq. nimis lepidè cantauerit histrio, nescis
Stare loco & spurcam labro sorbere saliuam,
Atq. iterum cantare iubes, iterumq. superbe,
Protinus exclama. Quid quod nec subligar illi
Profuit, & stricto femoralia consuta nodo?
Nam casto frustra multum luctata metallo
Sæpe Tarentino discincta est fibula soldo.
Dum cupis unciolam digito, pensare salaci,
Et mollem tenera semper languine pubem.
Masturbatorem caueas Marcelle, Seleucum
Vendere si curas populo, gentiq. togatæ:
Nam de plebe Numæ modulis cantare periti
Bene omnes. Horum auriculas longissimus error
Sauciat, & rauco jugulatas gutture cromas
Plus horrere solet, quàm circum epiredia murmur
Alternum, tetroq. liquata piacula metro,
Quæ facit occiduis pietas Etrusca galeris
At quò festiuo me raptat puluere currus?
Ogigii distincta Dei plebs sacra frequentat,
Totaqu; Flaminiæ lasciuit Roma fenestris.
Insanire licet; nulla est censura, Quirites
Ecce phaleratos Princeps auriga caballos
Exagitat, flectitq. manu quatiente lupatum
Fronti bracteolas, & tintinnabula talis
Imposuit, pexitq. jubas, & mandere iussit
Dente aurum forsan iumentis serò solutis
Ordea cribrabit. Noscis, Gradiue, nepotes:
Hosce tuos? vos o; veterum simulacra parentum
Dum fora prætereunt, sanctos auertite vultus,
E Pario quanuis rigeatis marmore, forsan
Dimidii, & rupta nate exierit caprificus.

Sed

Sed properare iuuat. nam tergo proximus instat
Ventidius, stringitq; rotis carpenta malignis:
Ventidius, nuper quem vendere vidimus vnctas
Candelas, oleum, salsiq; tomacula porci,
Balsama nunc redolet ceruice &, cruribus aptat
Phæcasium, sistrumq; tenet. cupit ille videri
Barbarus, vt teneras possit troquere puellas.
Cedamus properè dum tubæ, ohe; caue dixit.
Irruit, & miseras volucri teris abside seruos.
En matrona potens, & flectere docta quadrigam
Lora quatit. ride: nam de temone Latino
Excidit & strictas nudauit fascia mammas.
Cetera secreta velum bombyce tuetur,
Seruauitq; suum mulier brachata pudorem.
O qui concursus hominum, quantusq; cachinnus
Circum tecta fremit porrecto vbi fornice porta
Sustinet æratos dentes, totamq; videre est
Flaminiam! mirari desine. comptulus illinc,
Puluinoq. super tumidus Philodemus equestri
Despectat fatuit ridens triscurria vulgi.
Non impunè tamen. Tenso stat pollice contra
Chironomus, fingitq. crebros manus improba cun-
Nunc longas digitis aures imitatur aselli: (nos.
Nunc plicat articulos medios, & cornua surgunt:
Olli ceparum circumdat colla monile,
Pendet & vrceolus lateri, cucumisq. galerum:
Excusat, nasusq. gigas supereminet ora.
At varios postquam consumpsit corpore gestus,
Salue Bion, inquit. te Rapula nostra salutat
Nomine gallinæ quondam a prædone redemptæ
Arte tua. legum magna est iactura supinus
Dum spectas mimos, aurigas, myrmillones,
Indutumq. stola Vmbricium scutulaq. Lariscam.
Non hic Causidico locus est, celsoq. Poetæ.
Te Platanus, te Rostra vocant, doctumq; Lyceum
Nescio quid satius dicam. te iuscula pultis
Expectant, magnaq; nitens scriblita patella:
Præcipue caules tendunt ad sidera palmas,
Teq. rogant, vnctos ne dedigneris amicos.
Vtq, magis placeant Graij ceromate circi

Pellucent dudum, nitidosq. imitantur Achiuos.
O dignum lotii phiala, nardoq. lattinæ!
Serica quid cubito crucias, altàq; fenestra,
Despicis, & fatuo damnas spectacula rhoncho?
Scilicet huc proceres, & te Proculeius eburna
Inuexit rheda, librisq. auulsit amatis
Hoc mihi? tu ne mihi hoc iactas? meritoria quanti
Biga tibi constat? quippe est rugosa supernè,
Et lateri assuitur corium, quo mœnia Byrsæ
Extendit Dido, Regemq. fefellit Iarbam.
Præterea atriti veniunt sub frena iugales,
Et cute laxatà silicem ceruice minantur.
Vt mense Augusto nolint tetigisse tabani
Ieiunoq. diu moueant fastidia felli.
Attamen hoc melius, quàm si reptare per Vrbem
Cogaris pedibus calcare & stercora Romæ.
Nil facit auratus temo, hinniutq. feroces
Cornipedes valeant, dum non tibi sordida cæno
Pallia contingat magnas efferre per aulas.
Viminibus textam poteras ascendere cistam,
Attica qua cliuo portatur barba Latino
Cum fracto cicere, anguilla, viniq. lagœna.
Sed tibi gentiles atroci frigore plantas
Coxit hiems, pedibusq. nequis contingere saxa.
Grãdemalum, nulloq; vnquã medicabile succo
Pauperis ambitio! talos causaris inepte;
Sinciput exclamat læsum, si percita turpi
Mens tibi fermento subsultat, & in iecore ægro
Nascuntur baculi, tunicæ magnæq. tiaræ
Velle animo, demens, Geni virgulta superbi.
Et prohibe audacem cordi subcrescere ficum.
Sanus eris, celeriq. vias calcabis alutà.
O ego ter fatuus Calabræ qui pharmaca menti
Diluere aggredior, tempusq. vnguentaque perdo!
Quid mihi Rullus agit? postquam siluere càpellæ,
Blandaq. pendentes resecauit dextra racemos,
Cumanæ Cryptam fertur subiisse Sybillæ,
Et responsa dare. I nunc Ammon, & tua cornu
Ara frequens Rullo meritos accrescat honores.

At tibi nescio quid Barrus deponit in aures.
Magniloquus Barrus crasso de subere totus
Corticeus. circumstat olus, Labeoq. recenter
Cirratus, crebris qui flauam nectit iotis
Cæsariem, & tremulum sub pectine plangit omega:
Quid quæso Philodème tui cunctantur amici?
Nugas, atq; iterum nugas. Modò fungus in horto
Quintilii natus, scabies, terræq: marisca
Festinare iubet. Perit Respublica, si non
Boleti genesi inspecta, quo creuerit astro,
Naturæq; sinus naso penetrabis acuto.
Bellè equidem uesane Bion, petasate Priape,
Curculio, ueruexq. bipes, tibi deficit una
Tessera stultorum uiridem sumpsisse la cernam.
Quod si uindiciæ, nec pilea sumpta catenas
Dissoluunt animi, Barrum, Nouiumq. iubebo
Indicia effreni manifesta cauere furoris,
Atq. intestatos tecum cenare Quirites.
O tandem ad Calabros redeat frons ista penates;
Cuius ad occursum gelido mihi frigore sanguis.
Cæsariesq. rigent, soluitq; puerpera uuluam.
Quid cunctaris ad hæc? patria te rupe capellæ
Inuitant, sessumq; diu suspirat aratrum,
Aduentuq; tuo lasciua mobilis aure
Commune ad præsepe senex oncabit asellus.
Hæc ubi mimus ait palmis vtrinq; reductis
Assultant, & io clamant Philodeme, Bion io
Lasciui pueris, berasq. & grandia cepæ
Impingunt. Caueas ictus, Philodeme, memento,
Ne decor ille tuus, pudibundaq. gratia frontis
Vapulet, & pulsa doleant in veste cinædi.

S. A-

SATYRA
OCTAVA.

NVnc age dum longis respirant pectora curis,
Mi Lupe, scire velim, fortasse & in acta referre
Quęnam præteritis statuit, fecitq; kalendis
Clara phalanx: aderas nam tu quoque credulus illic.
Dicam equidem. Labente die conuenerat vna
Turba frequens, vbi turpis hiat de marmore vultus,
Proluit & gelidà sitientibus ora caballis.
In primis Philodemus erat, manibusque reductis,
Vt solet, & nugis dare pondus idoneus, inquit:
Macte animo studiosa cohors. Virtute parantur
Coccina, nec crinem præbet Dea calua supinis.
Qui sapit, ipse sibi fortunam fabricat, astris
Inuitis: Romę sumus: hic vbi cuncta renident
Imperii speciosa notis, medioque popello
Sæpius auratis vestitur bucca tiaris:
Vos quoq; de largo cratere bibisse licebit,
Si patulas dabitis nostris sermonibus aures.
Quisquis in hoc vno studeat, noctesque diesque
Cogitet, vt doctus videatur. Splendida larua
Virtutis quantum Romana præstet in aulà.
Hac facilè induimur, si nostrum quilibet ora
Soluerit in laudes sociis, & coniuret amicè.
Hic putret in Venerem dextra quatit ille fritillum.
Alter ab immunda, necit prodire culina:
Tu landato. Vbinam Larronus? septima lux est,
Ex qua se libris macerat studioq. forensi
Ad bestem Galli bona de quicunque redegit,
Et iam Pragmaticos diuino prouocat omnes
Elloquio. Quid agit Plotinus? in abdita rerum
Viscera sollicitam conatur trudere mentem:
Illum non Cereris, comitum nec blanda voluptas
Abstrahere inde potest. Doleo, nã plurimus hæret
Marcidus ore color, vigilis fumusq; lucernæ.
Sic vitium obvolues fuco virtutis, & vmbrà.

Iten.

Interea crescet laudati nomen amici,
Totaq. securo poterit dormire cadurco
Sabbata. sed multum præstabit norma loquendi
Arte loqui didicisse iuuat. nam regula raro
Hæc fallit, probèq. imponit. Grandia semper,
Atq. ignota aliis coram recitentur. Achiuuos
Scriptores passim mirari, & premere fas est.
Verbaq. fallaci resonent Gortynia labro.
Nec nisi cum Kappis, fidisque pugillar iotis
Signatum officii moneat labentis & horæ.
Ille etiam docti famam venabitur, herbas
Cui medicas lento distillat cacabus igne,
Discat & humanos scrutari callidus artus,
Virsungi ductus noscat fluxumq. cruoris
Heruei. quid viuus humor, quid cornea fibra,
Quodq. salivalis fungatur glandula munus.
Nec pigeat terras, vastiq. [illegible] Ennosigæi,
Fluminaq. & toto metiri sidera cælo.
Momenti exigui res est, dum splendidus adsit
Circinus, & vigili suspensa dioptra tigillo.
Nec multum referet, toto si dormiet anno
Æneus in theca, rosusque rubigine quadrans.
Nam quota pars hominum cùm dixerit hexacliton
Puncta, superficiem, conum, tetraedra, scalenum,
Non silet, & frontis crispatur ruga senilis?
Verborum series, & nuda vocabula rerum
Discere, quæ libri postrema in parte locantur
Suficit, v mediis natus videaris Athenis.
Magna mihi narras, Lupe, vix credenda Latino,
Qui sedet in triuiis, & rubro dimicat ouo
Vilia laturus victricis præmia crustæ.
Sic habet. ipse ego sum testis. Maiora supersunt,
Cùm nobis certum scribendi tradidit vsum.
Nam postquam miserum culpauit sæpè Maronem,
Quique nouis hominum mutauit corpora formis,
Verba, ait, implumis volitant ludibria venti.
Scripta manent, serosq. videt membrana nepotes.
Ergo agite, & multos posthac impunè papyros,
Et licet totas calamo percurrere chartas,
Me duce neue tuæ formident thura tabellæ.

Quid-

Quidquid moliris tumeat, moueatur, & artus,
Si vestis habeat, quanquam natura negarit.
[illegible] sam describis tempore ripam,
Fronde comas cingat, [illegible] dis; tenerrima labro
Rideat & nudas inuitet margine [illegible] ohas.
Sic flores risum telluris, & astra vocabis
Purpureos Cæli flores, tremulosq. pyropos:
Sed nunquam propriè dices communia. sordent
Versiculi tenues, exiles, & monogrammi,
Qui fulcris reptant, & de sermone pedestri
Erectos nequeunt ad sidera tollère vultus.
Nec sic incipias. Tellus versabat aratro
principio mortale genus, viridiq. sub vmbrà
Dulcia securæ carpebat gaudia vitæ.
Hoc facilè in triuiis dicent petasinus, & *Ollus*.
Nec quidquam prægrandis habet, veriq. coloris.
Aude sic potius. Communis viscera matris
Rusticus insonti ferro lacerabat Orestes,
Ederet vt dulces prægnanti corpore fetus.
Et circum patulas frondosa palatia quercus
Pendula flammiferi ridebat sulphura cæli.
Quam sapit hoc, scalpitq. animos, intratq. medullas!
Est poesis, quædam veluti formosa puella
Collibus Albanis, ventoso aut Tibure nata,
Quam si non Vrbis genius. luxusq. poliuit,
Incultis neglecta comis ad pascua cogit
Errantes pecudes, patrioq. senescit agello.
Fac, eadem longos ferro tortore capillos
Colligat in nodum. spatiosam serica frontem
Ædificent, longoq. solum sub syrmate verrat.
protinus augetur nomen, titulumq. Matronæ
Vindicat, & gestu, risuq. propinat amores.
Non secus excultas comitatur mille procorum
Examen Musas. Quòd si de gurgite primas
Castalio potabis aquas, humiliq. corollæ
De myrto, tenuiq. arbor de fronde placebit,
Vix tua clamosi laudabunt carmina lippi,
Et raucus solis cantabis mane columnis.
Humanos animos quanto facundia nisu
pelliciat, mentesq. trahat quocunq. iubetur

Nos

Nos docuit Graius, calamo qui uindice magnos
Eripuit fato Reges, famamq. ſacrauit [illegible] æui.
Venturi invidia (nec vane cred[illegible]), Maxime rerum,
Vt belle aſſurgit! Str[illegible] tumant vbi littora fœdis
Gloria pu[illegible]
Strata cadaueribus. Tandem Fortuna pudorem
Induit, & proſtrant precio virtutis honores:
Iam tergit lacrymas, & Numine læta propinquo
Libera vectigal Prouincia ſoluit amoris.
Sed quid Pomilio? fortis, nulliq. ſecundus
Hoc iter ingreſſus: Phœbi nam ſæpè quadrigam
Ignivomis diſcinxit equis, calcarq. Pyroo
Abdidit, & Cæli ſpatium dimenſus utrumq.
Fatali diros ſpoliauit luce cometas:
Placauit cithara phocas, & grandia cete
Dum petit Auroræ cunas, croceumq. cubile.
Scilicet humano nunquam præfigere metas
Ingenio valeas geminas dum concutit alas,
Quas menti natura dedit. Delirat ineptè
Gargilius veterum laudator, & uſq. ſequendos
Auctores clamat, quos olim ab origine mundi
Humani generis primi nouere parentes,
Et quorum attritus pingueſcit puluere codex;
Vtq. vitrum, & mullo laudamus Mentore menſã
Iam fractam, & ligni miramur crura: ſic illi
Antiquitas precio eſt, & ſolos computat annos:
Tantaq. longæuis tenet hunc reuerentia faſtis,
Vt ſi forte recens referat membrana Catonem,
Pacuviumq. liget pretioſo fibula morſu,
Deſipere incipiant ſubita nouitate decoræ
Pelliculæ: ſolum caries, & puluis amatur.
At uos, ò iuvenes, queis pectora liber inundat
Sanguis, & anguſtæ neſcitis vincula mentis,
Diſcite non æuo tantùm ſenioq. referre
Scriptoris famem. forſan fuligo libellos
Illuſtrat, rôſiſq. ſedet ſapientia chartis?
Aut bona furtiuæ fecerunt carmina blattæ?
Non ità; quin veteres, me iudice, deſerat omnis,
Qui vult eſſe aliquid. Noſtri proh dedecus æui!
Mirari antiqua, & verbis hærere minutis,

Ac

Ac veluti mentes, & non maiora subisset
Ingenia hæc ætas, quam sæcula prisca tulerunt!
Inuidià careat sermo: nam tempore ab illo
Mille artes crevere novæ' quin creuit & orbis
Grandior, & noto creverunt sidera cælo.
Sic animos sensim digitis natura magistris
Fingere maiores didicit, rerumq. capaces,
Quas lux nostra videt. Quod si alta modestia Rui
Dicere, quæ vellem non importuna vetaret,
Exemplis poteram vobis fortasse iuvare!
Nam quoties repeto ternis cantata capellis
Carmina, & ingratis hærentes cruribus uvas,
Quantaq. diuinis inerant oracula lanis
Excit, & docta manant mihi labra saliua
Nullus enim veterum tàm miscuit utile dulci,
Vt risu prodesse queat, pariterq. monere:
Di Rullo tantum, facilesq. dedere Camœnę.
Sunt alii genio molles, quos vernula raptat
Etruscus sermo, Charites, tenerìq. lepores.
Et voces, patrium quas guttur fecit opacas.
Hi scelus esse putant, verbum si labitur ullum,
Quod non lympha prius medio purgauerit Arno;
Vtq. queant dulci condire poemata metro,
Ad Sorgæ latices properant Lauruemq. pudicam,
Infernisq. petunt cariosa vocabula bulgis.
Omne tulit punctum Tusco qui carmine *domnum*
Pro *domino* dixit: qui sæuo spicula plumbo
Scit puerum Veneris torquere, atq. altera Fata
Appellat Famam, mortem, funusq. secundum.
Ast ego ieiunos reputo, cerebriq. minores,
Quòs vanus captat titulus, nomenq. Poetæ.
Persoluam, sanctisq. adolebo cinnama flammis,
Quod mihi sorte datum cæcas domuisse tenebras
Lampade Palladiam. Non iactet Etruria Vates;
Nam si fortè meos vellem prompsisse libellos
Bucolicæ, poterit passas Algherius uvas
Cingere, & accenso volitare Petrarca papyro,
Romuleæ festis cùm lucent ignibus arces.
O Lupe, mecastor sileas, ne pendula Olympi

Fulmina sollicites. alienaq. crimina sontem
Efficiant. Tantùmne superba cucurbita frontem
Erigit e limo, fœdtsq. e stercore vires
Colligit, ut ramos tendat, Cęlumq. lacesset!
Nauiget Antyciram; tenui si nascitur herba
Helleborum, celsas fas est superare cupressus,
Roboraq. & Caio prognatas Consule quercus,
Quę Calabre prodesse cut! medicina laboret.
Quid tibi cum puro vecors sermone? quid audes
Immundo Etrus, cas labro fellare Camœnas,
Et sacros vates, sanctissima nomina nugis
Immiscere tuis? Vbinam liber? ede beatæ
Bucolicæ, Philodeme, iubar, membranaq. victrix
Explicet imberbem catinensi pumice frontem.
Sed latitat, timidusq. sinu prodire recusat
Auctoris codex, & sparso palpitat auro
Pallidulus. Iam non tibi proderit umbra lacernæ
Inspexisse juvat, populoq. ostendere chartas
Stultitiæ pingues, vacuæq. insomnia mentis.
Principio famam Bacone emunctus ineptam
Se noua diuinæ iactat præcepta Poësis
Tradere. Gaudete ò pueri: nam torva magistri
Hinc facies abierit, ferulæ coriumq. sonorum.
Vos nimium Philodemus amat, minimoq. labore
Scribere versiculos Calabro doctore licebit.
Iam valeant numeri, valeat pede regula certo,
Et cum spondæo curat confusus iambus,
Ipse docet faciles Helicone ciere sorores,
Quoquo modo humanas intret sapientià fibras
Sedibus Æthereis, & Cælo lapsa sereno.
Gratulor ò Calaber, dum sic vesica cerebri
Intumuit, scelus est medicam protēdere dextram.
Gaude sorte tua. Numquam tibi deerit amœnæ
Letitiæ fons, & menti cognata voluptas.
At quoniam largo feruet tibi munere Divum
Ingenium, plenoq. fluis torrentior amne.
I, precor, ad madidas, Paulo comitante, tabernas
Hic ubi cum crotalis, & crusmate & utre sonoro
Fæda coronatus celebrat Quinquatria pistor:
Dumq. foris icon, & sancta sigilla morantur

Vna-

Vmbricii ructus inter, crepitusq. Marulli
Læua suspensus citharam, cui corda, nec vnus
Deficit articulis modus, vnumquemq. salutat.
Di tibi dent bellà noctu dormire puellâ,
O iuuenis, flammuà quem torret turgida mamma;
Nec possint vitam disrumpere sata maritam:
Neue tibi ingrati crescant cum tempore nati:
Sub disciplinà luxus moderare caninà
Illis non lentà dum feruet prima iuuenta.
Io Philodeme! placet cantus, moduliq. sonori,
Ac gratæ capior tantà dulcedine vocis,
Vt videat penè rediuiuo aditate Petrareæ.
Cerne. Procul graditur Rullus Saluere memẽto
Rullum. Ec quis votiue negabit carmina Rullo?
O Rulle, ò læta qui diceris arte Poeta,
Cui tanquam stellæ rident in rupe capellæ:
Atq; fauet tardo dulcis textus Odoardo:
Discinctum collo plectrum tibi cedit Apollo,
Vt vale as crebris medicinam ferre cerebris.
O bene! non melius (si fas dixisse) Planella
Cantaret, tota quauui plaudente Suburrà.
Nectite ventriculis Philodemi tempora, lippi,
Sutores, figuli, ciniflone & parasiti,
Rhedarum artifices, fabri, laniiq; popæq.
Vestraq. cùm miseræ redeunt ad festa tabellæ
Edibus ære dato tales accersite Vates,
Plurimus vt patulo subsuitet Iulius orbe,
Et lætum Sliculare sonet meretrice lupanat.

Decolor est aurum insolitę pallore repulsæ;
Et tinctas olim venali murice lanas
Respicit, atq; suos queritur perisse lacertos.
Sed Patris titulum quantùm mercaris amore
Cùm nudum vulgus, plebemq; amplexus egenam
Fortunà meliore foues: tectumq.laremq.
Largiris,magniq. tui patrimonia cordis.
Hoc censu lætatur inops, frigusq. famemq.
Despicit,atq. alium sentit, te Principe, Fatum.
Si placeat Superis longùm tua Numina terris
Tradere, non ægrè patimur diuortia Cæli.
Quid memorem veteres Tyrrheco in littore portus
Auspiciis creuisse tuis, & fida carinis
Ostie Byzanti, nautasq. ciero Britannos?
Quin etiam puri latices, & ductile flumen
Arcu substructo percurrere discit in vrbem,
Te monstrante viam. Miramur grandia facta,
Et Regno maiorem animum, longèq. futurum
Ætati exemplar. Sed quis resonare docebit
Laudibus antra tuis, & tanto Numine siluas.
Si Calaber pulmo, Rullusq. caprarius obstant
Magnanimis cœptis? Iam nostra Talia laborat
Scribere, quæ seros placeat legisse nepotes.
Sed reus inuidiæ traducor, & ante seuerum
Pastulor Ædilem, tanquam mea carmina famam,
Patriciumq; decus violarint liuida morsu.
Non ego,tu satyras scribis, Philodeme, Camœnas
Qui vitjare meas audes, & spargere felle.
Mentiris, bucco. medióq. in gutture verba
Vix concepta tui redolent mendacib cordis.
Non loquor ambiguè,nec egent interprete versus.
I, lege quæ nostras exornant nomina chartas,
Persius, & Flaccus, veteresq. habuere Poetæ.
Et Pindi lauru, truncoq. notantur in omni
Næuia, Quartilla, & Lalage, famosaq, Galla,
Quæq. nigros didicit Laufella efferre maritos.
Cui non nota prius? Qui sic ieiunus, vt illas
Dum canit in proprios sapiens non transferat vsus!
Si faciem multo medicauit Gellia cosmo
Pixide non vna tontenta, & coniugis ore

Fœda colorati liquit veſtigia labri,
An non hæc eadem meretrix Regina Canopi,
Et Tanaquil fecit, Poppæaq. Cæſari vxor?
Sed vetitas implet tabulas Quartilla, ſuoq.
Mittit amatori. quid deinde? & Iulia ephebos
Dilexit, nitidoſq. procos Romana puella
Quolibet in circo limis feriebat ocellis.
Has ego verſiculis retuli, cinereſq. Latinos
Muſa petit, gelidoſq. fricant mea carmina Manes.
Me non immundo mater generauit ouili
Dum tondent pecudes, nec noſtra infantia Cælum
Vile hauſit, luſuſq. ſuit tractare bibentes.
Sed mihi gentilis de ſanguine fluxit auorum
In venas humor, moreſq. & publica vitæ
Officia a tenerà docuere ætate Parentes.
Artibus his creui. Potuit quis lædere noſtrum
Matronas, totamq. ſecare licentiùs Vrbem?
Si ſapiunt, æquà penſabunt lance Quirites.
Effugiſſe cupis tenui, Vulpecula, rima,
Atq. alios onerare tuis, nequiſſime, probris.
Sed non eueniet. Calabrum, Romane, caueto:
Illius audaci temeraria labra veneno
Diſtillant, ſpurcoq; oritur boletus in ore.
O vtinam Rulli, quæ ſtringit, ſerica, lumbos,
Faſcia, cinctutos commendatura Cethegos,
In collum celeri tranſiret prouida nodo,
Sttangulet vt nigro mendia fœda palato
Græculus, & longum faciat Philodemus iota.
Sed ne deficiant ſannæ, riſuſq. iociq.
Longùm viue Bion, petaſuſq. expectet Etruſcus.
Præſtat enim cerebri propiùs cognoſcere lippi
Naturam, quantumq. tuæ ſit mentis inane.
Nam licet Aoniis feriant emiſſa pharetris
Tela cutem, & durum ſcalpant tibi vulnera callum
Nil, recutite, doles, nec palma ſubtrahis. Atqui
Ad ſcuticam pueri trepidant, falluntq. magiſtrum,
Callida dum ſæuum declinat dextera flagrum.
Aſt ego cùm dixi, faciles malè perdis amicos.
Ambitione tumes. vanus te decipit aulæ
Fulgor, & occulto ſubſultat crimine pectus:

Tu potius gaudes, & crispas nare cachinnos.
Displicet hoc vnũ, quòd amamur, quòdq. probamur
Et iam trans Alpes, & magnum nauigat æquor
Gloria Sectani, nec Gothus dicor, & Hunnus
Barbarie tumidus, calamoq. uocsntior illis,
Flauia qui rabido terebrarunt marmora ferro,
Et nidos fecere auibus, viridiq. lacertæ.
Cordi nimirum petulans caprificulus hæret,
Extenditq. fibras, & surdas occupat aures.
Stoicus esse cupis. Sed te Metrodorus iu hortis
Cur toties myrtum vidit, bulbosq. legentem?
Desine Cassendi mirari scripta, tuisq.
Consiliis vitæ fines laudare beatæ,
Cui potior virtute fuit malè sana voluptas.
Nam lateri, vesane, tuo si semper adhæret
Imberbis Genius: si mollia basia captas.
Si læua iugulas homines, parcisq crumenæ:
Iam tibi nec Zeno, nec porticus illita barbis
Argiuis situlum faciet: sad nomen habebis
Turpe, & te dicent Epicuri de grege porcum.
Tunc poteris Solymæ quondam fabricata trophæis
Delubra, & veteres, quas Pax incoluit ædes
Visere cum suibus cognatis, albaq. lardo;
Omenta, & pingui tuceta parare macello.
Hæc ego dum scribo, surgunt tibi vertice cristæ
Coccineæ, vt volucri, iuuenis quem donat amatæ
Cùm precibus Manes inferni, & thure piantur.
Gestis enim nugis mendicam quærere famam,
Bracteolisq. sonas. sed. quis mirabitur illas?
Nempe cuis mos est tripodes, paruasq. patellas:
Curriculum, & rubro suspensa crepundia filo
Emere vbi signat maiorem pyramis vmbram.
Dic, bombax, tritæ si Mercurialis apella
Scruta togæ, & pallam non vno vulnere sartam
Laudat, & opposita speculatur luce lacernam,
Nonne mali ridet Tongillus licia panni,
Et calce obtritum cogit discedere verpum?
Ergò ego Tongillo peior ridere vetabor
Sermones, cartasq. tuas, quas vndiq. rebus
Assutis, verbisq. studes farcire Pelasgis;

Non ita. ſed quoties Platani reſupinus in vmbra
Immenſum penſare chaos vaga ſemina rerum
Incipis, & Phæbi curſus, Lunæq. labores,
Indignor: tantaq. iecur mihi bile tumeſcit,
Vt potius vellem Latios audire bubulcos,
Cum duro vendunt effoſſa numiſmata raſtro,
Antinoiq. comas, vultumq. Neronis arator
Iudicat, atq. recens audet culpare metallum.
Quid mihi Criſippos, ærumnoſoſq. Solones,
Arceſilaſq. probas? redeant hæc nomina Athenas.
Teq. ioci Paridis capiant, lepidiq. colores
Bertoldi, & crebra dilectus imagine codex.
Hunc facilè inuenies, ſi docti ſcrinia Fuſci,
Ciſtaq. Virginii pateat, pluteuſq. Vagelli,
Quo viles auro cultæ ſeruantur Etruſcæ,
Et vetus exeſum veſtit membrana Platonem.
Proh fatum! Calaber laſciuit ſcurra ſuoq.
Callidus ingenio, Romæ qui prandia donet
Inuenit, & caligis, tunicàq. exultat inempta.
Parte alia Euganeus, pulcro cui pectus honeſto
Feruet, & Aſcræas delibat cominus vndas,
Vt ſatur ad vigilem poſſit remeare lucernam
Cogitur indoctis componere verba Cucullis!
Sed tibi non aſtus, nec linguæ diſcolor vſus
Quidquam proficiet, cinctiq. inſania Rulli.
Contemnere miſer, trullaſq. & fictile Tuſcum
Ornabis: figulus ſic te dignetur Apelles,
Nec facie vrceolos timeat ſpurcare Saonæ.
Aut pretium craſtæ, nomenq. perire diotæ.
Infelix operam perdo, nam læua mamilla
Nil ſalit & ſicci torpet tibi vena cerebri.
Laxuris, Philodeme, tuis qui ſubligat eſſe
Credidit, vndantes credat ſe poſſe caminos
Veſeui, & Tanais cyatho compeſcere fluctus
Fœda tibi nimium ruptis tumet ernia fibris,
Hirtaq. pendentes labunt crura enteroceles.
Vt ſcrotum nequeat centum tibi faſcia vittis
Cingere, ni doctos tranſmittat Nurſia cultros,
Vulnere qui medico vellant ab origine morbum.
Sed quota pars hominis Calabro reſtaret adeptis

Teſti-

Testiculis? ægro suspendat ab inguine tonsor,
Et paulùm cesset captiua nouacula thecis.
Namq. fabas Labeo, & Barrus ceroma patauit,
Queis longo liniani appensa coagula iunco,
Et plusquam medià tumidos ætate pepones.
Quòd si non prodest geminus tibi cingulus, actū est
Pensile portabis pondus, risumq; ciebis,
Dum tunicis verrunt silicem intestina solutis,
Atq. inter talos sequitur pars magnas Bionis.

SATYRA
DECIMA.

HActenut imbelli musæ iecisti ab arcus
Spicula, quæ melius poterāt latuisse pharetra:
Scilicet insani vilis farrago libelli
Romana emptorem frustra mendicat in aulà,
Nostràq. turpiculæ damnantur carmina sellæ.
Sic, Philodeme, iubes. Postquam tua liuit arundo
Degeneres versus, miseroq; legentis ab ore
Deleuit nebulas, pingui fit penula lardo
Sectanus, spississq, vetat conuiuia muscis.
Nil moror. Ecce ruis delibo plurima chartis.
Oscula, platinosq. sales, & candida Vossi
Verba supecilio miror contractus vtroq.
Proh quantum sapientis habent, salsiq. leporis
Nomina, bambalio, scortator, larua, popino.
Quàm redolent multa vigilatos nocte labores.
Hæc ego dum relego. musas, aut forte loquutum
Esse aliquem credo, cui non mortalis origo.
O dignum trudi, quo mortua bucula viuos
Incursat fatuos. Hoc est, quòd subdole palles,
Tempore quòd longo te lux non publica vidit,
Languidulusq. cubas. Iacta, vesane, cadurcum
Currat vt Archigenes aliquis, qui pharmaca portet,
Et vena saliente ictus examinet omnes,
Rulle quid expectas? hæc est vrina Bionis
Cocta parum. nocuit Pimplæ de gurgite potus
Assiduus, foliumq. virens, & laurus amara.
Accede, & matulam naso dignare canino,
Nec pudeat plenam digitis attingere peluim.
Inspice, quæ lentas accendant sulphura febres,
Et vitiata acido fluidorum vascula nitro.
Dic aliquid de naturà morbiq. veneno:
Præstat enim Calabro fessam producere vitam:
Filaq. crudeli præbere recentia Clotho,
Ne virtus, pietasq. cadat: ne tristis Apollo

Arca-

Arcadiæ fines, & Regna canora relinquat,
Mæstaq; pullatæ veniant ad busta sorores.
Grãde operis pretium! noscit Philodemus iãbos.
Pyrrhichiosq. pedes, nec syllaba fallat inerrem,
Atq; solœcismi nares corrugat odore.
Quin potis est centum (si Dijs placuisset) ephebis
Corrigere externi, pensio; errata diurni.
Sed ferula sonat ante forse, cautusq; magister
Te cirratorum prohibet considere transtris.
Perge meas igitur calamo purgare camœnas
Plurima ne seros offendat menda nepotes:
Parce tamen rigidis Sectanum agitare cachinnis,
Vilis vbi passim torpet scriptoris arundo,
Et malè diffuso peccauit sepia succo.
Sed quis nam tulerit Calabri conuicia dum se
Virgineum, niueiq; cupit jactare pudoris?
Tam pia nulla torq; crispis virguncula vittjs,
Quæ catulos, felesq: mares retigisse vetatur:
Dimidioq; patrem fratremq; salutat ocello.
Nam si forte meas concessa licentia musas
Exhilarat, miscetq, jocos festiua Thalia,
Protinus, o mores! o perdita tempora! clamat,
Queis passim Satyri ludunt impunè salaces.
Atq, docent pueros quæ sint connubia læuæ.
Tu'ne meos audes, tu castigare libellos.
Qui spurca ad Grecam consumis thura Cotytto?
Cui signat stabiles mulier petasata tabellas.
Conjugii, nec prima facit diuortia barba?
Non ego Tongillus, nec sum de plebe corusca,
Bractea quos, vacuiq, capit tinnitus aeni:
Quanuis enim torto lustres altaria collo,
Mensasq, & puluinar contrectare Deorum
Sæpius accedas, non omnes, subdole, fallis,
Astutæq, tuo nequeunt in pectore vulpes
Occuluisse caput, turpisq, volumina caudæ.
Audeat hoc potius qui tædæ jura maritæ
Nescit, & horridulus sicca cum conjuge dormit,
Et mane vrticam lustralibus expiat vndis:
Aut qui zelotypo furialis vulnere ferri
Pendula marmoreis truncat genitalia signis,

Et Galbas. magnosq. cupit castrare Nerones.
Ne fortè offendant oculos, pictoq. flabello
Lumina cogantur castæ velare puellæ.
Sed tibi non dabitur talis, Philodeme, potestas;
Prouida nec lippo collyria diluet orbus.
Culper & inde, meis quòd rara est fabula chartis.
Nec mihi Nasonis placuerunt carmina vatis.
Nullus enim fragiles per me puer induit alas
Icarus, atque absunt fetæ mala robora myrrhæ.
Nec duxi abigenam stabula ad Gortynia vaccam.
Dispeream, centum si nobis nomina non sunt
In promptu, & pariles nugæ similisq; farinæ.
Nam calicē, & rixam Lapithæam stās pede in vno,
Et dicam quali discordia venerit ouo.
Quæq; coronato sulcauit bucula cornu
Æquora, quo cecidit gladio Babylonia Thysbe.
Et quot pellicibus coniux delusa Tonantis
Arserit ingrati repetens vestigia lecti.
Tam benè nec Labeo forsan cognouit iotas.
Armaq. demnoso Licinus depicta papyro.
Quàm silices mihi, Pyrrha, tui galeataq. Cadmi
Nota seges, patriisq. puer dilapsus habenis.
Sed non ampullas, fumumq. & splendida vendo
Ve ba equidē. Has habeat merces, qui gramine Tu-
Centum pascit equos felix agitator equorum, (sco
Cuius venturis dominantur carmina lustris.
Nec timet heroas, Regesq. domare catenis.
Nempe ego, Vandalicæ stirpis, seuùmq. propago
Barbara Gothorū, *integros accedere fontes*
Dedignor, vilisq. palus mihi prabeat vndas.
Sunt alii, nostros quorum censura momordit
Versiculos, tenuiq. putant frigescere carmen
Delectu, tantis nec respondere paratis.
Si mihi Pierio mactandus vulnere cimex
Occurrit, noli spolium expectare Leonis.
Talia si lucus genuisset monstra Nemæus,
Alcide, nunquam tua claua micaret in Astris.
Nec tibi molle femur cultus læsisset Iole,
Horrida dum posito tractabas uellera fuso.

Com-

cōmendant forte generosa pericula dextram,
Exerit & solumse per contraria virtus.
Fregerat Alpinas constanti pectore cautes
Annibal, & magna Capitolia terruit umbrà.
Dum steterat fortis Trasimeni ad litora Consul,
Et formidatæ Romano milite Cannæ.
Fac trepidà expecter Dictator callidus Vrbe;
Deficiatq. hostis, Pœno de casside cristæ
Labantur, torpetq. Ducis victoria lusci,
Scilicet & nostro certamine deficit hostis,
Qui claram faciat iusto discrimine pugnam.
Nam postquam largo sedit mihi pectore Apollo,
Et furor & uires adsunt, pendentia iacto
Retia nequidquam vacua gladiator arena.
Vna etenim semper nobis, eademq. recurrit
Materies, Calabri ampullæ. & mendacia Rulli.
O u tinam in lucem tunc me mea fata tulissent,
Ad strepitū citharæ cùm Princeps histrio Romam
Perdidit, & cupido spectauit lumine flammas!
Felix ille quidem, si non placuisset Homerus!
Aut latitans canus cùm molli in rupe Tyrannus
Patricio sæuos macularet gutture fasces:
Delator nummus, magnum patrimonia crimen,
Diuitiæq. scelus fuerant, & cæde piandum.
Quos ego tunc uitijs colapos, digitosq. crepantes
Incuterem! me non gladius, tunicæq; molestæ.
Macraq. ieiuni terrerent ora Pœtæ
A studio ueri. Potius caderem mactandus ad aras
Inuidiæ, & rari uenerabile numen honesti,
Quàm procerum stulto tractassem crimina palpo.
At nuuc in sanctà mores, quos fulminat Vrbe,
Musa petit frustra. forsan nec Flaccus haberet
Hac ætate sales, & semper in ore cachinnos:
Iam Romæ nullo prostant coliphia furno.
Atque ocreas nullæ gaudent tetigisse puellæ.
Non puer intonsus miscet tibi populas desunt
Balnea, Circenses desunt, & feruida metis
Orbita, & Ausoniis notus myrmillo theatris.
Fortunæ & morū rara est concordia: postquā

Imperium cecidit. neruis execta ibido
Palpitat, & putres tendit moritura lacertos.
Quid Romæ faciam? non est, quòd bile tumescā
Si curto enormis raptatur mentula mulo
Cælestem dommitura canem, coriumq, pudendum
Micturit addomini valuas, aut pulucre longo
Flaminiæ, lectà si penis aquarius vndà
Arrigit, & centum mulcet siphonibus æstum.
Quid mihi si dubia discursat luce, femurq,
Molle puellarum furtiuo pollice mordet
Crispus Iulæà cùm, lucent nocte fenestræ
Torque lucernarum, cellàq, sallarius vnctà
Bracteolis didicit miseros ornare Penates?
Hoc matres caueant & filia nubilis albis
In cois totam nolit prurire per Vrbem.
An calamos acuam, quoties lat: ante molosso
Assuruit, restemq, renet Romana juuentus,
Cùm bos emeritus, flauisq, lutatus aristis
Victima Patriciæ trahitur non vltima mensæ?
Nec leuis indignor, Proceres dum mutua soluunt
Officia, humanæ si magnà per atria tepunt
Spongiolæ quædam & digiti luctantur acutijs:
At postquam gelidæ cyàthos, & mille cacai
Pocula sicca: unt, mappas, vitreosq, lacernà
Occultant calices, cubitumque, cauere iubentur.
Sunt fateor scuticà quædam, non digna flagello,
Crimina, quæ facilis debet transire Poeta,
Seu potius crispio ridens perstringere naso.
Tu solus nostros acuis, vesane, furores,
Nec satis attritus decima, Philodeme, sagitta
Contrectas vulnus. Frustra panacæa laborat
Vlcera vbi putrent, & desperata cicatrix.
Quis furor immeritas chartas fœdare cruore
Stultitiæ, & *Lucis* plaudente senatu
Pannosam, fartamq, togam jactare popello
Litterulis græcis, quas non ntelligis ipse.
Qui scr:bis? cunctas quantumlibet ingere Graias:
Totaq, putridul s me lingat Achaja Kappis;
Nil equidem stupeo: nuc habet tua Grecia mendax
Quid mirer præter statuas, vnctamq, palestram.
Scri-

Scribunt indocti passi. ridendaq, multi
Carmina micturiunt. Non omnes Phæbus amauit:
Noscunt se tamen, & sua, venalesq, flabelli
Exponunt obolo musas, nugasq, canores.
Tu secus: in somnis si quidquam stertis, in albo
Pieridum, Philodeme, refers, titulumq, secundum
Ferre nequis. Pastor Phæbo dilecte, recessus
I, pete, qua densas pandit tua Caria siluas,
Aut placeat sociæ consortia rumpere chartæ.
Scilicet, appendix, tecum, male suta Bionis,
Litigat Endymion, ignauaq, pagina frontem
Occupat, extremi fuerat quæ cauda libelli.
Sit tamen hoc patrii moris, vitiumq, pusillæ
Mentis, quam rapit ambitio, laudisq, libido.
Illud non tulerim, te mensæ accub re jussum
Reticulum turpe, & fœdos adducere vultus,
Illotamq, manum. Ad cenam si fortè vocaris
Aut vmbrà accedis geminas pacare capellas,
Forcipene pigeat puerumq, emungere nasum.
Cum ligula cochleare iuuet, visaq patellà
Caulibus oppletà, parce vnguem ostendere nigrũ:
Cara nec obsceno detergas iuscula mento.
Sed tibi munditiæ nunquam placuere. recumbis
In mensa, tanquam stabulo. thoraca bouillum
Induis, & fœdo circumdas tempora lino,
Quod centum, aut plures prima de nocte lucernas
Olfecit, crassumq, potest condire legumen.
Ah potius volucris mihi sit conuiua Celæno
Diripiatq, dapes, tetroq, flagellet odore,
Quàm videam caput hoc, & sordida fæcibus ora.
Hanc sputo faciem, non iam petisse saliuà
Fa se rit. Ipse docet, quid distent sputa saliuis [cos
Quorsũ hęc? lãguet adhuc Philodẽnus, & inter ami
Flebile manauit murmur, lacrymęq, propinquę
Hesiodus tanquam, dotusq, cubaret Homerus
Incertus vitę. Nitidum vespillo cadauer
Deperit, & Syrium pollinctor luit amomum.
Iam tuba, candelæ, marmor, titulusq, sepulcri
Ad sunt, & mœsti neglecto crine cinędi,
Et, quę venales emungit, pręfica, luctus.

Quid

Quid te mortalis delectat sarcina? solue
Vincula, magne Bion: non est quod carceris huius
Vmbra tuos oculos rerum caligine uelet.
Iam te Socraticæ quondam docuere cicutæ
Esse aliquid manes, nec, adêpto corpore, quidquam
Iuris habere rogũ superest pars otima nostri,
Cui tumusum transire dedit cęlestis origo,
Euictasq. super uolat indignata fauillas.
Sed placet extremas Philodemo implere tabellas,
Solariq. suos, & tradere pignus amoris.
Laudo consilium. Veniat cum teste lucerna
Et ueniat codex septem signandus aratris.
Incipe. Malthino cedat Lucretius, atque
Pindarus, & docti Biconis opuscula Barro.
Ypsilon, & multas Labeoni tradimus alphas.
Iamq. habet quotquot nutrit Campania fruges
pomilio, ut macros ualeat saturare caballos.
cedet item Gyaso nostrorum cura laborum.
Et qualcunq. meas seruant armaria musas
Occidere haudquaquam fato patiatur eodem.
At tu cauliculis patrià mihi carior ossà
esto heres, Rulles, & positis in fenore nugis
Versutę studeas augere peculia linguæ.
Verte domos, iura fsa sit tib idulce, nefasq.
et quę iam dedimus Calabri præcepta pudoris
custodire iuuet. Non est quod cetera serues.
Sic feror Elysiasq. post funera lætus ad vmbras,
Perq. nemus video Euripiē, Xenophonta, Baconũ
Affari cupidos dextram protendere dextræ.
Care Bion, ludis. Frustra tua fata morantur
Sandapiiæ, vacuàq. teris pietate sodales.
Non quartana lues, te non febricula torret,
Sed leuis ambitio, cerebriq. immanis hiatus,
cui diuina tui nequeunt doeumenta Platonis.
Ferte modum. Cunctamur adhuc? discedite musæ
Erraui, Calabro grandi qui carmine famam,
Æternumq. dedinomen. Si probra merentur
exitium nescire rogi, peccare iuuabit,
Talia nec forsam virtuti præmia restant.
Iam pudet vlterius nugis dare pondus ineptis,

Redeo-

Ridendumq; caput uenturis tradere fastis;
Te potius celebret mendacior ore Pelasgo
Rullus, Apolli-eæ cui non placuere corollæ.
Sed quæ de uiridi turpescunt pilea lanà,
Et celeres Iani rident impunè Kalendas.
Sic ibis totà cantandus nocte Suburrà,
Dum furit urticà, mærensq. in limine tabet
Rapula, & aduentum seri suspirat amantis.

SATYRA
DVODECIMA.

SCnfra Tarentinæ fretus mercede tiaræ
Me cruciat colaphisq. putauit Grammaticorum
Terrere a satyris. cur vexas? est mihi durum
Ingenium, fateor, crassum, insanabile, quale
Barrus habet, Labeoq: & Pindarus alter amata
Sarcinula notus, parettæ cui mille ministrant,
Treicciq. arcus, formidandæq. carinæ.
Scribo tamẽ, quæ lector amat non publicus, & queis
Non meliora facis, si certes iudice Roma.
Hoc me iudicio palpo tantisper, Achiuas
Quanuis non norim, nec quæram noscere chartas.
Felix, quem magnum, conducendumq. magistrum
Kappa facit? doctæ faueant tibi semper Athenæ.
Et si coniugium affectas, e marmore græco
Iulia succedat thalamo, quæ crassa quotannis
Ora linit, pectitq. comas, ridendaq. vulgo
Induit ouorum pretiosa monilia collo.
Est tibi par forma, & qua nemo fiet adulter.
Quaq. Lucretiolus, vel certè paulula Sappho,
Putaq. nascetur, Graioq. Corinnula cunno.
Oh si terrestris præstaret bellua censum,
Quem præstant thunni, thombi, magnæq. muranæ
Iam dederas capitis pœnas, & nobile cenæ
Principium indutus trabeas, aut galbana rasa
Te Capitolina gustasset lance Triumuir:
Seu potius multas per ductus, inutile donum,
Ad mensas, sanie tandem, putriq. cruore
Mucidus in grandi sartgine fata subires,
Atq. cucullati reparares scandala ventris.
Quid mihi Pindaricos quæris iactare colores,
Prataq. cum riuis, nudasq. in littore Nymphas?
Non aliter terni qui portant abiete capsam
Decipiunt oculos, paruoq; foramine Mundum
Penè alium spectare iubent. cernis ne duella,

Commiſſaſq; acies, poſitamq. ad flumina turrim?
Cerno equidē. mirum. ſatis eſt. Quis dicere luſcum
Se velit? interea quærunt corradere nummos,
Pulcraq. decepto vendunt mendacia viſu.
Ingenium Calabri laudo. Subtilius nunquam
Nil noui ſtomacho Cyrrhæo, & ventre poeta.
Artes mille tenes venandi iuſcula: nec te
Tongillus vincit, ſciſſiq. Antulla caniſtri.
Nec qui lactentes maturat pollice ficus.
Dum ſacra docedit per vicos ordine pompa
Ne pereant tortis cur non emungere chartis
Cruſtula feſtinas, miſerum, valitura triunce,
Si fumum, ſordeſq; velis perpendere lance?
Ergo optes, votumq; feras, vt flamina duri
Turgeſcant Boreæ, vel ſit molliſſima cera
Candelæ, ſpiſſiſq. fluant fanalia guttis.
Attamen hoc ſatius, quàm cùm Teſtacea portat
Mula cadum ſtimulis, & mille laceſſere votis
Vt properet, nequeatq; pati ſub verbere ſolis.
Oh qui concurſus. quanto clamore beatum
Dollolum celebras, cùm tintinnabula pulſat
Inſtitor, & lætam fas eſt intrare tabernam.
Vmbricij nec more bibis, ſed frigora cryptæ
Commemorans, veluti delapſa ancilia cælo
Leniter Albanæ ſorbillas munera vitis.
Sæpius & repetis: ſic vina hauribat Homerus
Hectora cùm magno vellet committere Achilli.
Euge Bion, ſemperq. iuuat te Græca bibiſſe
Nomina, & in cyatho non vnum mergere beta.
E veni melius & quàm cùm nonarius vnctas
Terſurus patinas procerum triclinia luſtras,
Et media de nocte vdum, curtaq; lacerna
Exquilias circum te ſpes cenatica ducit.
Scilicet ampullis, phialiſq. capacibus auræ
Non bène paſtillos, & dulcia prandia captas.
Adde etiam ructus, colaphos, volucreſq. patellas
Sæpius in faciem, & ſannas domini paraſiti,
Quæ tacito, vt cenes, rictu glutire iuberis,
Certè ego non paterer tàm caro abdomine tendi
Ventriculum. At geſtit Philodemus, & ebria figit
Lumi-

Lumina Romanæ ſuſpenſa nitore culinæ.
Et cupidus luxum miratur, vaſaq. Ripæ
Maioris, Samiamq. odit contingere teſtam,
Argentum veli ſapia, tenerumque palatum
Vellicet in nitido melior gallina metallo.
Sed poſtro Conſul prandere ſolebat ararro
Fiſtilibus: cur te pudeat, qui rure paterno
Gaudebas praſina, rubraq; paropſide: quiq;
Clara adeo vultu retines veſtigia marræ,
cognatuſq. nitet montano ſarculus ore?
Proh furor! argenti ſuſpiras vaſcula puri;
Teq. citat ventris ſolo pro pane querela.
Indicitq. diem. Vanam ſi paſcere mentem
expectus, te longa maneot ieiunia: nam cùm
Eſurit ambitio, nullà eſt placabilis eſcà.
Interea (oh miſerū!) plauſū putat eſſe cachinnos:
cæditur, & cenat: tantoq. furore laborat,
Vt carum Gyaſo ſe prædicet, vngere mentum
Quòd dederit, largoq. genas tumuiſſe catino.
Haud ſecus, effodit qui culta noualia, grillus
Stridulus inuectus Romam quas mulceat aures
Inuenit, & quanuis vicinia tota queratur,
Non lactuca deeſt olli, nec ſectile porrum.
Oſcula nec forſan cultæ, mundæq. puellæ.
Sic etiam ante fores obſcenis ſimia buccis
Veſcitur, & nunquam mendicat poma, ſed vltrò
Accipit oblatam feſtiuo pollice cenam,
Non alio titulo credam plaudente popello,
Quàm quòd ridicula eſt. Hac dote timere nequibis
Tu quoque pauperiem: ſed conducendus in annum
Dimidio Pauli cupidæ monſtraberis Vrbi,
Vt geminos catulos vna ceruice, draconis
Oua, lupos, pardos, tigridem, vitulumq. marinum
Vidimus in Pharia, reſidet qua mole columba
Hæc tamē vt ſileam garrit mihi ſemper in aurē.
Me Proculeius amat procerum digniſſimus. eſto.
An dederit quidquam poſco? malè credis amicum,
Qui tantùm ructare ſolet, vel pedere; puiq.
Te coram tacita mulcet genitalia dextra,

Aut

Aut ſcaphium properare iubet Veſi a ſodalem
Non facit, electo quanuis fluat ebria musto.
Nec benè olent auro quanuis ſeruata capaci [ſurous
Stercora nobilium. has petat, atque habeat ſibi
Nasſus amicitias. ego non. Veſane, *coibunt*
Imbelles potius, timidæq; leonibus agnæ,
Quàm diues miſero. Postquã recitaueris olli
Dimidium Euripidem, vacuum diſcedere cogit,
Et, lingua a tergo inſultat, iugulataq. veſtis
Fimbria laſciuas aures imitatur aſelli.
Hoc pauper ſperare potes de diuite amico,
Monſtrari digito famulorum, & ſærè vocari
Spongio am tunica indutam, bibulamq. papyrum,
Volſellamq. pedum, ſanguinq; ardoribus aptum.
Fæx hominum ſerui, genus inſatabile, quos ſi
Muneribus nequeas palpare, & curta crumena
Sit tibi, vel laſanum domini coluiſſe vetabunt.
Nec crepitus nuda venerari fronte licebit.
Vndiq; ferrati vectes, & peſſulus alto
Robore defixus, quem non diuellere quiſquam
Arte valet, pedibus ni verberet oſtia. vnc ſe
Iucundum ad ſonitum referant; atq. vltima pandũt
Limina patriciæ mollitæ munere valuæ.
Stoice, vade foras. ſubeant muſtacea crudi
Fomentum ſtomachi, œnophorum, ceotum; cachai
Pondera. neſcit inops mores, & ferrę ſalutem
compoſito vultu melius cariota, nuceſq.
caſeus, & preſſibis quinq. coagula lactis,
Et textis didicit melius cichorea caniſtris.
  Non eſt, crede mihi, ſapientis limine magnę
conſediſſe domus. nudum, teſtaq. latentem
cernat, & inuideat, totum qui deſpicit orbem,
pellęus iuuenis. Sed Romę fumus, & auri
Fulgor iners, & uile decus tibi dulce uidetur.
Tantaq. te faſtus cœpit, nitidiq. libido
curriculi, ut uiſis iacias ſuſpiria rhedis.
Nec raptata uno refugis pilenta caballo,
In quibus aut medicus, procuratorue puſillus
Ridiculè incedit puero inſultante Lariſca

Aurigam. Atria manna colas quantum libet, & se
Rideat obstipum post nonam ianitor horam:
Quem tādem a domino fructū extorquere superbo
Seruitii dabitur, cùm sit crudelior ipse
Et catuli pictæ tigridis, fuluaq. leæna?
Non'ne vides patris quanta Proculeius acerbum?
Sæuitia celebret funus, rigidumqu. cadauer
Ipse humeris subeat luscum laudare paratus
Quòd nocitura dedit, peioraq; pharmaca Clotho
Præterea nondum delatas vltima cera
Cōfirmauit opes, cùm scrinia tota supinat,
Euertitq. domum: rari Pescennius æris
Capitur, & nigrum visura Plotina lupanar
Eurillæ cedit: pletis meretricula mitris
Nam sera ingreditur quamuis de nocte, suoq.
Siccat amatori lacrymas, atq. oscula miscet.
Et Lachesis damnata colos crudelia fata
Clamitut, & pullas horret contingere vestes.
Interea accito sedolent dum funera apella,
Ac dum Campani murmur lugubre metalli
Heredis frustra cerata verberat aures,
Venduntur patrui vultus, simulacraq. castæ
Coniugis, & tenero pendens ex vbere natus.
Iam bi iuges, rhedasq. nouas, & splendida fingit
Esseda: iam cursus, & pulcrum cogitat ohe.
Quodq. magis doleo, ipsa etiam venerāda Deorum
Signa, & Pontificum effiges, sanctiq. penates
Vrceolos inter, sellas, fractamq. matellam
In triuijs passim prostant neglecta supellex.
Hanc canis immundus naso delibat, & ora
Sepè rigat lotio, quæ quondam thura bearunt:
Barbaq; adoratæ lanuginis, atq. Sabæo
Nigra olim fumo, fœrenti turpis odore
Cernitur illecebras, veneresq. ciere caninis.
Hi mores procerum crudeles, barbarus Afro
Littore quos horret, quos nunquam Sarmata poto
Pastus equo coleret. Tu nomine captus inani
Non spectas animos, sed corpora: si come odoro
Puluere crispatur: loro si dextra reducto
Impingit vacuo crepitantia verbera Cælo,
Protinus est tibi Mæcenas, fratremq. patremq;

Ap-

Appellas. operam perdis, Philodeme: bilibres
Cùm testes habeas, non est quòd, stulte, labores,
Vt primus teneas limen, postremus ab aula
Discedas. glabros iuuenes, & ab inguine læues
Græcia fortunat, domini pinguisq. sequetur
Sportula barbatum nunquam visura clientem.
Ille tuus supplex, quem corrosere, libellus,
Ieiuni mures, cui quinquennali inhæret
puluis. & extinctæ sumen, fungusq; lucernæ
Nonne tibi clamat: frustra, Philodeme, Lucreti
Apponi crambe? quæ fulget mensa tapete,
Et super induto corio non mentis Achiuæ
Somnia, sed rhombos, perdicem, atq. ostrea poscit.
Decipiuntq; gulæ commenta canora, nocentq.
Nobilium stomacho plusquam uindemia Sarda.
Iste procul nugæ, turdus præfertur Homero:
Crassaq. plus sapiunt misero tuceta Platone.
Nec cum sorbilibus se comparet Æschilus ouis.
Fac tamen, ut placeant Græco de fonte liquores.
Ranciduli, frictumq. melos: quis ferre rogatus
Te poterit, Maio quantumuis mente, canentem?
carmina dum rauco baubaris gutture feles
Decepti uocis saltant clamore fragosæ,
Gannituq crebro plaudunt & uerbere caudæ,
Miraris? lumbos credunt te uendere equorum,
Vndas qui sobeunt Tibridis, portumq Leonis:
Nec fœda officio facies, artiq. repugnat,
Quòminus hoc credant alii quoque: desine, demens
Fronti infelices laurus aptare corollas:
Et si te uiridis delectat gratia rami,
Sunt, baculo affixas ederas, foliumq. pudendum
Qui uendunt: teniq. potes splendescere sumptu.
Sed, uesane, tuæ nequeunt cauteria mentis
Exili sub fronde tegi, maioraq poscunt.
Te potius pinguis non suta crumena macelli
circumdet, crescatq: nouis innixa columnis
Ianua, ne tumidis minuas laquearia cristis.
Quanquam nec facies Tuscis spondenda sigillis,
Nec guttur calabrum, uetulum nec fecit iota,
Te coram ut subito volucris cortina sonaret
Obductura fores domini: fortasse modestus,

Et dignus Philodemus eras, cui tota paterent
Limina, pànnosi si tantum more poetæ
Vesicam inflares orbi laudator Homeri.
At secreta domus scrutari, unctamq. culinam
Olfacere, ancillas digito, mordere falaci,
Atq. capillatum nimium laudare, iugales
Qui præit. & soleis currit formosior albis:
Hæc te deturbant, carisq penatibus arcent:
Præcipuè ante annos matri suspecta videtur
Barba Lagi, subitiq. pili tonsoris egentes,
Accusatq; manum, quæ semina messis acutæ
Spargere non verita est, claramq. extinguere vocẽ,
Et meritò: puerùm nanq; es studiosus,, & illa
Sola tibi arridet quæ fulget sponsa galero,
Expers Lucinæ, digito pulcherrima nudò,
Cui Velle ianus nescit succurrere. sed quod
Indiget officio Prætoris, sordida linguæ
Monstra tuæ fuerint, dum virgo nubilis adstat,
Fortè & candidulum gestat sub mente cucullum,
Nil dubitas pleno ructari obscena palato
Nomina, quæ rigidas faciant prurite Sabinas,
Si lanam tuso torquerent: teq. docente
Discit adhuc trimus quæ sint discrimina sexus
Lentulus, & Lullus quoties irascitur infans
Non mammā, atq. tatā appellat: sed poplite cædit
Nutricem, & tenero balbutit gutture penem.
Cresce puer Calabro sub præceptere, Suburræ
Grande incramentùm post hac, columenq. futurum
Quidne putes Lullum cùm cœperit esse Catullus
Dicturum coram Patribus, rubroq. Senatu,
Publica res quanuis, vel seria iuris agatur?
Mentula ter decies resonabit in ore, priusquam
Respirare queat, fœdoq. vocabula odore
Vestiet, atq. omnis turgebit syllaba verpa.
Illa decus sermonis erit, roburq. loquendi.
Forsan, & ante aras si vnquam curuabitur, ipsi
Optabunt Superi ceras Ithacensis Vlyssis,
Et renuent audire preces, quas ille pudendo
Nomine miscebit quotis feruentius oret.
Adde locis Rhetor genitalia: maxima pars est
Ser-

Sermonis Tuſci, quam non audire puellas
Fas ſit, nec tabulis liceat pinxiſſe Maratræ,
Et canibus vetitum ferre ad ſacraria Veſtæ.
Dedecus onges! quondam, Romane, ſolebas
Dicere mecaſtor, mehercle, & mentula nunquam
Audita eſt, nigris quanuis de fornice buccis.
Nec tunc cùm caderet vultu Catilina minaci
Conſulis Agripini gladio diſtrictus, habetur,
Talia dixiſſe. & pro libertate tuenda
Cùm Brutus iugulum laceraret Cæſaris, ille
Tu quoque, mi fili? non inguen dixit, & hirtos
Teſticulos. noſtræ ſeruata eſt ſordida linguæ
Gratia verboſè fellandi. prolue mores,
Roma, tuos: pudeat mœcho proferre palato
Quod refugit natura parens, verecundaq. iuſſit
Arboris infauſtæ fructus, vetitumq. autumnum
Cerne. Quirinali ſpirant qui monte, Coloſſi,
Audaciq. manu cogunt ad frena iugales,
Abſcondunt populo præputia. Dædala quanuis
Dextera Praxitelis nudas formauerit. ergo
Velari poſtquam primi tetigere parentes
Maior erit ſenſus, trunciſq. modeſtia, ſaxis.
Quam tibi! nonſcuticæ, ſæuis nec parcite flagris,
Cenſores morum: iam labro verpa dicaci
Pullulat, & crebro ſtupratur ſermo veretro.
Scilicet hac fœda nutrita infantia pappa,
Obſcenaq. bua creſcit non vtilis armis,
Non matura togæ: ſed turpia luſtra luparum
Occidunt noſtros blanda feritate Camillos,
Et Fabios. Cremera eſt fornix, Cannæq. lupanar.
Viceraq. & ſtrumæ, macerataq. puſtula lanis
Sũt hodie arma, quibus Pœnus baccatur Hamilchar.
Macte animo, Troiæ ſanguis, magnitq. propago
Aſſaraci. in galeis victum potabis Orontem,
Biſtoniaſq. niues. ſequitur victoria faſces.
At ſilet, & medicis tantùm reſupina caminis
Marcet, & Idaliam ſudat depellere tabem
Plaſmate ſulphureo. ſiccæ non amplius vuę
Septem acinis ſolata famem, & pallentibus herbis.
Hoc tua poſteritas exercet Romule, circo

Ma-

Magnanimas vires. hoc est ceroma, perunƈi
Quo ludunt, pugnantq, tui Gradiue, nepotes.
Quid non improbius fert ætas! perdita lux
Fastos Roma dies. Transalpinosq. triumphos
Signat adulteriis. Vbera publica teste?,
Quantum Flaminiæ peccent impunè fenestræ
Pulpitaq., & nuribus exoptata Latinis.
Cùm cariosus equus stabulo deducitur, & cùm
Æstuat aurata regalis pixide census.
Nanp, nouem postquam reparauit cornua Phœbe
Laƈtantum numerus crescit, stridentq, puellæ
Sub diu ante fores. si fortè puerpera grandem
Edidit infantem plusquam mensura iubebat.
Nec capiunt duri majuscula corpora clathri.
Præstat nimirum, Philodeme, arcere iuuentam
Turpibus auditu. *spurcant demissa per aures*
Verba animũ; & maculas nulla fullonis auari
Arte lauas: cui nã poterit redolere Falernũ
Cùm semel illierit fæx Surrentina diotam?
Crescit enim vitium, viresq; acquirit eundo:
Et semel amisse natura infirma pudore
Claudicat in præceps. Graias, perge Camœnas
Atq, docere modos, quibus insanabilis hæret
Vrtica. Argolicus non est, mihi crede, libellus,
Qui non concubitus Diuùm, nymphasq, salaces
Exprimat ante oculos, teneræq, incendia menti
Suscitat. expeƈtas vt Lullus vitet honesta
Quæq, facit permissa Diis auƈtoribus? ante
Lumina proiiciet, quàm se diuellat ab vdo
Pellicis amplexu, non est tibi credere tutum
Crescentes annos, procul hinc, pueri, o procul, est
Virgineæ, cæli non vltima portio, mentes.
Illius occursum timeo minus, aurea pendet
Cui bulla, & scripto Princeps scintillat in auro.
Nec pede tam celeri famulos vitare memento
Cùm bini incedunt Augusto tempore, vel cùm
Incipit horridulos conspergere bruma decembres,
Quã fugiẽdus homo est, qui puro e peƈtore honestũ

Ra-

Radere, & ingenuos audet corrumpere mores;
Cur si fortè cauam video lucere papyrum
Non procula rehda compressa nare fodinas
Stercoris effugio, & nocturnos pharmacopolas?
Te fugisse vetor, qui circumducis hiantem
Cordis latrinam, & tetro iacularis odore
Excrementa animi, sordesq in pectore natas.
Iam posthac mihi semper erũt aut vascula myrthe,
Aut, quos deponit Nabathæo bellua saltu,
Testiculi offensi pretiosa piacula nasi.

SATYRA
DECIMA TERTIA.

HÆcquoque de puto cresce membrana Bione,
Si pateris, Labeo, nec manco despicis ore
carmina pelamides nunquam uisura togatas.
Tuq. etiam faueas, udo qui Regna lapillo
Ludrica dispensas & circum compita totam
Arcadiam digito iactas, Nasica, superbo
Armenti Custos, & cunni Scriba canori.
Et te uersiculis pronum, facilemq; precabor
Bellule Pomilio: sic ad tua gaudia semper
pons tibi bis geminę pateat ceruicis, & ipsa
Albula gibboso non indignetur amanti,
Huc uellem quotquot fatuę pturigine laudis
correpti plectro scabitis, uestrosq. fricatis
Testiculos docti tantum protendere pelles,
Hircinosq; utres, quos propter Tibridis undas
aluus agat grauidos oleà, baccàq; sabinà.
Sed quoniam Calabrę tumet insanabile mentis
Vlcus, & indomiti scabies furiosa celebri
Mulceri propius, Cypręaq; pharmaca poscit.
Durate, & tolles paulum expectate minores:
Me uocat Euandri qua Regia diruta sedes
Vimineas prębere solet pastoribus, atque
Humida suspectos producunt pulpita ficos:
Quos secat Hippolytus ridens multumq; iocatus
Naturam morbi. Roseum, Philodeme, labellum,
Quod tibi dimidio clusure silentia lustro
Tandem aperis, bibulasq. imples concentibus aure
Quæ facies, Superi! quę uos. quæ Carmina. saxa
Iacta minus frontem lędunt uolucresq. lapilli
Dum Romana furit tortis plebecula fundis,
Et leuis apposita declinat uulnera ueste.
Saturnalitio potius dicteria plaustro
Audirem quoties fictus castratur apella
Mendaciq; fluit uesica hędina cuore.

Quàm

Quàm patiar Calabrum recitantē. Garrula ramis
Papilat hinc passer, moracilla, acalanthis, & inde
Lasciuum uibrat uolucris cristata galerum,
Ridiculos agitat dum græcula Noctua gestus.
At vos o Platani custodes fontis, & vmbræ
corticis annosi libro validisq. lacertis
Fas erit vlcisci plagosæ tædia linguæ
Dum nos obsceni torquere t calculus oris,
Duraq. guttatim meiebat verba palato,
Ne quid concentus, ne syllaba fortè periret,
Aut minus electas laudaret gratia musas.
Sed Chronus ille tuus chartà celebrandus vtraq:
Quo rapis attonitum Barrum, mentesq. pusillas
Vt me flexanimà sparsit dulcedine! Achiuo
Hoc de fonte reor nomen, lymphaq. piatum
Aonià, nobis quà non tinxisse profana
Ora licet. Valeat Chronus, & tua semper honestā
carmina, sed nollem toties audire molestum
Putidulumq Chronum. Veniā dabis, ò Philodeme
Quippe meos turbant ignota vocabula sensus,
Illa licet Labeo miretur, & Attica labro
Mella tuo manare putet musasq. loquutas
Stridulus Ascræis iuret Nasica Cinædis.
Sed quis tam stupidus, crassoq; sub aere natus
Benotum immeritā tulerit te laude superbum,
Et proprios lago ructantem gutture plausus;
Nonne tibi famæ tantùm Sectanus in aulà
comparat, vt leges valeas contemnere fati.
Et circumducto terras lustrare papyro,
Quo sitis hæc cyathi pleno cum flumine possis
Mergere pulmonem ægrotum, totoq. natare
Corpore si liceat; Sed nobis Pana negatum
Noscere, qui caussas, abstrusaq. semina rerum
Inserit, & solito fecundat lùmine Rullos.
Ergo age, mi pulcher, dulcisq. lalisso, fastus
Scribe tuos: nostras vnà tamen ire Camœnas
Permitte: hac patiar te conditione furentem.
Irrita sed fragili torquemus spicula neruo.
Prædur i vultus, & cornea fibra Bionis
Eludunt ictus, vixq hæret pelle saggita.

Marmoreus, puras qui miſcet, baiulus, vndas
Flaminià in longà, tener eſt, docilisq;, tuoq.
Paſquillus generi nollet cognatus haberi,
Paſquillus, dorſo qui ſcommata publica portat
Trans Alpes, Batauoſq; & pigri regna Bootis,
Vnus flagitii vindex, tacitumq; flagellum,
Quem propter nitidi timeant peccare Quirites.
Iurarem ſtygio totum te flumine tinctum,
Præcipueq; caput; qui ſcindunt ligna ſecuri
Ante domos deuota focis vnctæq; culinæ,
Obtundi ferrum Calabrà ceruice timerent:
Nam tua fraxineam vincit conſtantia frontem,
Quam tonſtrina comis Sennæq. laboribus ornat
Atque immota ſedet tereti ſuffulta tigillo.
Pluſq; pudoris habet minio quæ culta recenti
Purpurat, & votis non reſponſura procorum
Vlmea venales exponit femina criſtis.
Neſcio qua pueris veſtræ præcordia matris
Argilla fingant. humano ſemine nunquam
Crediderim conſtare iecur crudaſq; medullas,
Quæ Romæ ſannas, & longa opprobria potant.
Mille alii calamum irritant ſcuticamq; laceſſunt:
Sed tamen admiſſà diſcunt palleſcere culpà,
Aut taciti peccant, minuitq; modeſtia crimen.
Te coram inſanire iuuat, ſeptem; probari
Teſtibus: hinc noſtri creſcent ſine fine libelli,
Inq. vno inuitus conſumam tela Bione.
Quanta putas animo moueat faſtidia Burrus
Sedulus olfactor tonſorum, & ſcurra tabernæ,
Quà clamoſa ſolet calidam potare iuuentus,
Siue forum tranſire iuuat, ſeu templa ſubire:
Siue Palatinos properas viſurus amicos
Ecce tibi Burrus. Saluco mi Burre: faceſſant
Verba. Petrum noſcis? rectè noui, illius ædes
Tongillum ſpoliaſſe ferunt: quid tum? mea ſaltem
Sit ſalua. Ermopilam (nulli vel dixeris) altum
Dum ſtertit coniux eductam limine caluus
Compreſſit, tenuitq. diu ſua gaudia. proſit
Ermopilæ: nobis non eſt nec naſus, nec xuor.
Deperit eunuchum Quintilla ohe! vale Burre:
Me

Manet Vlpidius, centumq negotia Martis
Ad Campum: inuitum reuocant. Iterũ vale Burre
Quis ferat hunc quæso? recitat secreta domorum.
Omnia, sed cautus deponit in aure: subinde
Despuit, & scabri palpat tubercula nasi.
At quis tàm patiens, vt terqu. quaterq. Priapũ,
Et genus hircosum, fluxaq, e pellice natum
Non dicat torto quoties per compita collo
Effrons, sollicitus, querelus Rufinus oberrat
et tabulas signat? celeres facit ire Calendas
Menstruus vt sanctà iuguletur pixide nummus
Ah pereat famosa lues, & hirudo crumenæ,
Atra teredo auri, & quo non præstantior alter
Decipere excòrdes fatue pietate Quirites!
Ille quidem Euganeæ depictos pellibus agnæ
Caelicolùm vultus donat, dociliq labello
Loiolam triuisse iubet: sed decipit escà
Incautos pisces: nam si ieiuna Philippos
pellicula, ingentes nec habent marsupia frontes
Cufinus latet æternùm, longeq. recedit.
Vtilis haec pietas positiq, in fenore Diui!.
Illi etiam nequeo nisi crispo occurrere naso
Qui semper causas, semper ciuilia iura
Digerit, & spissas pleno vbmit ore rubricas.
Has licet impransus, pransusq. has nocte volutat,
Has mane, & sumpta dictat responsa matellà:
Mox petit Aedilem scribarum pulpita vetat,
Implet & immani totum clamore tribunal:
Egressusq. forò, si forte coibit amicæ
Fac subeat *Romana domus, Stutrinaq: Dotis*
Praefertur cunno Baldus, siccusq. relinquit
Penis opus. Valeat Baldus centumq. minores
Pragmatici: mihi non constabit Curia tanti.
Plus sapiunt teneræ rorantia labra puellæ
Quàm tuus ille niger rosiq. Accursius oris,
Et quidquid toto sancitur corpore iuris.
His tamen irasci nequeo. nam vulnera mentis
Dissimulant saltem fuco, dubioq. colore
Virtutis. *Nemo malus est, qui rectus haberi*

nō cupiat fieriq. bonus: sed Graeculus audax
peccat, & inuitis famam titulumq. pudendis
collocat. Haec vtinam scribendi figeret ardor,
Teq. Bion temerè Sectana feritet arundo!
Sed clamat lictor clamant Prætoria, quæ te
Nocturnum tacitumq. vident effundere virus
Et famæ pretium furtiuos carpere nummos.
Gaude iò su specta domus, custode nentur
Armato, & dirus prensat secreta satelles.
Iam rapitur plut:us, reserantur scrinia, chartam
Ecce ream infandi sceleris mœchasq; puellas
Hetrusci laticis! nudentur colla, sinusq.
pub: tenus, paloq. manus post terga reuinctæ
debita Romani subeant ludibria vulgi
Heu miser! Incassum cecidit Philod me sagittà,
Quin totà insontes regnabunt Vrbe libelli
Induti tunicà maculosa, & pumice glabri:
Ridiculoq: Rosæ signabis nomine musas,
Et titulum primo facies pretiumq: papyro.
Desine græcari, turpiq. ciere sodales
Iudicio: nam nulla fides aut rara Poetæ
A Prætore datur: mentiri discitis arte
Vos etenim, semperq: sonat conterminа labro
Fabula, prudenti nihili facienda Tribuno:
Deme tuum tabulis nomen, quibus ipse locasti
perfricam uocem & tenues de nocte susurros
Cum nemus Arcadiæ, cunctiq: in cortice laurus
Ipsaq: te Cyrrhæ philodemum nuncupat unda
Nescio cur quæras diciq: Georgius optes,
Cautaq; dimidium circumdet penula nasum.
Hę sapiūt latebræ culpā. nam *Sidera testes*
Mens bona non refugit, nudoq perābulat ore.
Quàm satius fuerat, quoniam tibi larga dederunt
Di bona, matronas totà sectarier urbe
Fronte exporrectà nulloq. a crimine curua.
Nam licet effigiem, muro quæ pingitur albo
Indiderit natura tibi, poffisq. uideri
Mucosis oculis, sparsisq. cruore coturnix
Femina deterius semper complectitur. Hoc te
Iudicio

Iudicio praeferre potes cuicunque Cathedræ,
Famosisq. procis concurrere: te tamen una
Cæsaries impexa Pilis barbaq. caprinâ
putoris sedes, ubi uallum & castra refigunt
Hibernantq. pedes mille, porrigine uiuunt
Deturpat paulùm: quod si deponere cures
Ascitos, uiliq. emptos mercede capillos
Terrebit pueros caluaria, fœdaq. ualuas
Templorum, & grandes liniet terrore columnas
præclarum funus quoties ebullit, & atra
Machina candelis Libitinam mitigat albis.
Ergo comam coluisse iuuat: sed in aure fenestras,
Quas ut mollis Arabs, aut phœb decolor Indus
Ferre soles, geminus petalo circumdet, & ora
Collaq. ter decies lardo tibi uerberet uncto:
Ecqui enim miseros uelit infamare pyropos,
Atque aurum, uafro timeas cùm prodere longas
Tonsori auriculas, regemq. ostendere auarum?
præterea fas est, ut caræ oblitus aquai,
Terraiq; tuę discas meliore procari
Sermone & Tuscis salibus coluisse maritas.
Nulla uenus kappę, nullus lepor hęret Iotę
Totaq; Romanam non flectet Achaia uuluam
Me miseret, philodeme, tui cùm gaeca propinas
Oscula matronis non intellecta Latinis.
At salrem tenero cùm delectaris ephebo
Non tibi tota perit Graię petuiantia linguae
Namque nates gaudent palpari uocibus illis,
plena quibus redolet diuini Mensa platonis.
Doctior est postica Venus, penisq; togatus,
Si sapiat, minimo pariet tibi gaudia soldo.
Sed tibi cùm dubię fulget lanuginis umbra
Stare loco nescis, magnoq; tumore lacerna
palpitat, & crebros lasciua reciprocat ictus.
Hinc est quòd nigro prohiberis Rhetore limen
Visere, ubi centum referunt dictata procaci
Ore capillati. Magna est iactura. Repelle
Romanam, philodeme, togam; sumptâq. sarissa
Alta Quirinalis custodi limina portae.
Crede, pudicitiam melius tutantur, habentq.

Heluetiae loculos, queis condant turpia, braccae.
Zelotypo poteris, tunc interdicta magistro
Transtra sequi & molles graecè laudare cinaedos
Tergeminus quoties tetro latrabit ab Orco
Cerberus, aut Caeli veniet de parte serenà
Relligio, & sparsa ridebit ianua myrto.
Hac patiar te vestes domos, & longa subire
Atria regnantis monumenta augusta Tiarae.
Nempe vbi lanifico pubes mendica labore
Fingitur, & tenero deducit pollice fila:
Nam si fortè tua feruebit mente libido
Dum calathos spectas. & mollia vellera tangis,
Discolor enormem celabit penula neruum,
Braccatoq. minus singultiet inguine vena.

SATYRA

DECIMA QVARTA

Roma domus fiet: sed quæ migrare Quirites
Non cogit Veios, Ingenti Curia tecto
Nascitur, & centum latè, spectanda fenestris
Informes senio, lucriq. cupidine leges
Excipit alta sinu, sordesq. abstergere frontis
Imperiosa iubet. captiuæ rostra carinæ
Actiaci monumenta freti, nec postibus altis
Ænea ter victi pendent simulacra Tyranni.
Sed titulis magnas imples melioribus ædes.
Sancte Pater, communis amor, nostriq. cadentis
Votũ æui, oh vtinam longos mansura per annos
Tegula sollicitos defendat ab imbre clientes,
Conseruetq. tuo de nomine Curia nomen!
Ite procul socii rixarum, atq aure minores
Causidici, iuris probrum, gentisq. togatæ,
Quos Capitolinæ gaudent garrire cathedræ,
Et fora dimidiis tantùm lustrata lacernis.
Tuq. Bion secede domo, qui callus vtraq;
Auricula longæua fricas monumenta Virorum,
Historiamq. tuo formosam nomine turpas.
Sanctius hic puteal, præsenti Principe, legnm
Archetypo. Nitet hic deterso puluere codex
Publicus, & fessis chirographa pendula filis
Respirant meliorem animam. scutulatus vbiq.
Intranti paries blanditur. & acta recenset
Scriba lacernatus, gemino cui serica limbo
Fascia descendit tergo, talosq. flagellat.
His tamen abstineo, quamuis plena omnia grandi
Nomine, & immenso tendat se machina tingo
Arcubus, inuidiæ Latiisq. futura columnis.
Illud præcipuè miramur, splendida facta
Vincere te factis maioribus. Abdere Cælo
Culmina, & augustæ superare palatia Romæ
Mente tua minus est opus, & quo crescere fastus

Ipse vetas. Videant seri, stupeantq; nepotes:
Interdicta foro turpis contagia quæstus,
Iurap; laxatas moderari provida habenas,
Scilicet excellis quanvis spes macra lucelli
Porticibus volitare tuis non audet, & ipsa
Acta dolore fugit mellitum sportula nomen.
Exulet hinc aurum: nec circum pulpita vultus
Erigat argenoum: periit decus omne metalli
Flexanimi, & casus iam serva pecunia plorat.
Proh pudor! ante ipsū quondam gallina tribunal!
Srridebat devincta pedes, mulliq. natant
Barbari, causamq: tenerris agn us agebat!
At nunc muneribus nu la est reverentia, pauper,
Ac dives solo distabunt nomine. nec jus
Accrescet nummis. popano corruptus iniquas
Non bgnat tabulas judex. nec lacte peruncta
Fæcosoq; garo prodit sententia labro.
Non mixtas crudo ructat petasone rubricas:
Turbidus Ædilis. quauvis mihi villica fuso
Deposito nullos decerpat ab arbore ficus.
Nullus & Vngarico Princeps ocreatus in auro
Pelliculam tendat, felicia secula! quando
Et Baucim magno fas est concurrere Crasso.
Nec minor in tenui superest fiducia panno.
Aut trepidare Deos dissuta subucula cogit.
Olim crimen erat mercedem posere longi
Seruitij & proceres interpellare superbos.
Nam lacrymar, gemitusq; p os, iustasq: querelas
Damnabat Prętor, veluti periuria. si non
Beryllus digito, vel lato spira galero
Aurea fuisset. si non umbella pręiret,
Et senior famulus dictaret nomina. siue
Pallidus aditaret de nobilitate comesa
Qui lentas queritur nimium distare Kalendas,
Et tribus exoptat mensem jugulare diebus
Vincimus, & miseri nec plebiscita seuera,
Semper & auersam patimur, glossamq; malignam
Pauperibus. bissenæ aliquid sanxere tabellæ,
Nos quoq; quod foueat. nec Clementina repugnat.
Quid memorem ferro, laceratuq; dentibus æui
Mar-

Marmora, & emeritas jussas vigilare columnas,
Innitiq; solo, domus vt quæstoria surgat
Imperii tutela potens, validiq; lacerti?
Advena jam stupidus vectigal pendit,& urbes
Finitimæ gaudent pulcro dedere theatro
Annonæ decimas. Re solim invisa tributum
Fit desiderium populis,animiq; voluptas.
Nam dum decrescunt loculi pascuntur auara
Lumina, & obtutus compensant fenore damnum.
Sed neq preteream sili ces splendere coactos,
Ædilesq; nouos, nec qui ciuilia dixit.
Bella tuto atq alacer quacunq; in parte laborat
Aggeribus,trabibusq; parum quæ tibia laudat,
Et longùm in triuiis hærent inuisa caballis
Hoc quoq; debemus rerum tibi Maxime. vestem
Scilicet immunem cœnose sordibus Vrbis,
Et mundas soleas. nam quis per complta siccus
Transire aut poterat flexus impunè viarum,
Rheda cui nulla est, aut mandunt hordea mulœ?
Oh, quoties magnas mihi centigit ire per aulas
Seruis ridendum procerũ! dum etenim pedibus me
Porto meis, veniuot altis delapsa feoestris
Purgamenta olerum, capitiq; innascitur hortus
Pensilis, & summo frondet lactuca galero.
Sæpè etiam inuersa petulans ancilla matella
Perfudit crines seruata in sabbata septem
Vrina, sparsamq. togam de rore latrinæ,
Et fœdum domini retuli ad puluinar odorem.
At nunc cuncta nitent: nostris nec cruribus hęrēt
Quisquiliæ,& lucę communia stercora Romæ.
Spsi nempe tuo discunt de pectore vici
Munditiem, vetéresq; rubent, te Principe, sordes.
Romuleas fœdare vias. restat tamen unum
Ingens pauperibus damnum, tortaq; piandum!
Cannabe & Etrusca fortasse colore tabellis,
Centum quippe vicet jubeor decedere in hora
Trumite, quo nulli feror importunus, adactus
Imperiis tantùm, vultuq; turci aurigarum.
Quod si nodosa incipiam titubare podagra,
Et recto nequeat discedere tibia talo,

Inteſtatus eo figulis augere patellas.
Et noſtra in tenues migrant corpuſcula lances.
Nam tota præcipiti fertur temone cadentis
Per caput, atq. humeros, ſparſoq. cruore rubeſcit
Orbita, & eliſum calcat furioſa cerebrum.
Tantaq. Romanas ſignat truculentia bigas,
Vt crus dimidium, longoq. in calle repertas
Colligat auriculas, & tunc cum filia naſum
Si quidquam noſtri lacrymans imponere buſto
Ipſa velit dulcis conculcatiq. parentis
Incaſſum quærens, cui deferat oſcula, vultum.
Cur, ſi mingit equus, carpenta morantur & ipſa
Expectat Lalage veſicæ commoda equinæ?
Liber homo ſi forte rogat, ſubſiſte parumper,
Auriga: ille volat, preſſoq. cadauere currus
Vrget, & obſtanti franguntur cura popello.
Nempe Valentino generoſus ſtigmate pullus,
Aut quem felici Campania gramine paſcit,
Plus vænit Romæ, & pretio maiore paratur,
Quàm tunicatus homo. fortaſsè & caulibus ipſis
vilior eſt annona animæ. & ſæuus equiſo
Nunquam calcat olus. ſit nulla iniuria cepis.
Et timet inuito greſſus glomerare lupino.
Nos ſoli impetimur curſu, attriturq. rotarum,
Pannoſiq. nigro pedites dimitttimur Orco,
Iudicio viles non admittente querelas,
Non ſecus ac pulex ſub pollice inulta periret
Dum femur, & teneræ ſcalpit ſecreta puellæ.
Oh vtinam ductor ducatur de trabe terna
Offenſo præbens iucunda piacula vulgo.
da, Pater, hæc miſeræ plebi ſolatia. reſtes
Charius vt Romæ proſtent, ſanctumq. capiſtri
Otia nulla trahat. Sed mentio libera quando
Incidit hic morum. noſtris ſit tuta poteſtas
Quædam, pacua licet, coram effutire camœnis.
Nanq. mihi videor cerebroſus, & vnus inanis
Contemptor famæ, captatoriſq. macelli,
Quo melius nemo luxum, putumq. ferire
Hac ætate queat vitium, ſi maſculus ardor
Inflaret iecur. At paruis, minimiſq. moueri
Muſa

SATYRA

DECIMA SEXTA.

TEn'video? an vana me ludis imagine, dextram
porrige. luminibus non credam parce timori,
Et lacrymis, Ligurine, tuis. defunctus acerbo
Funere Tarpeias iterum Sectanus ad oras
accedo. sacris ignoscunt fata Poetis,
Et noua lanificæ subtexunt fila sorores,
Tu'ne igitur nigros latices, tortoq. colubro
eumenides cultas, tu plenos sulphure riuos,
et duri leges potuisti euadere regni?
Fare agè, qui mores Erebi. qua gente colantur
Tænariæ secreta domus. Caligine postquam
Æterna inuitos mihi nox conclusit ocellos
Cæcum iter ingressus, nudusq.& ponderis expers
perueni ad ripam, stabant ubi puluere belli
Mille animæ informes, laceræ, scapulisq. minores.
Mirabar truncos artus, & vulnera crudæ
Plusquam sufficerent morti. cædisq. petenti
auctorem, magnus sonuit Veteranus in aures,
Quo duce Bistoniæ ceciderunt cornua Lunæ,
Et fera Cæsareo seruata est Dacia regno.
Has tamen immiti gibbosus nauita conto
Reppulit, & Stygias transmittere noluit undas.
Hærebam timidus, nec compellare phaselum
Ausus ab obsceno stagni rumpebar odore,
Nanq. illic fœtor qualis grassatur in ædes
Cùm veteres paleas, & tritos cimice lectos
In triuiis vrit turpis meretricula. tussis
prodidit inuitum, clamat tunc portitor, heus tu?
Quò properas? vnde es? quæ tanta licentia? nomen
Ede prius. Vestras subeo nouus hospes arenas,
Sectanusq. uocor. Sectanus? nil moror. vltro
Ingredere, & nostram generoso pondere cymbam
Fas onerare tibi. nouerunt Tartara, & ipsæ
Elysiæ valles Sectani carmina. nunquam

Ecce mihi a læua Democritus, atq. Epicurus,
Et qui non timuit gelidas sorbere cicutas.
Et Plato, & indigno vultu, rictuq. canino
Diogenes. properant Xenephon, osora, fabarum
Pythagoras, Zeno, Crantor, doctusq Cleanthes.
Vna omnes clamant. vestris arcete profanum
Sedibus, o Ciues, ne fœta cucurbita blittri
Hęc studia, has artes, hæc gratia rumpat.
Nec tantùm verbis, sed pallida turba miaatur
Erectis b^r culis: poterat quis iurgia, saluo
Occipite, elabi, dentesq referre supernè?
Sed Cynico Harueus sese miscere tumultu
Ausu; ab insonti repulit ceruice timorem.
Protinus accurrunt Boiles, solersq. Borellus,
Longæuusq. senex Capuanę gloria gentis,
Et noua qui Tusco detexit sidera Cælo,
Victurusq. diu toto Cornelius orbe:
Hi rixę eripiunt, dextraq. tuentur inermem.
Mille aderant alii. quos inter funera nuper
Passus, & umbra recens Malpighius inquit, ab Vrbe
Quid Sectane refers? Lęta omnia; namq. supremus
Clauiger ætatis non sentit damna suisq.
Viribus innixus vestris non indiget herbis
Pæoniasq. artes, & lubrica pharmaca ridet.
Exarsit, sectoq. genas mihi perlinit ouo,
Quod modo de natibus gallinæ traxerat: inde
Feturam ingenii cupidus dignorcere pulli,
Ægrè del^e pso bulla spectandus, & auro,
Romanaq. toga grauior se Tullius offert.
Non sine contractis rugis, similisq, frumenti:
et procul attollens librum, quem fortè tenebat,
Quis'ne Bion, inquit, nunc verso nomine Ianus,
Stultitię specimen nuper qui condidit, & se
esse parem nobis fingit, vultuq superbo
Despicit iliadem & diuinum Æneida culpat?
Tres chartas, septem titulos, & inania mille
exigui argumenta animi conclusit in uno
Codice. grande opus? Arpini quo fama laboret,
Atq. Oratorem condemnent rostra pusillum!
Quam sapit Augusti liber hic dulcissimus ęvum!

Cre-

Crediderim noſtra vixiſſe ætate Bionem,
Collegamq. meum. Currentes deleat annos,
Romanoq noue ſignentur Cenſule chartæ
Inſtabunt cuncti, Philodemum priſca tuliſſe
Tempora, & elloquio forſan meliore Milonem
Tunc potuiſſe reum defendere! at. o mea longo
Imprudens quiſquis ſequitur veſtigia greſſu!
et fatui Bembus, Iouius, Sadoletus, uterq.
Scaliger, & docto fruſtra vigilata Budæo
Pagina! nos etiam. nedum vos deſpicit impus
Græculus, & Calabram Romanę opponere linguã
Sacrilegus iaſtat. Quid quòd cum gutture rauco
Strangulat obſcena s voces, & languida verba
Auſonio putat ore loqui, noſtroſq. referre
Accentus, pondus, numeros, putumq. leporemę
Demens, atq. iterum demens, quem ſyllaba torquet
Ambiguo librata ſono, fariq. laborat
Lingua vt nemo d.centem intelligat aures
Ipſe ego ab elyſiis iterum, ſi roſtra liceret
Scandere, diuerſo loquerer ſermone, recenſq.
Corrigeret Cicero ciceronem. cuncta fugaces
Immutant animi, ſolidoq. ex ęre columnas
Longa dies minuit. tenuem nos viuere vocem,
Fluxaq. verborum credemus regna manere?
Non ità. temporibus, genio, placitiſq. iuuentę
Seruiat Orator. dicendi inſignior arte
Ille erit, & Gallo felicior Hercule, qui ſe
Humanæ dominum mentis, cordiſq. tyrannum
Præſtiterit quæcunq. datum ſermone. Latiſas
Lambere quiſquilias, & ſtercora futilis Enni
Grammatici labor eſt, qui ſemper inania captat,
Veraq. quas habeat neſcit facundia vires.
At tu, ſi ſuperas iterum remeabis ad auras,
Sectane, hunc Ianum ſale multo ſparge, & aceto.
Nulla magis Tulli placabit victima manes,
Vindice te quanuis caderet, facinuſq. piares
Antoni. ſpero hæc: tibi nam Patareus Apollo.
Ingenium, iaculumq. dedit, vireſq. paratas
Quidlibet audendi feliciter. At quoq vellem
et iubeo, ut calamo, dictiſq. ferire Pelaſgos

Quod

Quod benè cœpisti properes operosius. omnes
Nugarum artifices Danai, & cantare periti
Fabellas pueris. Non est quod Græcia Romæ
Insultet: nostræ tanta est præstantia linguæ,
Vt peregrina queat donare vocabula Achiuis
Hæc vbi dicta dedit, grandi dum plurima laruæ
Oscula, & amplexus, nonnullaq. verba parabam
Reddere delapsa est, cupidumq. fefellit imago.
Progredior timidus callem, festiuaq. longè
Turba mihi visa est, cui circum tempora lauri,
In manibus citharæ, pecten, membrana, tabellæ.
Accedo propius nanq. hæc insignia gentem
Esse Deo caram docuere, & noscere amicos
Ardebam veteres. Oh quæ, Ligurine, voluptas
Pectora demulsit! Naso laudare furores
Orlandi, Tuscumq. sibi componere vatem
Gestit, & Eridani noua gloria nascitur undis.
Vergiliusq. manu Torquatum sæpè trahebat
Ad fontes Erebi, placidaq. sub ilice fletus
Erminiæ, & varios gaudebat discere casus.
Ciuili hic aderat Lucanus sanguine tinctus,
Et cum Pontano Gallus, gracilisq. Catullus;
Nec non sublimi frondis dignatus honore
Petrarcha extinctæ bustum spargebat amatæ
Floribus, & tenero flectebat carmine Ditem.
Nunc centum, aut plures Arnide margine olores
Circumstant, cupiuntq sonos, & verba referre
Vatis dulciloqui: potius sed rudere credas
Tam lento. pigroq. legunt vestigia gressu.
Astabi, quorum facies indigna Poetæ
Asparago cincti, viliq. legumine crines
Captabant muscas, & subtus iugera grillos,
Quos inferna solet magnos producere tellus.
Singula dum repeto, clamat Iuuenalis: amice,
Si te fata vocant, & nostris incola terris
Aduenis, hic fidi commercia mutua cordis
Experire mei: quin tecum Persius una,
Celtiber, & nitidus gaudebit Horatius æuum
Ducere; sin autem stricto sæuire flagello
In mores properas, non longius aura beatæ

Sedis

Sedis, & innocui teneat te cespitis vmbra.
Ipse de magnanimo, totamq; impunè per vrbem
Fas tibi criminibus, vitiisq; indicere bellum.
Nec timeas populo vultus aperire: tuetur
Te causa, & sancto metuens nil Principe virtus.
Immeritò, vesana, doles: quin plurima debes,
Roma, tuis satyræ scriptoribus. Improba Claudi
Peccauit coniux: nostro sed fuste dolata
Terriut Ausonias matres, nuribusq; Latinis
Sacra maritalis docuit seruare cadurci,
Præterea vani mores ridere popelli,
Et res turpicula moneo. Venatio Burri,
Quinta cui (loqueris dum Tuscè) littera desit.
Læuæ concubitus steriles, hæderæq. mariti
Zelotypi: tenui diffluta subucula rima:
Nasicæ volucres, imitataq; carmina ranas
Præbebunt calamo segetem. Satyrus duo nectat,
Acre, & ridiculum, dulciq; aconita cachinno
Misceat. Ipse tibi monstrabit Horatius, vnde
Colligere hæc valeas, simul & discedere cogit,
Designatq. viam digito: sed callis euntem
Fallit, & ignoto deducit tramite gressus.
Est locus æternæ noctis, quam nuda coronat
Fatorum series. intus penetralia ducunt
Fila Deæ turpes vetulæ, spurcaq. saliua
Prægnantem tereti compellunt turbine fusum,
At ego furtiuo percurrens lumine telas
plebeiosq; colos quæsiui stamina Regum
purpurea, & sparso crescentia licia flore.
Tunc mihi Phryxeo vellus speciosius auro
Affulsit, mixtiq. rosis candore niuali
Tænarias pura vincebat luce tenebras.
Vrget opus Tiberis Genius; similisq; precanti
Demulcet Diuas: illo nam stami ne pendent
Res Italæ, mundiq. salus, & publica vota.
Ilicet exclamo. securo pollice lanam
Ducite concordi fatorum lege sorores:
Et niuei semper caiathi noua fila ministrent
Donec tranquillo vacuetis plurima fuso
Sæcula, & alma suo sub Principe Roma senescat.

Hæc

Hæc fatus, dubiam quà monstrat rimula lucem
Emisi ad superos, ubi te, Ligurine, parantem
Sictano inferias lacrymas abstergere iussi:
E uiuus, uegetusq. adsum. multum mihi restat
Audire. ecquid agunt tenebroso in littore nostri
Romulides? puto enim emuncto te singula naso
Olfecisse tuo, atq. omnes cognoscere laruas.
Ecquid agunt! ride. toruo illos lumine figit
Luridus umbrarum rector, nigrosq. iugale
pectere, & æternum mandat pulsare flagellum.
Illorum quisquis melius, crepituq. senorus
Lora quatit, furuæ iam designatur habenæ
Auriga, in Siculo si fortè erumpere campos
Atq. noua thalamos cupiat reparare rapina.
Hoc tantum sperare licet: nam Brutus & asper
Ore Cato, Fabius, Curius, fortisq. Camillus
Degeneres, spuriosq. uocant, illosq. recensent
Albanos inter ciues, equitesq. Sutrinos,
Et merito: nec enim Romano sanguine cretum,
Et genus Assaraci credam, Martisq. nepotem,
Qui nunquam timidum uagina liberet ensem
Alligat & tunicæ capulum, ne ledere quemquam
Sponte sua properet cuspis malè sana duello.
Vecordes animi! lateri discingite ferrum,
Atq. aptate colos. Virtus Romana quadrigæ,
Aleaq. & fœdæ traductę in fornice noctes.
His utinam contenta foret! sed pectore uirus
Condere, & in labro risus disdopere: amicum
Fallere, adulari, seruos, & uilia quęq
Mancipia obsequiis & turpi lambere paipo
Nemo magis callet quàm uos. Quid? nonne puellas
Ingenuas fraudare licet, capitisq. decorum
Flammeolum, & digito lustrarę pignora gemmę
Non seruata fides adimit? si circulus auri
Sponsorem uincire nequit, firmate catena
Compedibusq. nigri posthac connubia fabri.
„Quid memorē quanto frangunt patrimonia luxu
Et ueteres statuas, & olentia signa Corinthum
patricię monumenta domus? non iugera tantùm,

Et

Ipse vetas. Videant seri, stupeantq; nepotes:
Interdicta foro turpis contagia quæstus,
Iuraq; laxatas moderari provida habenas,
Scilicet excellis quamvis spes macra lucelli
Porticibus volitare tuis non audet, & ipsa
Acta dolore fugit mellitum sportula nomen.
Exulet hinc aurum: nec circum pulpita vultus
Erigat argenoum: periit decus omne metalli
Flexanimi, & casus iam serva pecunia plorat.
Proh pudor! ante ipsũ quondam gallina tribunal!
Srridebat devincta pedes, mulliq. natant
Barbari, causamq. tenerris agnus agebat!
At nunc muneribus nulla est reverentia. pauper,
Ac dives solo distabunt nomine. nec jus
Accrescet numinis. popano corruptus iniquas
Non lignat tabulas judex nec lacte peruncta
Fæcosoq; garo prodit sententia labro.
Non mixtas crudo ructat petasone rubricas:
Turbidus Ædilis. quauvis mihi villica fuso
Deposito nullos decerpat ab arbore ficus.
Nullus & Vngarico Princeps ocreatus in auro
Pelliculam tendat, felicia sęcula! quando
Et Baucim magno fas est concurrere Crassò.
Nec minor in tenui superest fiducia panno.
Aut trepidare Deos dissuta subucula cogit.
Olim crimen erat mercedem poscere longi
Seruitij & proceres interpellare superbos.
Nam lacrymar, gemitusq; p os, iustasq; querelas
Damnabat Prętor, veluti periuria. si non
Beryllus digito, vel lato spira galero
Aurea fuisset. si non umbella pręiret,
Et senior famulus dictaret nomina. siue
Pallidus aditaret de nobilitate comesa
Qui lentas queritur nimium distare Kalendas,
Et tribus exoptat mensem jugulare diebus
Vincimus, & miseri nec plebiscita seuera,
Semper & auersam patimur, glossamq; malignam
Pauperibus, bissenæ aliquid sanxere tabellæ,
Nos quoq; quod foueat. nec Clementina repugnat.
Quid memorem ferro, laceratuq; dentibus æui

Mar-

Marmora, & emeritas jussas vigilare columnas,
Innitiq; solo, domus vt quæstoria surgat
Imperii tutela potens, validiq; lacerti?
Advena jam stupidus vectigal pendit,& urbes
Finitimæ gaudent pulcro dedere theatro
Annonæ decimas. Re solim invisa tributum
Fit desiderinm populis,animiq; voluptas.
Nam dum decrescunt loculi pascuntur auara
Lumina, & obtutus compensant fenore damnum.
Sed neq pretęream sili ces splendere coactos,
Ædilesq.nouos. nec qui ciuilia dixit-
Bella tuto atq alacer quacunq.in parte laborat
Aggeribus,trabibusq. parum quæ tibia laudat,
Et longùm in triuiis hęrent inuisa caballis
Hoc quoq:debemus rerum tibi Maxime.vestem
Scilicet immunem cœnose sordibus Vrbis,
Et mundas soleas.nam quis per complta siccus
Transire aut poterat flexus impunè viarum,
Rheda cui nulla est, aut mandunt hordea mulœ?
Oh.quoties magnas mihi centigit ire per aulas
Seruis ridendum procerũ!dum etenim pedibus me
Porto meis, veniuot altis delapsa feoestris
Purgamenta olerum,capitiq;innascitur hortus
Pensilis, & summo frendet lactuca galero.
Sæpè etiam inuersa petulans ancilla matella
Perfudit crines seruata in sabbata septem
Vrina,sparsamq.togam de rore latrinæ,
Et fœdum domini retuli ad puluinar odorem.
At nunc cuncta nitent:nostris nec cruribus hęrẽt
Quisquiliæ,& lucę communia stercora Romæ.
Spli nempe tuo discunt de pectore vici
Munditiem, veteresq;rubent, te Principe, sordes
Romuleas fœdare vias.restat tamen unum
Ingens pauperibus damnum, tortaq;piandum
Cannabe & Etrusca fortasse colore tabellis,
Centum quippe vicet jubeor decedere in hora
Trumite,quo nulli feror importunus, adactus
Imperiis tantùm,vultuq:turci aurigarum.
Quòd si nodosa incipiam titubare podagra,
Et recto nequeat discedere tibia talo,

SATYRA
DECIMA SEXTA.

TEn'video? an vana me ludis imagine, dextram
porrige. luminibus non credam parce timori,
Et lacrymis, Ligurine, tuis. defunctus acerbo
Funere Tarpeias iterum Sectanus ad oras
accedo. sacris ignoscunt fata Poetis,
Et noua lanificæ subtexunt fila sorores,
Tu'ne igitur nigros latices, tortoq. colubro
eumenides cultas, tu plenos sulphure riuos,
et duri leges potuisti euadere regni?
Fare agè, qui mores Erebi. qua gente colantur
Tænariæ secreta domus. Caligine postquam
Æterna inuitos mihi nox conclusit ocellos
Cæcum iter ingressus, nudusq.& ponderis expers
perueni ad ripam, stabant ubi puluere belli
Mille animæ informes, laceræ, scapulisq. minores.
Mirabar truncos artus, & vulnera crudæ
Plusquam sufficerent morti. cædisq. petenti
auctorem, magnus sonuit Veteranus in aures,
Quo duce Bistoniæ ceciderunt cornua Lunæ,
Et fera Cæsareo seruata est Dacia regno.
Has tamen immiti gibbosus nauita conto
Reppulit, & Stygias transmittere noluit undas.
Hærebam timidus. nec compellare phaselum
Ausus ab obsceno stagni rumpebar odore,
Nanq. illic fœtor qualis grassatur in ædes
Cùm veteres paleas, & tritos cimice lectos
In triuiis vrit turpis meretricula. tussis
prodidit inuitum, clamat tunc portiaor, heus tu?
Quò properas? vnde es? quæ tanta licentia? nomen
Ede prius. Vestras subeo nouus hospes arenas,
Sectanusq. uocor. Sectanus? nil moror. vltro
Ingredere, & nostram generoso pondere cymbam
Fas onerare tibi. nouerunt Tartara, & ipsæ
Elysiæ valles Sectani carmina. nunquam

Tra-

Trajeci majorem animam, pinumq; subegi
Infernas postquam petiit Lucilius oras.
Hæc inter sulcabat aquas malè sarta carina
Cum gemitus, spissæq. preces, & flebile murmur
Incipit audiri. pendebant rupibus altis
Innumeræ umbrarum turbæ, gelidæq. catervę,
Tendebantq: manus. Sic carcere clusus Iuli
Debitor infelix suspendit arundine quosdam
Pileolus, obolumq. rogat, Nos remige surdo
Transimus, miseros medioq. illudimus ungue:
Nanq (Charen docuit) macius, & neste carentes,
Quos, Sestane, vides, auri velanacup:do
Occupat in terris: sed postquam stamina Clotho
Dissecuit, loculi non vincunt Iudicis vrnam.
Illic ęterno stringuntur frigore, & arctam
Pauperiem morsa nequeunt pacare farina.
Neciuuat argentum cùm non licet amplius uti,
Extrema in tabula Superis donare Deusq:
Esto heres, dicas. renuunt patrimonia diui,
Fenora quæ sapiunt: quanquam Fraterculus ille
Piscator Cęlo adscribat, Geniisq. beatis:
Expiet & fœdæ quæcunq: piacula vitæ
Crimine si partum moriens ligaueris assem
Cęlitibus. miseri quantùm falluntur auari!
Marmore quæ Pario fabricatis, templa cruorem,
Et lacrymas redolent venis quem pauper apertis
Expressitq. olim madido Prouincia vultu:
Hinc est quod sacræ feriuntur fulmine turres,
Et sua flammigero sordent delubra Tonanti.
Mentibus humanis, vestroq: altaria corde
Instaurare iuuet, fuluo potiora metallo.
Hæ sunt, quas habitat pręsentia Numinis, aræ.
Interea limosa palus decrescit, & aura
Efflare incœpit vicino e littore qualis
Spirat in Exquiliis Romę feruente Leone.
Nec mora. gramineis exponit nauita ripis
Fessum fessum, spatiare ait hæc circum loca plena:
Innocuo risu, choreis placidoq: sopore.
Dum lustro colles, & prata virentia, ridens

Ecce mihi a læua Democritus, atq. Epicurus,
Et qui non timuit gelidas sorbere cicutas.
Et Plato, & indigno vultu, rictuq. canino
Diogenes. properant Xenephon, osora, fabarum
Pythagoras, Zeno, Crantor, doctusq. Cleanthes.
Vna omnes clamant. vestris arcete profanum
Sedibus, o Ciues, ne fœta cucurbita blittri
Hęc studia, has artes, hæc gratia rumpat.
Nec tantùm verbis, sed pallida turba minatur
Erectis baculis: poterat quis iurgia, saluo
Occipite, elabi, dentesq; referre supernè?
Sed Cynico Harueus sese miscere tumultu
Ausu; ab insonti repulit ceruice timorem.
Protinus accurrunt Boiles, solersq. Borellus,
Longæuusq. senex Capuanę gloria gentis,
Et noua qui Tusco detexit sidera Cælo,
Victurusq. diu toto Cornelius orbe:
Hi rixę eripiunt, dextraq. tuentur inermem.
Mille aderant alii. quos inter funera nuper
Passus, & umbra recens Malpighius inquit, ab Vrbe
Quid Sectane refers? Lęta omnia: namq. supremus
Clauiger ætatis non sentit damna suisq;
Viribus innixus vestris non indiget herbis
Pæoniasq. artes, & lubrica pharmaca ridet.
Exarsit, fectoq. genas mihi perlinit ouo,
Quod modo de natibus gallinæ traxerat inde
Futuram ingeniti cupidus dignorcere pulli,
Ægrè del' ipso bulla spectandus, & auro,
Romanaq. toga grauior se Tullius offert.
Non sine contractis rugis, similisq, frumenti:
et procul attollens librum, quem fortè tenebat,
Quis'ne Bion, inquit, nunc verso nomine Ianus,
Stultitię specimen nuper qui condidit, & se
esse parem nobis fingit, vultuq superbo
Despicit iliadem & diuinum Æneida culpat?
Tres chartas, septem titulos, & inania mille
exigui argumenta animi conclusit in uno
Codice. grande opus? Arpini quo fama laboret,
Atq. Oratorem condemnent rostra pusillum!
Quam sapit Augusti liber hic dulcissimus ęvum!

Cre-

Crediderim nostra vixisse ætate Blonem,
Collegamq. meum. Currentes deleat annos,
Romanoq. nouę signentur Censule chartæ
Instabunt cuncti, Philodemum prisca tulisse
Tempora, & elloquio forsan meliore Milonem
Tunc potuisse reum defendere! at. o mea longo
Imprudens quisquis sequitur vestigia gressu!
et fatui Bembus, Iouius, Sadoletus, uterq.
Scaliger, & docto fi ultra vigilata Budæo
Pagina! nos etiam.nedum vos despicit impus
Gręculus, & Calabram Romanę opponere linguā
Sacrilegus iactat. Quid quòd cum gutture rauco
Strangulat obscena s voces, & languida verba
Ausonio putat ore loqui, nostrosq. referre
Accentus, pondus, numeros, putumq. leporemę
Demens, atq. iterum demens, quem syllaba torquet
Ambiguo librata sono, fariq. laborat
I iuna vt nemo d.centem intelligat aure!
Ipse ego ab elysiis iterum. si rostra liceret
Scandere, diuerso loquerer sermone, recensq.
Corrigeret Cicero ciceronem. cuncta fugaces
Immutant animi, solidoq. ex ęre columnas
Longa dies minuit. tenuem nos viuere vocem,
Fluxaq. verborum credemus regna manere?
Non ità. temporibus, genio, placitisq. iuuentę
Seruiat Orator. dicendi insignior arte
Ille erit, & Gallo felicior Hercule, qui se
Humanæ dominum mentis, cordisq. tyrannum
Prę stiterit quocunq. datum sermone. Latifias
Lambere quisquilias, & stercora futilis Enni
Grammatici labor est, qui semper inania captat,
Veraq. quas habeat nescit facundia vires.
At tu, si superas iterum remeabis ad auras,
Sectane, hunc Ianum sale multo sparge, & aceto.
Nulla magis Tulli placabit victima manes,
Vindice te quamuis caderet, facinusq. piares
Anteni. spero hæc: tibi nam Patareus Apollo.
Ingenium, iaculumq. dedit, viresq. paratas
Quidlibet audendi feliciter. At quoq. vellem
et iubeo, ut calamo, dictisq. ferire Pelasgos

Quod

Quod benè cœpisti properes operosius. omnes
Nugarum artifices Danai, & cantare periti
Fabellas pueris, Non est quod Græcia Romæ
Insultet: nostræ tanta est præstantia linguæ,
Vt peregrina queat donare vocabula Achiuis.
Hæc vbi dicta dedit, grandi dum plurima laruæ
Oscula, & amplexus, nonnullaq. verba parabam
Reddere delapsa est, cupidumq. fefellit imago.
Progredior timidus callem, festiuaq. longè
Turba mihi visa est, cui circum tempora lauri,
In manibus citharæ, pecten, membrana, tabellæ.
Accedo propius nanq. hæc insignia gentem
Esse Deo caram docuere, & noscere amicos
Ardebam veteres. Oh quæ, Ligurine, voluptas
Pectora demulsit! Naso laudare furores
Orlandi, Tuscumq. sibi componere vatem
Gestit, & Eridani noua gloria nascitur undis.
Vergiliusq. manu Torquatum sæpè trahebat
Ad fontes Erebi, placidaq. sub ilice fletus
Erminiæ, & varios gaudebat discere casus.
Ciuili hic aderat Lucanus sanguine tinctus,
Et cum Pontano Gallus, gracilisq. Catullus;
Nec non sublimi frondis dignatus honore
Petrarcha extinctę bustum spargebat amatæ
Floribus, & tenero flectebat carmine Ditem.
Nunc centum, aut plures Arnide margine olores
Circumstant, cupiuntq sonos, & verba referre
Vatis dulciloqui: potius sed rudere credas
Tam lento. pigroq. legunt vestigia gressu.
Astalii, quorum facies indigna Poetæ
Asparago cincti, viliq. legumine crines
Captabant muscas, & subtus iugera grillos,
Quos inferna solet magnos producere tellus.
Singula dum repeto, clamat Iuuenalis: amice,
Si te fata vocant, & nostris incola terris
Aduenis, hic fidi commercia mutua cordis
Experire mei: quin tecum Persius una,
Celtiber, & nitidus gaudebit Horatius æuum
Ducere; sin autem stricto sæuire flagello
In mores properas, non longius aura beatæ

Sedis

Sedis, & innocui teneat te cespitis vmbra.
Ipse de magnanimo, totamq; impunè per vrbem
Fas tibi criminibus, vitiisq indicere bellum.
Nec timeas populo vultus aperire: tuetur
Te causa, & sancto metuens nil Principe virtus.
Immeritò, vesana, doles: quin plurima debes,
Roma, tuis satyræ scriptoribus. Improba Claudi
Peccauit coniux: nostro sed fuste dolata
Terriut Ausonias matres, nuribusq Latinis
Sacra maritalis docuit seruare cadurci,
Præterea vani mores ridère popelli,
Et res tui picula moneo. Venatio Burri,
Quinta cui (loqueris dum Tusce) littera desit.
Læuæ concubitus steriles, hæderæq. mariti
Zelotypi: tenui dissuta subucula rima:
Nasicæ volucres, imitataq: carmina ranas
Præbebunt calamo segetem. Satyrus duo nectat,
Acre, & ridiculum, dulciq: aconita cachinno
Misceat. Ipse tibi monstrabit Horatius, vnde
Colligere hæc valeas, simul & discedere cogit,
Designatq. viam digito: sed callis eumtem
Fallit, & ignoto deducit tramite gressus.
Est locus æternæ noctis, quam nuda coronat
Fatorum series. intus penetralia ducunt
Fila Deæ turpes vetulæ, spurcaq. saliua
Prægnantem tereti compellunt turbine fusum,
Aſt ego furtiuo percurrens lumine telas
plebeiosq: colos quæsiui stamina Regum
purpurea, & sparso crescentia licia flore.
Tunc mihi Phryxeo vellus speciosius auro
Affulsit, mixtiq; rosis candore niuali
Tænarias pura vincebat luce tenebras.
Vrget opus Tiberis Genius; similisq; precanti
Demulcet Diuas: illo nam stami ne pendent
Res Italæ, mundiq. salus, & publica vota.
Ilicet exclamo. securo pollice lanam
Ducite concordi fatorum lege sorores:
Et niuei semper caiathi noua fila ministrent
Donec tranquillo vacuetis plurima fuso
Sæcula, & alma suo sub Principe Roma senescat.

Hæc

Hæc fatus, dubiam quà monstrat rimula lucem
Emissi ad superos, ubi te, Ligurine, parantem
Sectano inferias lacrymas abstergere iussi:
Et uiuus, uegetusq. adsum. multum mihi restat
Audire. ecquid agunt tenebroso in littore nostri
Romulides? puto enim emuncto te singula naso
Olfecisse tuo, atq. omnes cognoscere laruas.
Ecquid agunt? ride. toruo illos lumine figit
Luridus umbrarum rector, nigrosq. iugale
pectere, & æternum mandat pulsare flagellum.
Illorum quisquis melius, crepituq. sonorus
Lora quatit, furuæ iam designatur habenæ
Auriga, in Siculo si fortè erumpere campos
Atq. noua thalamos cupiat reparare rapina.
Hoc tantum sperare licet: nam Brutus & asper
Ore Cato, Fabius, Curius, fortisq. Camillus
Degeneres, spuriosq. uocant, illosq. recensent
Albanos inter ciues, equitesqu. Sutrinos,
Et merito: nec enim Romano sanguine cretum,
Et genus Allaraci credam, Martisq. nepotem,
Qui nunquam timidum uagina liberet ensem
Alligat & tunicæ capulum, ne ledere quemquam
Sponte sua properet cuspis malè sana duello.
Vecordes animi! lateri discingite ferrum,
Atq. aptate colos. Virtus Romana quadrigæ,
Aleaq. & fœdæ traductę in fornice noctes.
His utinam contenta foret! sed pectore uirus
Condere, & in labro risu, disdopere: amicum
Fallere, adulari, seruos, & uilia queq.
Mancipia obsequiis & turpi lambere paipo
Nemo magis callet quàm uos. Quid? nonne puellas
Ingenuas fraudare licet, capitiq. decorum
Flammeolum, & digito lustrarę pignora gemmę
Non seruata fides adimit? si circulus auri
Sponsorem uincire nequit, firmate catena
Compedibusq. nigri posthac connubia fabri.
Quid memorē quanto frangunt patrimonia luxu
Et ueteres statuas, & olentia signa Corinthum
patricię monumenta domus? non iugera tantùm,
Et

Et nemus & cunctas iam diripit auctio villas:
Sed thecam umbellæ, ac ipsum puluinar equestre
Sæpius aspicimus domina venale sub hasta
Deq. tuis auro textis, generose, lacernis
Fiunt interulæ, birri, bracceq. minores,
Vnius argenti dracman si luscus apella
Argeat occiduo dum spirat lumine cera.
Quid non immutat suprema potentia fati?
Olim deposito veniebat Consul aratro
Ad fasces; at nunc de consule flet arator,
Si celeres urgeat nimium tristesq. kalendæ,
Fenebris & patrium limare pecunia centum
Cœperit. æstiuos tunc odimus urbs colores,
Rhedarum strepitus, & fœdos puiuere vicos,
Rura placent, parcusq. cibus, sine Mentore mensa,
Nudatumq. latus famulis. sic ære grauati
Serrani euadunt, Curijq. & prisca Catonis
Tempora collaudant. oh quæ conuiuia, quales
Acturi choreas; si turpi creditor ore
Vltra Sauromatas, gelidasq. recederet oras!
Aut nummus macra rediuius cresceret arca!
Præterea insanas quanta vertigine mentes
Ambitio, vanoq. implet præcordia fumo!
Iouenies Romæ paucos quantumlibet imæ
Stirpis, Iulæas qui non meditetur habenas
Carpere, & ingenti crinem vestire tiara.
Nemo mathematicos non consulit, & sua nouit
Sidera: nil restat. triplici circumdata luce
Hora tuæ affulsit genesi dicere beatus.
Et tibi festiuis ardebit putre quotannis
Doliolum flammis, populumq. videbis ab alto
Turbidus octophoro. miseri! quibus acta petauro
Mens nunquam constat, cursuq. rotatur inani!
Vt placet atq. iocos nulla mercede coemptos
Particulo præbere solet, cui tincta veneno
Lana Tarentino bibulos absumit ocellos
Quiq. Palatina ridendus Ghittus in aula
Immundis soleis, & sparsa sorde lacerna
Coccineos ambit Patres, cupidumq. mitellæ
Sæpe caput scalpit, & baculum suspirat opimum!

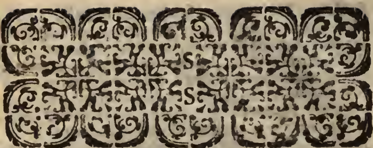
Si sapiunt proceres, potius tibi Ghitte regendas
Virga gallinas tradent, quas Vmbria mittit
Fertilis ouorum; vel quas per compita Romę
Saltantes tenui Maculo compellit hibisco
More capellarum. laxare sedilia tandem
Sit pudor, & sanctum bracato milite limen.
An non te centum Æmiliano iure catilli
Expectant madidi, barba quos lingere acutà
Postulat officium? cur bella domestica misces?
Et personarum querulus conducis Iberum?
Sunt alii fatui pariter, qui licia postquam
Dissoluit, vacuisq. colis sonat aspera Clotho
Induti setis cupiunt descendere ad Orcum,
Et torta lumbos præcincti cannabe tanquam
Non exoratum flectat Rhadamanta cucullus
Posthumus, & sero velati puluere crines.
Concubitus inter, cyathosq. & nomina mille
Dedecoris postquam fœdasti turpiter æuum,
Vltimaq. horribiles secuerunt fila sorores
Cœnobium frustra quærunt sub Tartara manes.
Non illic tensa vigilabit ianitor aure,
Vt referet valuas cùm tintinnabule pulsas;
Nec cellam subeunt umbræ; sed vorticis igues
Sulfureiq. lacus tranandi, quos ferus urget
Auster in occidua pœnarum turbidus unda.
Mors speculum vitę est si baccanalia tota
Vita olet incassum moriens ieiunia venter
Affectare parat. tunc tunc cùm feruidus artus
Sanguis obit, primaq. micas ardore iuuentę
Cùm geminos moderaris equos, cupidoq. puellas
Obtutu comedis; torto cùm lumine vibras
Spicula, & a nulla transis sine cædę fenestra,
Tunc quærenda tibi virtute viatica & horę
Præsidium extremæ: mera cùm nauita cymba
Ionio nudus iactatur ab equore frustra
Respicit ad ligulam, geminū quæ Castora mōstret
Aut pacare parat proiecta merce procellas.
Nec minor illa mihi risuq. petenda videtur
Stultitia, obscurum titulis augere sepulcrum
Frigidaq. unguenti guttu, totuq. lutare.

Corpora Pompeio, pretioso abdomine e mures.
Scilicet vt pascas, & spirent cinnama blattæ.
Hic situs est legum interpres, & doctus vtroqu.
Codice: pullatus monumentum condidit heres.
Vndecimo Cythisus iacet Octobre peremptus
Deliciæ quondam viduæ: nunc cura parentis.
Plange Viator. erat. dele mendacia saxo,
Et scribe. Hic tegitur puluis, cinerisq; caduci
Relliquiæ. quanquam sine carmine fœda loquuntur
Funera, & auritum prohibent accedere nasum,
Oh hominum curas! rapidis mandare timemus
Ossa inhonora rogis! animus cælestia natus
Visere, & æternæ non vltima portior mentis
Quò fertur nemo quærit: stolidèq. beatum
Esse putat vulgus. scriptæ si pendulus vrnæ
Pileus immineat, Graioq; e marmore bustum
Nobilite Pietas, Prudentia, & vbera nuda
Quæ geminis præbet pueris Matrona, relinque
Hæc cuicunq. velit. famuli mærore locato
Exagerent nigris phalerata cadauera fabris.
In quibus auricoma pinguntur fronte leoenes,
Aut bos, aut pardus, ramosaq. tornua cerui.
Non tamen a tineis fugiet putredo superba
Corporis, & Phrygio immæret libitina tapeti.
Nil horum sapiens curet, nugisq. relictis
Proxima non fluxi commercia cogitet æui.
Dum mea casuris non contegat ossa ruinis,
Extra Flaminiam qui pendet ab aggere, murus,
Sandapilæ sim pondus iners, & honore carentem
Quod libet excipiat nudum sine nomine saxum.
Tertam terra tegat. vesana est cura sepulcri,
Et tituli, posthac quem non dignabitus heres
Aut legere, aut saltem lustrali spargere lympha
Candiduiæq. duo donare piacula ceræ.
Ite procul vani plausus, taboq. latenti
Reptilis ambitio. meliorem subdidit Orcus
Scribendi se getem: nanq. illic plnrima vidi
Quæ sapere attonitum cogant: nec fidere vulgi
Iudicio. mota me territat Æacus vrna
Hecquidquam celeri fas est sperare iuuentæ,

Cir-

Cirratisq. comis. ipsi, quos viuimus, anni
Decrescunt vitæ. lentæ productio mortis
Est spatium, miseri quod falso nomine vitam
Dicimus. Albano dum lætam nectare texta:
Dum serta, atq. rosas, dum larga vnguenta paramus
Obrepunt taciti malesano in vertice cani,
Et risum lacrymæ subeunt rigidisq. iocantis
Excutit e manibus plenos libitina trientes.

SATYRA
DECIMANONA.

1 Bibliopola, mihi tecum res. Dic age natas
Fortè tuas, posita si quis discurrere palla
Cogeret & Latiæ vuluas ostendere plebi;
Non ne iecur subita tibi bile tumeret: & atrox
Iam delata foret Prætori iniuria? Credo
Si quidquam cordis, minimumq; pudoris haberes.
At 2 mihi bis septem fuerant de coniuge musa
Prognatæ, teneræ ætatis, timidæque Puellæ;
Præcipuè incomptæ: nec enim crispare capillos,
Aut medicare genas Nuptis didicere Latinis:
Simplicitas erat in pretio; formosaque forsan
Progenies poterat, donec latuisset, haberi.
Hanc ego sollicitus, quin & secretus alebam,
Vt confirmato tandem per compita gressu
Iret, & innumeros vultu torqueret Amantes;
Neuè Patri efficeret proles incessa, 3 docebam
Inguina succincto velari lubrica panno,
Fingebamque rudes. At tu temerarius ausus
Filiolas Patrijs laribus 4 diuellere frustra
Clamantes, nigri prostrare ad scrinia 5 Corui,
Et vili mercede iubes vulgare pudorem,
Infelix soboles, multum dilecta Parenti,
O quam te aspicio! 6 Fluxerunt ore lepores

Et decus, & niueæ succisa est gratia frontis,
Vos minus odisset forsan Philodemus, & ipse
Nasica, obstipus quamuis, similisque iubenti
Ambulet, & 7 domina feriat mihi lumina gemma.
Talia non patiar nostræ. 8 Propola, camenæ
Nec prætio lætus, furtiua peculia chartis
Augebis. Pereat clausa tibi nummus in arca.
Aufugiatque tua malè parta pecunia dextra
Aut turbæ immixtus, cum publica sacra frequẽtas,
Illa Crumenisecis pateat vulnusque latentis
Pellicula 9 attonita contrectes, improbe, palma.
Atq; vtinam solus quererer, crimenq; pusillum
Sola foret nobis scribendi causa. Libenter
Ista darem, pateremq; meas quocunque mereri
Intruio Satyras, crebraque in corpore menda.
Sed quis erit, doctæ placeant cui Palladis artes,
Qui non litterulas doleat didicisse, velitque
Quod Pistor sapere, aut 1 a 10, 10 Cal dæue Mini-
Cum videat tantis excrescere pulpita libris, (ster?
Quorum vix titulis ætas humana legendis
Egrè sufficeret! Felicia tempera! tunc cum
Scriptor in 11 Arabico sudabat cortice, & altè
Littera ceratis hæreret fida tabellis,
Palmarum folijs tunc cum crescebat Vlysses
Mæonius, damnoq; gregis: nam pellibus agnæ
Tradidit historiam Priami, Teucrumque labores
Cæcus 12 adulator. Quid enim? perrarus, & idem
Maximus audebat versus tunc pangere Vates,
Scribere nam caro constabat, paucaque odoro
Digna videbantur seruari carmina cedro,
Et quibus exciso ploraret Sylua Cupressu.
At post quam didicit solers industria l num
Frangere, & infusis macerare indusia lymphis,
In uè leues abijt bis trita subucula chartas,
Quemlibet insanum scribendi urtica momordit.
Mox stimulos animo, & fatuæ calcaria menti
Præstitere typi. Vanos hac arte reperta,
Quisque suos donat longæua ætate labores,
Proque vno cudit mille exemplaria versu.

Hinc est quod crescũt numerosa volumina,& ipsę
Pondere laxantur capsæ, pluteique fatiscunt:
Ecquis erit tandem libris modus? Vndique chartis
Obruimur,stringuntq;oculos iugu lantq;legentes.
Rara olim fuerat,tamen hæc satis ampla suppellex
Vix duo vel tres codiculi, sed pollice multo
Attriti,longoque vsu,testisque lucernæ
Conspicui fumo. Vixit sapientia quondam
in 13 tegete, & baculo,vilique legumine. Nudi
Doliolum cynici,veluti Dodona,superbo
Ductori responsa dabat. Nunc splendida solis
in loculis habitat facundia. Longa librorum
Campago 14 ordinibusq; decem substructa,decorũ
Ostendat tergum, quibus aurea littera signet
Authoris 15 titulum, rauco in murmure vulgi
Tangeris. Hinc Procerũ domibus spectãda videbis
Hæc duo:chartarum seriem,magnamque culinam.
Nempe putat famã,16 numerumq;augere Virorũ
Grande quibus fecit temeraria Græcia nomen,
Si quis trans Alpes, & multis millibus emit
Scripta,peregrinis tantum vigilata libellis.
Delectant tituli nimirum, & margine largo
Littera,,purpureæque notæ crebræque figurę
Quodque videbatur, Patribus fugienda Latinis,
Barbaries,decus est,pretiumq. Nepotibus. Ergo
Quærimus hoc unum cellas implere capaces
Codicibus,chartisque nouis,quas Gallia mittit
Credula nugarum cultrix,atque arbitra lusus,
Vel quas Hollandis mercator callidus undis
Inuenit Roman,ceu piscis dolia salsi,
Halecisq. cadum. Mutantur Opuscula tanquam
Rugosum piper,atque Asiæ Bombycinci. Littus
Pete Tyrrhenum, iam portat nautica pinus
Verborum merces. Scripto tibi sacculus auro
Increpat,euades Cicero,Plato,Virgiliusque,
Et quicquid cupies. At si ieiunus anhelat
17 Iulius,atque animam ducit moriturus in arca,
Protinus ignoras vel prima elementa, tibique
Pigitur ignauæ ceruix aurita 18 Tabellæ,

 Vie-

Victaq. 19 Carthago. Miſeris facundia nulla eſt:
Semper & indoctus pauper. Nam diuite cenſu
Eſt opus, ut repleat tanta farragine mentem,
Conducaſque ædes amplas, lucisque benignæ,
Et pro dimidio ſoluenda eſt penſio ſole,
Ne tot compoſitis digeſta volumina tignis
Blattarum fiant epulæ. Multum quoque oportet
Vt caueas rimas, pueis ſe de puluere Romæ,
Inſinuat caries, librorum occulta ſenectus.
Nam ſecus ad pictam vilis membrana carinam
Ibit, marmoreumq. pedem, delataque nunquam
Ad caros poterit doctrina migrare propinquos.
Hoc quoque diuitibus præſtat fortuna Tabellis
Scilicet extremis virtutem tradere Natis
Cognatiſq. ſuis. Miranda potentia Nummi!
En! 21 ſapit inſanus lurco madiduſque popino
Fit Rhetor, ſcribæ cum teſtamenta reſignant.
At ſane interea hæredem, riſuſque ſequuntur,
Cum tenet inuerſa ſpecioſum fronte libellum,
Nec ſatis agnoſcit nigrum quid diſtet ab albo.
Quam ſpeculo cæcus gaudet, quam pectine caluſus,
Quam Spado concubitu; Paſtor mare, Nauita aratro:
Tam 22 Flaccus libro. Cuium, mi Flacce, volumen
Quod teris? inſpiciam titulum. Nondum tibi viſus?
Non ſane. Quid enim? Preſtat ſuxiſſe medullas
Authorum, titulos alijs nomenque relinquo.
Belle equidem. Dic ſaltem, num ſermone ſoluto
Ambulet, an certis numeris oratio conſtet.
Nugaris, ſi vana hæc, & puerilia credis
Me nouiſſe. Papæ! ſatis eſt. Tibi dexter Apollo
Hoc, Flacce, ingenium ſemper fortunet, & illud
Aſſequere, ut ſcriptum manibus teneaſue matellam,
Ignores. Iuſta poſt hac ſe temperet ira,
Si poterit quiſquam, videat cum nullius uſus
Librorum ſumptus, eſt tam quam pendula muro
Serica, vel tabulas pictas, & Dedala ſigna

Ser-

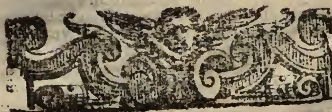
Seruari à Domino. Accipiat quicumque vocatus
Ex testamento doctrinę turbidus assem,
Et diues medij sedeat ficulneus Argis.
At mihi, si vellent superi indulgere præcanti,
Mens bona contingat, vacuumque timore repulsæ
Pectus, & occulto nunquam violabile morsu.
Dent quoque ab inuidia tutum, & formidine mortis,
Fortuna maiorem animum. Dent viuere parco,
Et coluisse pares, & responsare superbis.
Hæc me delectat sapientia, cordibus altè
Scripta Dei digito; quam nec Librarius udas
Ad 23 statuas vendit, tacitum nec deuorat æuum;
Nec metuit scombros. Abaci pluteiue valete,
In quibus insanit studiorum cura diesque
Perdimus, & longas, brumali tempore noctes.
Num melior fiam crescet num paruula mentis
Vnica, si toto vellem pallere Decembri?
Pande librum, mediam qui nobilis occupat Arcam,
Et nitidis tunicis, & leui fronte superbit.
Quæ nos ille docet? miserum insanire. Furores
Cypridis, & laceros morientis 24 Adonidis artus
Explicat, & fedo marcesit pagina luxu.
Hinc teneros Pastor modulatur fidus amores;
Disco des sensus, & duplex Cælia 25 vulnus
Illinc corde fouet. Scatet abdita pectis ab omni
Sylaba, & enerui titillat carmine lumbos.
Sed demus hanc veniam peccandi impunè Poetis,
Et cui præcipuus labor est, vt corda legentis
Pelliciat, blandaque lue contaminet aures.
Illud maiori rhonco, dignumque putarem
Iudicio, & 26 trochlia plectendum forte peruncta:
Scilicet obscæna chartas implere sagina
Illos humanæ qui vitæ exempla daturi,
Frontibus inscribunt. Censura & Regula 27 Morum,
Est sacer hic titulus. Scriptori plaude. Sed intus,
Si cautè inspicias, multum carbone notandum,

Musa dedit nobis. hinc est quod sæpè Bione
Offendor scurra, muscas, culicesq, trucido.
Sed qua bile feror quoties penetrare reposta
Limina nobilium Solymæ de stercore curtum
Iudæum, & croceos video regnare galeros?
En qui sacrata quanuis lustratus ab vnda
Nil inconsulto faciat maturus apella
Tactaq. periuro non horret pocula labro
Sumere. communiq solet cenare catino.
Anseris arguti pulmonem, & sanguine mundi
hunc amat. atq. olidis spurcata lagena saliuis
Plus sapit ancillas, famulos. pueros q. coercet
Ille supercilio. domino conducit agellum.
Imperat, & tetrica funestat imagine pupas.
Rem auget gnauus, credo. quin vxoris amicus
Est, ais, Elias, & quanuis sordidus Aron.
profit amicitia, o sodes. iustoq. peracto
Tempore iam tibi nascetur recutitulus infans,
Qui suibus parcet, cognataq. sabbata amabit,
Et decimo cautus impendet fenore numm
paulatimq. toro solus, siccusq. cubabis
Officium fatui uerpa subeunte mariti.
Sic placitum vxori. maior fluit illa voluptas
Inguine Idumæo, peregrinaq. mentula cunno
Delicias, uenere sq sapit. Permitte sodalem
Scilicet extorrem mundo, cæloq. rebellem
Filiolum veluti nostra sub lege renatum
Te meritò expectant opprobria. Visere cellas
Cur virides properant Pharii monumenta triũphi,
putidulasq. casas regali syrmate verrunt
Patriciæ? læuis cur mordent crusta farinæ?
Quid quod cum vetitus resecat præputia culter
Ipsæ adstant? cupidæ mores, & discere ritus
Legales, Syriosq sonos garrire laborant?
At quoties virgo rubris Hebræa capillis
accedit thalamo, nuptam comitantur, & ipsæ
Flammeolum digitis aptant, mulcentq. pudorem.
Quinetiam lychnos, & candelabra recenti
Cera augent sacra forsan de sede petita.

Cui thus votiuum, cantataq. myrrha pependit,
Si mihi legitimis mulier permissa tabellis
Turbaret socium geniali pondere lectum,
Haud equidem bipedis paterer commercia mõstri;
Nec nostro obscenæ regnarent limine braccę.
Roma, triumphali frustra tibi seruit in arcu
Progenies Galilęa, tuos si fœda penates
Ingreditur, ridetq. Titi perfricta secures
ara velut Solymę, venerataq. templa manerent.
Iam subeat, teneatq. domos. sed puluere fractos
Sarciat vt calices, & putri pallia filo
Vmbricio, & Tuccę festis portanda diebus.
aut potius veniat pictam mutare saonam
Cum caligis, tritaq; toga, vetulisq. lacernis,
Quę macer aonia seruat Philodemus in arca,
Ieiunisq. vetat conuiuia lurida blattis,
Hęc tibi si cessent causse, diffinde profanum
Sordidulumque caput. fur est, aut leno minora
Flagitia, & gentis sunt hęc peccata nefastę.
Est tamen hoc vitium paucorum, & fortè ferẽdum
Si pensare velis fatuę suffragia Romę
Quo studio, quantoq. fremat lasciua tumultu,
Audiat vt tremulos, & fracta voce canentes
Dimidios homines, quibus olim Nursia barbam
Inuidit, molliq; diu peccare iuuenta,
Et tonsore dedit semper caruisse magistro.
Vertimus in pretium naturę damna probrumq.
Testiculi amissi centum, & plus millibus equat
Patricię tentigo auris. Castrate, parentes,
Si sapitis, prolem, primaq. ab origine radat
Argumenta viri furtiua nouacula. honores
diuitiasq. dabit vacuum lanugine mentum.
Scilicet elumbis, librataq. vocula gyro
Multiplici sapit ambrosiam, guttamq; beati
Pincernę. Valeat tua mater, Næuia clamat.
Felicemq. uocat Lalage. felicia Galla
Vbera, quæ suxit fætenti semiuir ore.
Crebraq. sollicito iaciuntur basia labro
Cantanti. Videt hęc stupidus, laudatq. maritus,
Tan-

tange, miser, caligas vxoris. nonne madescunt
Vrina, veterią mero? nimium, mihi crede,
Optantur dulces moduli, gemitusą; canori.
Non est hoc artis studium: sed prona libido
Concubitus. Tamen hic cunctas impunè cathedras
Perlustrat. cultusą. cornas, & garrulus hæret
Ausoniæ pedibusą. pedem titillat amatæ,
Inuitis quanquam magnis riualibus. Audi
Quæ tulerit pressis oculis, nasoą supino
Vlpidius. Mimum languescere senserat vxor:
(Quid non sentit amans?)currit neglecta decorem:
Ac velut hostili ruerent Capitolia flamma.
Aut ferus attonita regnaret Vandàlus Vrbe,
Instaretą. super patris, iugulumą. mariti
Currit anhelanti similis, vicinaą. lecto
Corcule, clamabat: sed languida faucibus hæsit
Vox subitò, & nudis riguit procera papillis.
Excitat interea languentem, atą; anxia venam
Sciscitat, & fœdam rimatur sedula peluim.
Mox haurire iubet decocto iure vitellum,
Libaą. & ingenuas crustas, hiat ille solutis
Ructibus, & madidas ceu pullus hirundinis, offas
Accipit oblatas. Valeat stomacho tua coniux
Dicere fas est, Vlpidi: nam nullus olentem
Ferre animam eunuchi poterit, lectissima quanuis
Balsama, & in loculis portet duo funera Regum;
Sæpius Ægypti que reperiuntur arenis.
Attamen has viuas conducunt ære latrinas.
Et magnis pretiis multi licitantur in Vrbe
Irritamentum Veneris, minus esse pudicum
Constat nimirum, & virtus tibi vilior vno
In triuiis obolo frustra prostabit emaci.
Sit podium, pictoą. nitens orchestra theatro,
pulpitaą. & lato crescant subsellia circo
Flaua ruinosos quà proluit Albula muros.
Nil renuo, antique sunt hæc patrimonia Romæ,
Et desiderium plebis cessantis. at illud
Non tulerim vili pulsari pegmata socco,
Et personatos scena prurire cinædos
Atellæ exodiis. Mutium, sæuumą. Neronem

Quàm malè vultus agit, quem non exasperat vlla
Barba, piliue decem saltem. non crista minacem
Ensis, & aurato capt'ui in casside crines
Actorem præstare valent: si clune soluto
Ceuet, & impuro iugulantur gutture voces.
Quid faciunt lubricos scalpentia cymbala renes
Dedecus Ausonio plectro fidibusq. Latinis?
Tedia nimirum mulcet cantator, & aures
nobiliũ recreare solet. mihi crede. *voluptas*
Extra animũ nulla est. hũc si virtute leuabis
Oppressum vitiis; ferient tibi sinciput olim
Dilecti sonitus, riuumq. audire loquacem:
Et satiùs cupies balantes rure capellas.
Quò me rhõchus agit? veniã dabis, optime Princeps,
Terq. auguste, meæ si commisere Camœnæ
Seria ridiculis. Non hæc tibi pagina creuit
Quanuis sæpe tuo signetur nomine. maius
Surget opus, plectumq. aliquid tibi grande sonabit,
Et toto Aonidum diceris fonte beatus,
Magnanimus, iustusq. vt nulli fortè secundum
Posteritas laudet. venturaq. sæcula carmen.
Sic Rullus, Labeoq., & Græculus ille molestus
Semper, & inuisus Musis optata relinquat
Otia; nec versus sibi diuidat vnus, & alter.

Si ſapiat,& cetus fugiat nec multa loquatur:
Nam Corui melius,Picæque,& miſſus ab Indis
Pſittacus Eois reddet tibi verba. Quid ultra
Quærimus?in thalamos adducta Virgine, neſcit
Se preſtare Virum,officiumq; implere mariti.
Nam raro coitu,minimoque è ſemine nato
Deficiunt cerebri vires,ſuccique, medulleque,
Et piger ignauos ſanguis male circinat artus.
Sic belli exuuijs, & longo ſtemate clarus,
Occidit Æmilius Sanguis, Brutique propago;
Et Licinus, grauibus centum quę findit aratris
Iugera, iam ſterilis fieri patrimonia plorat
Religioſa Domus. Faſces,ſellamque Curulem
Accipiunt poſt hac pueri Lænonis,& vncta,
Illotaque manu moderatur fræna Queritum
Inſtitor,& media iuſſus prodire popina.
Hec numeroſa typi pepererunt damna,ſupino
Iudice, & attenta populis palpantibus aure
Cenſores,dubioq,ortas à crimine leges.
Nec minus iraſcor tibi,barbara curia;quamuis.
Maieſtate noua videam ſpirare Tribunal,
Et ſanctis auguſta Palatia moribus ęques;
Cum repeto miſeri tot commentaria Iuris,
Audaceſque manus,quæ Gloſſas margine toto
Micturiunt, ſpurcantque tuas nouitate rubricas.
Iam nulla à calamis ſecura eſt Sanctio,nulla
Effugit inſanos iam clementina cucullos.
Pontificum Decreta,ſacris veneranda papyris,
Tenduntur veluti morſu Cerdonis aluta
Pluſq;ſapit,qui plus audet corrumpere leges
Auribus ò longe noſtris Authentica resquæ
Caſtrenſis documenta tui,cautelaque Baldi;
Nec ferar inuitus toties audire, Vocati
Cenſentur poſiti ſub conditione nepotes;
Quid mihi vobiſcum ſcelerata vocabula? Quare
Cauſidicus dici nequeo, ſi fortè Latinè
Eloquar? An non & cauſas diuinus agebat
Tullius,& denſis placuit facundia Roſtris? (ptas,
Credo æquidē.Tamen hæc migrauit ab aure volu-
Ro-

Roma,tua: post quam Causores, & leguléi
Ciuica tot nugis fædarunt iura, decusque
Antiquis tabulis Rabulæ eripuere forenses.
Disce nouas artes, nec Procurator haberi
Amplius ipse velis, librorum millia quinque
Si non emisti: Quicunque nouissimus erit
In pretio Auctor erit. Valeant digesta vetusti
Codicis, aut grauidæ medicato sulphore chartæ
Festiuas centum pariant per inane fauillas.
Scilicet hoc primum quærit nasutullus ille,
Cirratusque cliens, non sit tibi magna, recensque
Bibliotheca domi curanda negotia nunquam
Mandabo, si rara tibi meritoria seruit
Pagina, quantumuis Paulo sis doctior. Hoc est
Etatis vitium: Virtutem verba putare:
Cum virtus animo sedeat, non garrula chartis
Sed grauiora queror. Numeros, Regisque dolētis
Organa, & attriti diuina piacula cordis,
Non alijs recitare notis, librisque solemus,
Quam quos periuris Basilea infida papyris
Edidit. Hos sacrum nostras facturus ad aras
Missa legit, totas Batauo dictante Rubricas.
Proh dolor! Hollandæ pereant si fortè tabernæ
Nostri defficiunt ritus, mutusque sacerdos
Non habet arma, quibus suspendat Numinis iram,
Et cælum tacita frustra demulcet Acerra.
Interea sapiens Burrhus, calaberque modestus
Quicquid delirat vita donare perenni
Nititur, & solidis nugis, taboque cerebri
Torcular Ausonium, Romanaque præla fatigat,
Hoc quoq; Bambalio mendax volucrumq; magister
Audet Olympiacis tumidus Nasica corollis.
Quin Olitor custosque nucum panosus, & ipse
Præco cucurbitulæ, redeunt cum Festa quot annis,
Ridiculis properant sua nomina tradere Fastis;
Maiori speciosa nota, quam Claudius, & quam
Conspicuus legeris Pharijs, agrippa columnis.
Hi Domino Vnbricio meriti soluuntur honores,
Hi domino Antullæ. Dum Baccanalia feruent,
Si

Si quid festiuo ructat turba improba plaustro
Iudicis ante fores. aut si dum comptulus vrget
Essedа, derident equitem Pallanta Puellæ,
Mandamus vesana typis dicteria: mense
Augusti, obscenis laturi incommoda muscis,
Et permissa volant quocumque impune flabello.
Hinc miseri externis merito traducimur oris
Troiugeni. Sapiunt plus torto crine sicambri,
Cantaber, & potus de sanguine sarmata equorum;
Quam, nos, quos cæli nutriuit bacca latini,
Albanæque iecur lauimus dulcedine testæ.
Vos sinæ audaces populi, rituque prophano
Impia, & a nostro penitus gens dissita mundo,
Hanc primi pestem fonti duxistis ab arte.
Ingenioque malo. In nitidas fluxisse patellas
Plumbea debuerat, quæ primas littera chartas
Torsit, & in nigrum se se conuertere Theta
Fingendum Capiti Au.horis. Fortasse doleres
Roma minus: Tamesisque potēs, & flumina Rheni
Miscerent socias patrio cum Tybride lymphas.
Magne Pater, Mundi Præses, qui proxima diuis
Iura tenes, Regnumque tuum partiris Olympo,
Cuius Iuleæ capiti nascuntur Oliuæ,
Et senium virtute leuas, potiore iuuenta:
Fas mihi non lubricos Te vindice plectere mores,
Aut miseros iugulare graui sub lege lucullos.
Non hæc digna tuos oculos, mentemque morari,
Et rerum dominam curis urgere Thyaram.
Principe te, maiora petit tua Roma, manusque
Protendit lachrymans, & anhelo supplicat ore:
Vt fæcem immundam librorum, & codice multi
Exitium mentis latitans depeller e cures
Vrbe procul. Nostris de finibus exulet impos
Scribendi rabies, aut ægro in corde senescat.
Vtque mali causæ pereant exinde nocentes,
Vre typos, prælumq;reum: Nauisq; nigerque
Coruus de vacua, meritoria signa, taberna
Pendere incipiant: aut longum fallere tempus
Doctum, molle cicer, vilis, madidusque lupinus

Ve-

Veneat hic potius Stomaco res ista nocebit
Non animo. Quanto Librorum rarior usus,
Tanto candidior populos lux alma beabit,
Puraq; ab Auspitijs veniet Doctriną Cathedris.

1 Editis in lucem Satyris, à Tryfone Bibliopolæ inſcio auctore exordium deſumitur.

2 Nempe quatordecim Satyræ

3 Auctor prophitetur ſe in animo habuiſſe corrigere & ab inoneſtis mundare ſuas elucubrationes

4 Inuito ſcilicet auctore

5 Sub ſigno corui celebris in Vrbe Biblioteca

6 Quia videlicet infinitis erratis ſcatet editio huiuſmodi

7 Annulo ſcilicet gemmato cum omnium oculis ingerit

8 Propola vulgo Rigattiere optimè conuenit Bibliopolæ qui alienis laboribus proficere ſtuduit

9 Apprime deſcribitur illorum motus, quibus in Eccleſ is à latrunculis crumena traditur

10 Pro calida intellige viſitatum poculum vulgo Caffe

11 Varia ſcribendi genus antiquitus in vſu

12 Homerus

13 Tota cinicorum ſupelex

14 Structura inſignium Bibliotecarum, quæ Romæ in Proceium edibus plerunque viſuntur

15 Libellis compactis vulgo alla Franceſe inſcribitur a tergo aureis litteris auctoris nomen

16 Septem Greciæ ſapientum

17 Reſpondet Italico Scommate non hai vn giulio in ſaccocia

18 In ſcholis Ieſuitarum diſcipulis craſſioris affigitur tabella caput aſini rapreſentans

19 Notum ludi magiſtri comentum ad terrendos pueros in re litteraria

20 Carina & per marmoreas loca in vrbe celeberrima vbi libri venales

21 Putant nimi um magna res cum reliqunt filys ſuis inſtructam bibliotecam ſtatim in magnos, & eruditos viros euadere licet plerunque ineptiſſimi ſint

22 Filius cuiuſdam nobilis cui magna bibliotheca fortè relicta fuerat

23 Propè celebrem Bernini fontem in foro agonali

nali vbi insignes statuæ veneunt liberculi vulgo a Banchetti di Piazza Nauona

24 Indicat marini Opuscula di Adonide

25 Libellus Italico carmine amatorie conscriptus.

26 Tormenta in reis plectendis vsitatura

27 Auctores indicat vulgo moralisti

28 Loca a meretricibus habitata

29 Tiberis spinmes intellige

30 Quia videlicet labri moralis Teologiæ nam de matrimonio tractant castas aures offendunt

31 Steriles fęminę antiquitus luperco palmam porigebant.